

ФИЛАТЕЛИСТА ФИЛАТЕЛИСТА

СВЕЗ ФИЛАТЕЛИСТА СРБИЈЕ

БРОЈ 192—193

**ФИЛАТЕЛИСТА
FILATELISTA
časopis SFC**

Adresa:

**Sremska 6/IV,
pošt. fah 702,
11001 Beograd**

Telefon:

(011)-638-751

Žiro račun kod SDK:

60806-678-11966

Izdavački savet:

Dr Jovan Veličković

predsednik

Dr Dragoslav Đukanović

Miloš Jovanić

Nenad Kilibarda

Stevan Novaković

Dr Jovan Marisavljević

Dušan Glavonjić

Redakcioni odbor:

**Prim. dr Branislav
Novaković**

Vladimir Prikić

Dipl. ecc. Vojislav

Begović

Imre Vaci

**Jovan Reljin, dipl
pravnik**

Glavni i odgovorni
urednik:

Reljin Jovan

Idejno rešenja korica:

**akad. slikar Dušan
Lučić**

Štampa:

Zavod za izradu novčanica
Beograd — 2.500 kom.

**ZA ČLANOVE SAVEZA FILATELISTA
SRBIJE, ČASOPIS JE BESPLATAN,
ZA OSTALE, PRIMERAK 50,00 DINARA
PRETPLATU NA ČASOPIS MOŽETE
UPLATITI OPŠTOM UPLATNICOM
NA ADRESU:
SAVEZ FILATELISTA SRBIJE
ŽIRO-RAČUN 60806-678-11966
SA NAZNAKOM »ZA ČASOPIS«
GODIŠNJA PRETPLATA JE 150,00 DINARA**

Izlazi dvomesečno ☆ Godišnja pretplata za Jugoslaviju 150,00.— dinara, za inostranstvo 200,00.— dinara (za avionsku poštu + 30 din. za Evropu i + 60 dinara za ostale zemlje) ☆ Mali oglasi do 20 reči din. 60.— svaka dalja reč 2 dinara. ☆ Uokvireni oglasi:

1/1 strana — 2000.— 1/2 strane — 1000.—

1/4 strana — 500.— 1/8 strane — 250.—

1/16 strane — 150.—

Za radne organizacije: 1/1 strana — 4000.— din.

* * *

Published bi-monthly by Union of Philatelists of Serbia
☆ Annual subscription US \$ 8.— (for air mail + 3.— \$ Europe + 5.— \$ other countries) ☆ Little advertisement: first 20 words US \$ 3 each additional word US \$ 0.10 ☆

Framed advertisement:

1/1 p — \$ 80; 1/2 p — \$ 50; 1/4 — \$ 25;

1/8 p — \$ 15; 1/16 p — \$ 6.

Our bank account: 320020-02587, Beobanka — Beograd

Rukopisi se ne vraćaju. Marke poslate radi kliširanja vraćamo u preporučenom pismu ili po dogovoru. Preštampavanje dozvoljeno, uz navođenje izvora i autora, ukoliko drugačije nije navedeno.

Unles otherwise stated, all items may be reprinted, provided that the proper information is given of source and author.

Po mišljenju Republičkog sekretarijata za kulturu SR Srbije br. 413/380-73-02 od 16. maja 1973. godine oslobođen poreza na promet.

ФИЛАТЕЛИСТА F I L A T E L I S T A

ЧАСОПИС ФИЛАТЕЛИСТА СРБИЈЕ

ГОДИНА
XXXII
1981.
192-193

О ФИЛАТЕЛИЈИ ОВОГ ЛЕТА

Јован Реџин

Уводници који се објављују у овом часопису немају претензију да дају неке дефинитивне оцене и судове о политици која се у филателији у целини води код нас, као и о појединим догађајима у филателији. Намера је да се кроз уводну реч часописа региструју најактуелнији догађаји, коментаришу и евентуално укаже на њихов карактер и значај у данашњем тренутку нашег филателистичког живота. То је циљ и овог уводника.

У низу изложбених манифестација бројних филателистичких друштава и организација овог пролећа, посебно везаних за обележавање Дана младости, истиче се као изузетан догађај у историји југословенске филателије, изложба у Музеју »25. мај«. Иако је то већ четврта филателистичка изложба у овом Музеју, она је ове године и најзанимљивија. Изложена је филателистичка збирка Јосипа Броза Тита. Припреме за изложбу трајале су неколико месеци. Најпре је Председништво СФРЈ именовало Радну групу са задатком да збирку среди и стручно обради. Потом је Музеј »25. мај« преузео збирку и потрудио се да набави најсавременију филателистичку опрему за чување и излагање збирке. На самој изложби приказани су најзанимљивији изводи из збирке. Ту се посебно истичу примерци министарских албума наших новијих марака, затим комплети марака издатих на тлу Југославије од 1918. године до данас. С друге стране, изложене су и колекције марака послератне Аустрије са Ренер блоковима, затим Белгије, Тогоа у сеченим четверцима и есејима, као и других, посебно несврстаних земаља из Африке и Азије.

На отварању изложбе, другарица Љубица Станимировић, директор Музеја »25. мај«, истакла је:

»Изложбу »Филателистичка збирка Јосипа Броза Тита« желели смо да поставимо за мајске празнике прошле године. Другу Титу смо тако обећали, приликом његове последње посете Музеју, 23. маја 1979. године. Тада нам је сам друг Тито дао идеју, а тиме и могућност, да изложимо његову збирку.

То нисмо могли остварити јер смо прошле године доживели најтеже тренутке — најпре тешку болест, а онда смо 4. маја изгубили друга Тита. Управо у тим тешким моментима, чврсто смо себи поставили задатак да ове године припремимо изложбу. Захваљујући пожртвованом и савесном раду групе другова у коме су, поред нашег кустоса *Мома Цвијовић*, учествовали и другови из пратње Председника, пуковник *Вељко Вукман* и *Драгиша Сјанојевић*, а у првом реду захваљујући угледном филателисти и друштвено политичком раднику *Јовану Рељину*, који је компетентно и сигурно руководио обрадом материјала, затим и поставио изложбу ми смо сада у могућности да пред јавност изложимо овај драгоцен ретки садржај, који смо настојали да презентирамо на најбољи начин.

Посетилац, посебно филателиста, одмах ће моћи да утврди да се не ради о класичној филателистичкој изложби; друг Тито је поседовао ванредно вредан и редак материјал, он је волео филателију — сећамо се да нас је све изненадио познавањем материјала приликом разгледања филателистичке изложбе 1979. године, али друг Тито није био филателиста у уобичајеном смислу речи, он није колекционирао марке и друга филателистичка издања. Ова његова збирка је настала од поклона које је добио из земље и иностранства; она је израз љубави и поштовања, односа према њему. Познато је, међутим, да је друг Тито са пажњом и великим интересовањем разгледао овај материјал, на неким се налазе и његови записи.

Посетиоци изложбе ће са уживањем разгледати овај богати материјал, реткости наше и светске филателије, моћи ће да се, на пример, подсети на сва издања поштанских управа на тлу Југославије и сл. У оквиру издања које смо припремили као саставни део ове манифестације, налази се и публикација у којој су стручни подаци и коментари овог филателистичког материјала.

На крају треба да истакнем — оно што је свакако изузетно јасно, да од свих нас: Музеја, ЗЈПТТ, филателистичких организација и филателиста појединаца зависи даље употпуњавање и обогаћивање ове збирке. Дубоко смо уверени да ће нам брига за њу бити заједничка и израз односа који јој припада.»

Изложбу је у присуству преко 600 гостију, свечано отворио друг Јанез Лукач, генерални секретар Скупштине СФРЈ и председник Удружења филателистичких савеза Југославије. Он је рекао:

»Припала ми је велика част да данас, ту међу вама, отворим изложбу личних филателистичких збирки Јосипа Броза Тита. Југословенској и светској јавности са овим чином биће омогућен приступ у један делић живота, интересовања, љубави и разоноде Председника Тита.

Са отварањем ове изложбе омогућено је свима да преко личне збирке Председника Тита упознају многострукост његове активности и његовог рада. Његова збирка приказује развој југословенских народа и народности, односно развој марака на тлу садашње Југославије, уједињење југословенских народа, борбу радничке класе, народноослободилачку борбу, револуцију, обнову, развој самоуправљања и повезивање са свим напредним стремљењима у свету и стварање покрета несврстаности.

Не можемо да прежалимо што ову изложбу не можемо отворити у његовом присуству, и заједно поделити радост, онако како смо се с њим договорили ту, на овом месту, пре две године

Било би сувише амбициозно ако бих сада хтео давати оцене о значају ове збирке. Међутим, она ће неминовно бити предмет сталних истраживања филателиста, пре свега, филателиста омладинаца и пионира, биће им подстрек да преко марака упознају своју домовину, њене пресудне тренутке, њен развој и отварање у свет.

Данас, када остварујемо обећање дато другу Титу, његова збирка укључује се у активности пионира и омладинаца филателиста у Мајским свечаностима. Филателистима који су изабрали своју тему— *ТИТО*—данас и у будућности Дан младости биће њихова радост и понос.

На крају, дозволите да у име филателиста Југославије изразим велику захвалност радном колективу овог Музеја, Југословенској заједници ПТТ и филателистима који су својим знањем, залагањем и поштовањем према творцу ове збирке, омогућили нашој и светској јавности да је види.»

Поводом овог догађаја, Музеј »25. мај« припремио је пригодну публикацију, као и врло успела издања пригодног коверта и максимумкарте. Цртеже за коверат и жиг урадио је Душан Лучић, академски сликар из Београда, иначе аутор бројних наших марака у последњих неколико година.

Председник Председништва ЦК СКЈ друг Лазар Мојсов, посетио је 1. јуна Музеј »25. мај« и разгледао изложбу одликовања и филателистичку збирку Јосипа Броза Тита. Овој посети присуствовали су и другови Гојко Секуловски, вршилац дужности генералног директора Заједнице ЈПТТ и Јанез Лукач, председник УФСЈ. Након разгледања изложби, одржан је разговор о раду Одбора за филателију Музеја, као и о могућностима даљег обогаћивања и излагања филателистичке збирке Јосипа Броза Тита.

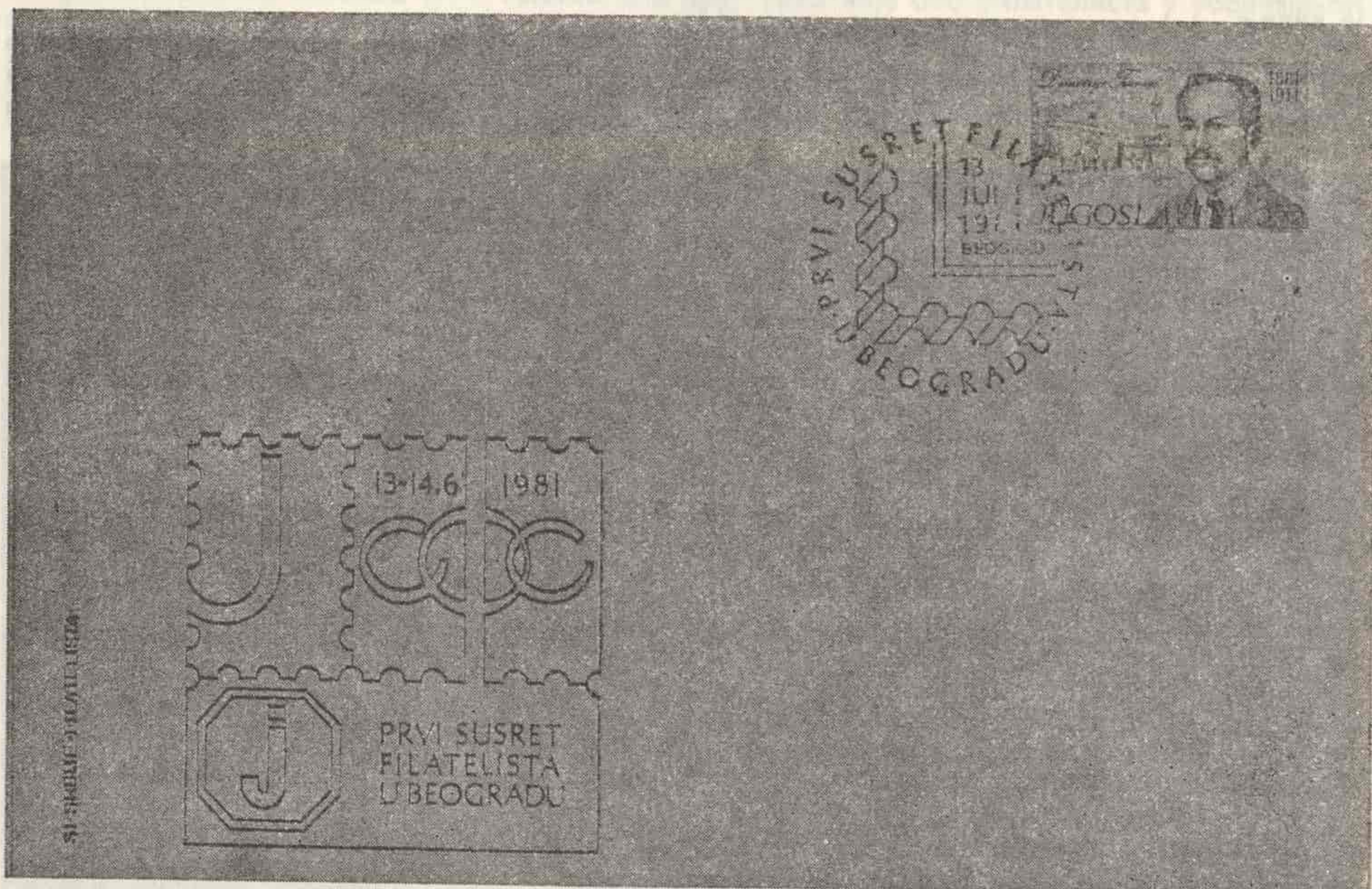
Изложбу је до краја јула месеца видело близу милион посетилаца.

Током овог пролећа доста се радило и у Савезу филателиста Србије. Бројни послови и задаци планирани за прошлу годину нису реализовани. Каснило се и на новелирањем Статута. Основано је неколико радних група— за извештај, за Статут, за програм рада и сл. и Скупштина Савеза филателиста Србије одржана је 18. априла 1981. године. Прихваћен је извештај о раду у протеклом периоду, усвојене су измене и допуне Статута, изабрано је ново Председништво и други органи Савеза. Донет је и амбициозни програм рада. У међувремену је одржано и неколико седница Председништва и може се очекивати интензивнији и садржајнији рад Савеза у целини. Може се веровати да ће се то односити и на уређивање и издавање часописа »Филателиста«.

Након одржаних филателистичких сусрета у Љубљани, Порторожу, Загребу, Опатији, Марибору и другим местима, часопис »Филателиста« и РО »Југомарка« организовали су Први сусрет филателиста у Београду. Циљ је био да то не буде искључиво берза, сусрет купаца и продаваца, иако је превасходно то, већ да он у дводневном трајању буде испуњен и другим садржа-

јима. Била је планирана свечана промоција новог каталога »Југомарке«, затим анкета о нашо најлепшој марки у 1980. години и сл. Велики број посетилаца недвосмислено је показао да их трговина и размена највише интересују. Издат је успео пригодан коверат и жиг који се могао користити на пошти Београд 1 и на поштанском шалтеру Хотела »Југославија«. Коверат је урађен у тиражу од 800 комада и био је скоро распродат већ првог дана сусрета. Цртеж коверта и жига још једно је успело и оригинално дело Душана Лучића, академског сликара из Београда.

У недељу 14. јуна, другог дана Сусрета, организован је превоз до Музеја »25. мај«, где су филателисти колективно посетили изложбу »Филателистичка збирка Јосипа Броза Тита« и присуствовали свечаној предаји златне повеље и плакете Удружења филателистичких савеза Југославије, припремљене за друга Тита, сада предате Музеју »25. мај« на трајно чување. Предају је извршио друг Јанез Лукач, председник УФСЈ, а примила их је другарица Љубица Станимировић, директор и Момо Цвијовић, кустос Музеја »25. мај«.

Треба очекивати да ће пракса одржавања оваквих сусрета у Београду бити настављена већ ове јесени, евентуално одржавањем и једне аукције, такође у сарадњи са РО »Југомарка«. Чист приход из оваквих акција користиће се за потребе издавања часописа »Филаџелистиа«.

Неколико речи и о међународним филателистичким изложбама. Од 5. до 14. јуна одржан је већ традиционални »СОЦФИЛЕКС« — филателистичка изложба и сусрет филателистичких организација и поштанских управа из социјалистичких земаља. То је иначе једина манифестација

под окриљем Међународне филателистичке организације (ФИП), на којој равноправно суделују и наши филателисти. Ове године »СОЦФИЛЕКС« је одржан у Братислави, у Чехословачкој, а следеће године одржаће се у Трнову, у Бугарској. Овогодишња изложба одржана је под насловом »Лењинским путем за срећан живот човечанства и општи мир«, а била је саставни део свечаних манифестација поводом 60 годишњице оснивања Комунистичке партије Чехословачке.

Наших десетак излагача је било добро примљено, а као излагач појавио се и Музеј »25. мај« са својим филателистичким публикацијама. Поред домаћина, на изложби су учествовали и филателисти из Румуније, Пољске, НДР Кореје, Бугарске, Кубе, СССР, Монголије, Мађарске и ДР Немачке. Од наших излагача, Бојан Печар је освојио златну медаљу и награду жирија за своју збирку писама из концентрационих логора »Оптужујем«. Др Бранислав Новаковић освојио је позлаћену медаљу и награду жирија за своју збирку окупационе поште. За колекцију »Грешке на југословенским маркама« инг Владимир Вујошевић освојио је сребрну медаљу и награду жирија. Сребрну медаљу освојио је и часопис »Филаџелиста« Остали излагачи освојили су посребрене и бронзане медаље, што у целини гледано, представља солидан успех наше тематске филателије.

У току су и припреме за учешће филателиста из Југославије на предстојећој »Балканфили VIII« у Истанбулу, у Турској. Она се одржава од 8. до 16. августа ове године. Већ се пријавило око 40 излагача из наше земље. Изложба у Турској посвећена је обележавању 100 годишњице рођења Кемала Ататурка, који се сматра највећим државником Турске у новијој историји и једним од утемељивача сарадње и пријатељства међу народима и државама на Балкану.

На крају, треба најавити и једну велику изложбу, планирану за крај године код нас. На иницијативу председника УФСЈ, Председништво Савеза филателиста Србије прихватило је да СФ Србије буде номинални организатор југословенске филателистичке изложбе »40 годишњица Устанка Народа Југославије«. Ова изложба треба да се одржи око 29. новембра— Дана Републике, уз учешће филателиста из свих крајева наше земље, а у просторијама и витринама Музеја »25. мај«.

ПОСЛЕ ДВЕ ГОДИНЕ

*Усвојени сви годнећи материјали и измене и допуне Статута.—
Изабрано прво Председништво.*

У присуству делегата из осамнаест филателистичких друштва и других филателистичких активиста, у Београду је 18. априла 1981. године одржана 25. седница делегатске Скупштине Савеза филателиста Србије.

Скупштини је поднет исцрпан писмени извештај о раду СФС у протеклом периоду у којем је изречено доста критичких оцена на тај рад. Он није био у свему задовољавајући. Многи постављени задаци остали су неизвршени а било је појединих периода када се рад Савеза није осећао у нашој филателистичкој средини. Разлог таквој ситуацији може се тражити у неким објективним тешкоћама али пре свега у субјективним слабостима које ће се морати брже и ефикасније савладавати у наредном периоду. Узимајући реч у дискусији, већина делегата се сагласила са оценом радне групе, која је припремила извештај о раду, наглашавајући да је мало урађено на чвршћем повезивању филателистичких друштава и клубова унутар Савеза. Организациона и стручна помоћ коју филателистичка друштва и клубови добијају од Савеза још увек није довољна и одговарајућа.

У наредном периоду, потребно је знатно више усмеравати филателистичке акције ка омасовљавању филателистичке организације, пре свега младима. Усвојени су извештај и програм рада.

Постојећи подаци о члановима филателистичких друштава и клубова удружених у Савез филателиста Србије нису комплетни и ажурни. Та околност отежава послове око утврђивања обавезе друштава према Савезу по основу броја чланова. Висина чланарине задржава се на нивоу који је утврђен на 24. седници делегатске Скупштине СФС. Став већине делегата је да се финансирање издавања часописа »Филаџелиста« задржи на досадашњим основама.

У извештају о финансијском пословању речено је да је по завршном рачуну за 1980. годину исказан позитиван резултат иако укупан приход не бележи позитивно кретање. Разлог томе су нешто мањи промет поштанских марака и с друге стране знатно нижи издаци за функционалне активности Савеза у поређењу са претходном годином.

Значајан допринос мерама штедње и стабилизације остварио је часопис »Филаџелиста« који се од 1980. године само једним делом финансира из средстава чланарине.

Предложене измене и допуне Статута Савеза филателиста Србије прихваћене су једногласно.

Изабрано је Председништво Савеза, које чине:

Михајловић Бенедикт из Београда, Бачић Стеван из Београда, Др Јован Величковић из Београда, Инг Божидар Тркуља из Београда, Бранко Бранковић из Земуна, Стеван Леви из Бео-

града, Стеван Новаковић из Ваљева, Реди Оскар из Ниша и Тодоровић Бранислав из Краљева. За првог председавајућег, са једногодишњим мандатом, изабран је Михајловић Бенедикт делегат из Београда.

Такође су изабрани чланови самоуправних тела: Одбора самоуправне контроле и Суда части.

Одбор самоуправне контроле чине: Богески Марко делегат из Београда, Мојсовић Влада делегат из Земуна, Сумановић Звонко делегат из Земуна.

Суд части: Јањић Михаило из Београда, Бакаловић Богдан из Београда и Мартиновић Јанко из Београда.

На овој седници су прихваћени предлози за састав Издавачког савета и Редакционог одбора, као у заглављу овог броја.

ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ИЗВРШНОГ ОДБОРА САВЕЗА ФИЛАТЕЛИСТА СРБИЈЕ ОД АПРИЛА 1979. ДО АПРИЛА 1981. ГОДИНЕ

Годишња скупштина СФС одржава се према Статуту и другим документима Савеза сваке године, с тим што мандат Извршног одбора траје две године. Међутим, 1980. није одржана годишња скупштина а постојала је опасност да се не одржи ни ове године, о чему ћемо у овом извештају посебно говорити, што ће уједно бити и основ за ширу критику и јасније одлуке и задатке.

1. Рад Извршног одбора

1. Седнице: Извршни одбор није за ове две године одржао нити једну проширену седницу са председницима београдских и осталих већих друштава, тако да колективног рада није ни било. Седнице су једва испуњавале захтеве кворума и углавном су биле формалног карактера, јер су донете одлуке и текуће послове спроводили само појединци.

Приликом евидентирања кандидата за нови Извршни одбор није се претходно са њима детаљније разговарало или им се бар није ставило до знања какви и који их задаци очекују. Ради тога је и дошло до пасивизације појединих чланова.

Председник Савеза, Др Давор Соколић, који је иначе дугогодишњи активиста Савеза и друштва Земун, почео је активно да ради после избора али због објективних службених и приватних разлога није могао тако да настави.

На иницијативу и захтев појединих друштава заказана је седница Извршног одбора, на којој је 8. марта 1981. године за председника Савеза изабран члан ИО Чедомир Бранковић, са задатком да обавља најнужније текуће послове, да припреми и сазове Скупштину Савеза до краја априла 1981. године.

Јасно је да нови председник не може да путем овог извештаја пружи делегатима Скупштине више података о раду Извршног одбора и Савеза, те је неопходно да Друштва анализирају недостатке у раду Савеза и преко својих делегата на Скупштини дају своје предлоге о будућем избору, саставу и раду Извршних органа Савеза.

2. О часопису филателиста

Издавачки савет и Редакциони одбор часописа настојали су да побољшају квалитет истог и да он по могућству редовно излази, иако је нерад Извршног одбора утицао и на активност ових органа. Схватајући да је »Филателиста« остао једини часопис ове врсте у Југославији и неопходност његовог даљег излажења, Радна организација »Југомарка« и СОУР ПТТ Србије, пружили су посебну помоћ Редакционом одбору и омогућили да часопис и даље излази.

Имајући у виду трошкове припреме и штампе часописа који стално расту и чињеницу да обавезна претплата кроз чланарину ни приближно не покрива ове трошкове, ово питање се на на Скупштини мора решити.

Нема ни једног друштва које није сагласно да нам је часопис неопходан, да је то једина стручна литература за млађе филателисте и да он мора и даље излазити, али већина сматра да се претплата мора одвојити од чланарине, те да се часопис продаје. Члановима треба јасно рећи колико тачно кошта један број, колика је помоћ Заједнице ПТТ, колико може и мора Савез да дотира. У сваком случају убудуће Часопис мора постати посебна економска јединица и не може бити везан за обавезу претплате кроз чланарину, јер ће то само штетити.

Посебно је питање дистрибуције часописа јер се штампа у двоструко већем тиражу од броја обавезних претплатника кроз чланарину.

Иначе похвале о његовом квалитету добијамо и од филателиста из других република, који у њему и сарађују.

3. Друштвена активност Савеза

И поред неактивности Извршног одбора, али захваљујући појединцима и неким друштвима, филателија је доминирала у неким важним видовима нашег друштвеног живота.

Узели смо активно учешће у организацији II филателистичке изложбе у музеју »25 мај« у Београду, а друштво »Космос« из Земуна имало је изложбе у својим гарнизонима у Сомбору, Дубровнику и Земуну, што је пропраћено са пригодним ковертима, жиговима и значкама. Ово друштво се врло брзо афирмисало и на њега се у свим приликама рачуна.

Филателистичко друштво у Ваљеву такође је одржало једну изложбу, која је наишла на врло добар пријем филателиста и друштвено-политичких организација града.

Друштво »Београд« је, уз помоћ Издавачког савета и Редакционог одбора часописа и појединих чланова Извршног одбора, у заједници са Музејом примењених уметности организовало једну од најбоље припремљених и уређених изложби, посвећену Генералној конференцији УНЕСКО септембра 1980. у Београду. Изложба је била отворена више од месец дана и разгледало ју је више од 6.000 посетилаца, не рачунајући групне посете школа и радних организација, којима нису наплаћиване улазнице.

Ову изложбу под називом »ЈУФИЛ 80«, на којој су изводе из својих збирки излагали филателисти из целе Југославије, отворио је генерални директор ЗЈ ПТТ Гојко Секуловски, уз присуство већег броја друштвено-политичких радника Федерације, републике и града. На отварање је дошао и патријарх Српске православне цркве, господин Герман са сарадницима.

Пошто је истим поводом у Музеју излагано и енглеско сребро, изложбу је отворила Председница енглеске владе Маргарет Тачер, која је разгледала и филателистичку изложбу и похвално се изразила о изложеном материјалу а посебно о документима који су ову изложбу обележили.

Треба рећи да су другови из »Југомарке« пружили посебну помоћ у уметничкој обради пригодног жига и штампању два пригодна коверта, те обради каталога и плаката, што је такође допринело квалитету изложбе.

4. Контакти Савеза и Друштава

Изузимајући канцеларију Савеза, која са друштвима контактира по конкретним питањима, Извршни одбор нема никаквог увида у рад, проблеме и активности наших друштава. Замишљено је да изабрани чланови ИО одржавају контакт између Савеза и друштава, али тај избор није био најсрећнији те је Савез остао изолован.

Тако, на пример, наше старо и велико друштво Крагујевац одбија да прима часопис и плаћа чланарину, што ће рећи и чланство у Савезу, али ми не знамо зашто су се они одлучили на тај корак, нити су они сами објаснили свој став.

Наше такође старо друштво у Лесковцу, које је оснивач Савеза, наилази на извесне тешкоће у раду, али Савез о томе ништа не зна, па им и не помаже, што је у сваком случају штета за развој филателије, као и овог некада најактивнијег друштва на југу Србије.

У Зајечару смо имали врло активно друштво, али после смрти његовог председника, активност друштва се не осећа а Савез нема никаквих података и није у стању да им помогне. Исти је случај у Неготину.

Уместо Извршног одбора и председника, радник канцеларије Владимир Марковић помагао је филателистима Владичиног Хана и Чачка да оснују своја друштва, али им још нико није припремио друштвени договор који су потписала остала друштва.

Чињеница је да у још десетак градова у Србији постоји жеља да се оснују филателистичка друштва, али их из Савеза у томе нико не подржава нити оријентише.

5. Састанци филателиста у Београду

Састанке у Београду већ годинама организује друштво »Београд«, иако постоје и друга филателистичка друштва која имају право и могућност да организују састанке, али се тиме ниједно не бави.

Чињеница је да састанке у Београду посећује сваког четвртка и недеље најмање 200 људи да је то једна од врло битних активности филателиста Београда, на чему нам одају признања и филателисти других градова и република и очекују да се ова активност не прекине. Сличне похвале добијамо и из иностранства. Све ово говори да се овом питању мора посветити посебна пажња.

Пошто је познато да ови састанци нису само састанци филателиста Београда, било би логично да се о њима брине канцеларија Савеза СФС. Ово тим пре што се од прихода са састанака купује за фонд Савеза сваке године по 90 пригодних серија наших марака, а друштво »Београд« иако је организатор плаћа закупнину стола на коме дели марке својим члановима.

6. Снабдевање чланова новим маркама

Канцеларија Савеза овај посао годинама успешно обавља. Добрим пословим односом са предузећем ПТТ Београд нашим друштвима је омогућено да купе неограничени број серија, али свих издања подједнако и да се фактуре плаћају у законском року од 15 дана.

Ово је важна активност Савеза и друштава јер чланови су сигурни да ће збирку увек попунити новим серијама.

И поред предности постоје и проблеми јер поједини благајници друштава не плаћају на време рачуне те Савез често има велике тешкоће да на време исплати фактуре за марке.

Савез је за рачун друштава набавио нова издања марака у 1979 години за 4,5 милиона а у 1980. за 4 милиона, што показује колико је ту потребно рада и одговорности.

7. Бројно стање чланова

У нашем Савезу бројно стање годинама износи 3,200 чланова, иако је познато да бар још толико људи скупља марке, али није обухваћено организацијом. Интересантно је да и однос одраслих чланова и омладинаца варира зависно од висине чланарине, тј. са повећањем износа исте расте број омладинаца.

Ово говори да се питање чланарине мора озбиљно изанализирати, јер она не сме да превише оптерети чланове а уједно мора и да покрије трошкове канцеларије и активности Савеза. При овоме треба разграничити чланарину од претплате на часопис.

Мишљења смо да на Скупштини треба о чланарини детаљно разговарати али не доносити никакве одлуке, већ изабрати комисију која ће на основу свих мишљења и ставова донети накнадни предлог водећи рачуна о трошковима Савеза.

Ако би се сваком члану детаљно објаснило зашто плаћа чланарину и зашто се иста користи, сигурно да се не би дешавало као до сада да рецимо друштво Крагујевац враћа пакете са часописом неотворене.

Скупштина је својевремено одлучила да се у Савезу не води матична књига чланства већ да то чине друштва уз обавезу да два пута годишње о томе обавештавају Савез. То друштва нажалост не чине него чак и износ чланарине достављају у износу који није одвојен за омладинце односно чланове.

II. Материјално финансијско пословање Савеза

Пошто ће извештај о материјалном пословању бити поднет као посебан, желимо само да истакнемо да је Савез у протекле две године покрио све расходе и пословао без губитака. Напомињемо да се чланарином покривају редовни издаци канцеларије: закупнина, светло, телефон, канцеларијски материјал и друго и да мањи износ остане за финансирање часописа тј. мањег дела његових трошкова.

Као што је договорено лични дохоци радника плаћају се од средстава добијених на име рабата од ПТТ Београд за нове пригодне марке, од чега се такође дотира и часопис.

III. Канцеларија Савеза

Савез има канцеларијске просторије у центру града, што задовољава његове потребе. Нашој канцеларији се обраћају сви републички савези и она им излази у сусрет као и друштвима. Радник канцеларије је највише ангажован снабдевањем друштава новим маркама.

Канцеларија има правилан однос према странкама и хвале је многа друштва и појединци, који из целе Југославије често посећују исту ради набавке марака и других услуга што не би требало спречавати.

Марковић популарише филателију где је то год могуће а посебно се ангажује на Београдском сајму где омладини и посетиоцима дели часописе и пружа обавештења.

У канцеларији ради и Никола Маћешић који води финансијске књиге те у задњих десетак година Савез није имао никаквих проблема или опомена од СДК. Пошто су то обимни и одговорни послови потребно је да новоизабрани орган Савеза реши питање награђивања.

Канцеларија Савеза повремено обавља послове и за рачун УФСЈ, нарочито пријем и слање пошиљки и изложбеног материјала.

Такође је већ напоменуто да се и другим савезима излази у сусрет.

IV. Удружење филателистичких Савеза Југославије

Домаћин УФСЈ је Филателистична звезда Словеније и они се заиста одговорно труде да ову организацију одрже. Али, иако уживају пуну и једногласну подршку свих републичких и покрајинских Савеза, Филателистички савез Хрватске својом намерно смишљеном пасивношћу чини да ова организација не може ништа да ради.

Хрватски савез не шаље делегата на седнице УФСЈ нити прихвата одлуке, које се без њиховог присуства донесу, па тако ова организација није у могућности да се учлани у међународну филателистичку организацију, чиме је нашим члановима онемогућено учешће на међународним изложбама, изузев Балканфиле и Соцфилекса. Њихова пасивност је условила и прекидање Фестивала филателистичке омладине.

Савез Србије чини све да помогне и председнику УФСЈ, Јанезу Лукачу који као активан друштвено-политички радник има реалне планове.

Ми смо на молбу друга Лукача одредили комесара за Балканфилу у Атини 1979. а прихватили смо да ту дужност обавимо и за изложбу у Истанбулу 1981. године.

У току су разговори са највишим друштвено-политичким организацијама СР Хрватске, па се треба надати да ће другови из Хрватског савеза променити свој став.

V. Сарадња са другим савезима и Поштом

Са Хрватским филателистичким савезом готово и да нема контаката, јер они не желе заједничку сарадњу свих савеза, већ су тражили да се билатерално удруже са нашим савезом као највећим.

Са осталим Савезима сарадња је беспрекорна.

Радна организација »Југомарка« као и СОУР ПТТ Србије и ПТТ Београд, заинтересоване су за рад нашег Савеза и као што је истакнуто помажу нам, колико је то у њиховој моћи.

Захваљујемо Вам на позиву за учествовање на Вашој редовној годишњој скупштини. На жалост позив смо примили толико касно да нисмо успели осигурати наше учеснике на Вашој скупштини.

Желимо новоизабраним органима Вашег савеза што успешнији и плодовији рад у корист и српске и општејугословенске филателије!

С другарским поздравима, потпредседник Бојан Печар.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

за измене и допуне Статута

У предлогу који је упућен делегатима Скупштине учињене су измене и допуне Статута у складу са обавезама које Савез има на увођењу колективног рада и одговорности руководства и једногодишњег мандата председавајућег. Дакле, у постојећем тексту досадашњег Статута СФ Србије мењане су само оне одредбе које се тичу промена у методу рада и саставу извршног органа Скупштине. На проширеној седници Извршног одбора разматрана су основна решења која су у овом предлогу дата и за јавну дискусију припремљен је предлог у складу са тада усвојеним ставовима.

Иначе, предлог измена и допуна Статута урађен је на основу и у складу са упутством Републичке конференције ССРН Србије, односно њене Комисије за активност друштвених организација и удружења грађана, поштујући у целини инструкције за поједина решења, као што је назив извршног органа, функција у њему, дужина трајања мандата, затим, критеријуми утврђени у Републичком друштвеном договору о вођењу кадровске политике и сл.

С друге стране, у протеклом периоду су у више наврата на седницама Скупштине, Извршног одбора и других тела у Савезу, учињене примедбе на одређене формулације Статута. Те примедбе су сада унете и учињене су исправке и дате адекватније формулације. Иако је било предлога о измени позиције часописа у начину рада, уређивања и регулисања материјално-финансијских питања, одредбе о часопису у овом предлогу Статута нису у суштини мењане. Уколико Скупштина усвоји промене по том питању, за прву наредну седницу Скупштине припремиће се одговарајуће измене и допуне.

ЗА РАДНУ ГРУПУ ЗА ИЗМЕНУ И ДОПУНУ СТАТУТА

Јован Рељин, с.р.

На основу чл. 4. Закона о удружењима грађана («Службени гласник СР Србије» бр. 53/72) и чл. 4. Друштвеног договора о удруживању у Савез филателиста Србије, Скупштина Савеза филателиста Србије на својој седници одржаној 18. априла 1981. године, д о н о с и

С Т А Т У Т

I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Савез филателиста Србије (у даљем тексту Савез) је републичка друштвена организација која окупља и самоуправно организује радне људе и грађане — филателисте, удружене у своја филателистичка друштва и клубове, сакупљаче марака и другог филателистичког материјала и целина који проистичу из поштанског саобраћаја, с циљем подстицања и унапређивања филателије као друштвено корисне активности и заштите културно историјског материјала ове врсте.

Члан 2.

Назив: САВЕЗ ФИЛАТЕЛИСТА СРБИЈЕ

Печат: Округли са текстом: »Савез филателиста Србије — Београд«. На средини печата налази се монограм од уплетених иницијала СФС (Савез филателиста Србије)

Подручје делатности: Социјалистичка Република Србија

Седиште: Београд, Сремска 6/IV

Савез је члан Удружења филателистичких савеза Југославије и делује у оквиру ССРН Србије.

Савез има својство правног лица и заступа га председавајући Председништва Савеза или члан Председништва којег за то посебно одреди Председништво Савеза.

II ЗАДАЦИ САВЕЗА

Члан 3.

На основу Устава СФРЈ, Устава СР Србије, као и Закона о удружењима грађана СР Србије, филателистичка друштва из СР Србије, ван територија социјалистичких аутономних покрајина потписала су Друштвени договор о удруживању у Савез филателиста Србије, односно да Савез филателиста Србије, основан августа 1948. године, настави да делује као републичка друштвена организација филателистичких друштава, клубова и филателиста.

Члан 4.

Задачи Савеза су:

— да афирмише и развија васпитно педагошке и идејно образовне аспекте филателије, као друштвено оправданог и корисног ангажовања радних људи и грађана у слободном времену и да кроз своју активност и сарадњу са другим самоуправним организацијама и заједницама доприноси јачању угледа наше марке, а тиме и наше земље у свету;

- да обезбеђује и развија односе самоуправљања у филателистичким друштвима и клубовима и у Савезу, као целини;
- да у органима и телима Савеза, као и у органима филателистичких друштава и клубова, развија колективни рад, одлучивање и заједничку одговорност носилаца друштвених функција, укључујући и појединачну одговорност сваког члана тих колективних органа и тела;
- да обезбеђује и штити права и интересе филателистичких друштава и клубова и филателиста;
- да води уредну евиденцију свих својих чланова и са њом упознаје предузећа ПТТ саобраћаја ради редовног снабдевања чланова новим маркама;
- да обезбеђује договарање и сарадњу са свим републичким односно покрајинским филателистичким организацијама и са њима учествује у раду Удружења филателистичких савеза Југославије;
- да обезбеђује сталну и дугорочну сарадњу са заједницом ЈПТТ, односно предузећима ПТТ саобраћаја, Радном организацијом за производњу и промет поштанских марака »Југомарка«, органима Управе царина, поштанским и другим музејима и другим организацијама удруженог рада, самоуправним организацијама и заједницама;
- да активно учествује у укупном деловању ССРН Србије, као и акцијама и манифестацијама других друштвено политичких организација, друштвених организација и удружења грађана, према могућностима и обавезама чланова Савеза;
- да са републичким односно покрајинским филателистичким организацијама, као и кроз рад УФСЈ, усаглашава заједничке критеријуме и мерила за учешће филателистичких друштава и филателиста на нашим и међународним филателистичким изложбама;
- да ступа у договоре и споразуме са различитим организацијама удруженог рада и радним организацијама у циљу набављања филателистичких часописа, каталога, стручне литературе и другог филателистичког материјала за потребе Савеза и филателистичких друштава и клубова које окупља;
- да издје стручне и информативне часописе као и другу литературу у циљу даљег филателистичког образовања чланова и успешнијег праћења развоја филателије у свету;
- да обавља све заједничке послове од интереса за самоуправно организовање филателиста у СР Србији, развија самоуправну друштвену активност и делегатско одлучивање о свим питањима рада Савеза.

Члан 5.

Начин остваривања задатака:

- спровођењем одредаба Друштвеног договора о удруживању у Савез, овог Статута, програма и планова рада, као одлука усвојених на делегатској скупштини Савеза;
- успостављањем односа сарадње и удруживања рада и средстава са организацијама удруженог рада, самоуправним интересним заједницама, месним заједницама, пословним удружењима и другим самоуправним организацијама и заједницама ради остваривања свог програма рада;
- примењивањем начела колективног рада, одлучивања и заједничке одговорности Председништва Савеза, Одбора самоуправне контроле и Суда части, у оквиру својих надлежности, као колективних органа и тела Скупштине Савеза и појединачне одговорности чланова ових органа и тела;
- радом комисија за изложбе у земљи и иностранству, за откривање фалсификата, за издавање пригодних коверата и жигова, за сарадњу са издавачима листова и часописа који прате развој филателије, радом Савета и Редакционог одбора часописа »Филателиста« и других органа и тела;
- активношћу Савеза у раду Удружења филателистичких савеза Југославије;
- радом техничког секретара Савеза, чији су послови и задаци одређени Пословником о раду Председништва Савеза.

III ЈАВНОСТ У РАДУ

Члан 6.

- Рад Савеза је јаван и обезбеђује се:
- спровођењем одредаба Друштвеног договора о удруживању у Савез и овог Статута;
 - редовним информисањем друштвено политичких организација, посебно Републичке конференције ССРН Србије, Културно просветне заједнице Србије, а најмање једном годишње;
 - одржавањем јавних филателистичких изложби и смотри марака и другог филателистичког материјала;
 - обавештавањем преко часописа »Филателиста«;
 - одржавањем састанака свих филателистичких друштава и клубова, који су отворени за сва лица заинтересована за филателију и друштвени рад;
 - одржавањем филателистичких састанака Савеза у Београду, два пута недељно, на којима се размењује, купује и продаје филателистички материјал и размењују информације везане за филателију у земљи и свету;

— седницама органа самоуправљања филателистичких друштава и клубова, Скупштине и Председништва Савеза, Одбора самоуправне контроле и Суда части, на којима је слободан приступ широј јавности, уколико се, по одређеном питању од интереса за безбедност земље и имовину Савеза, другачије не одлучи. У сваком таквом конкретном случају издаје се посебно саопштење и образложење за јавност;

— објављивањем програма и планова рада Савеза и филателистичких друштава и клубова, завршних рачуна и годишњих извештаја у часопису »Филателиста«;

— објављивањем репортажа и написа у филателистичким рубрикама средстава јавног информисања и прилога на радију и телевизији;

— правом на увид сваком филателистичком друштву и клубу у оквиру Савеза, друштвено политичким организацијама и заједницама, као и Служби друштвеног књиговодства, документације о материјално финансијском пословању и евиденције која се води у Савезу.

IV ЧЛАНСТВО У САВЕЗУ

Члан 7.

Савез филателиста Србије чине удружена филателистичка друштва и клубови са територије СР Србије, ван социјалистичких аутономних покрајина, односно радни људи и грађани — филателисти окупљени у њима.

Филателистичка друштва и клубови могу се оснивати у месним заједницама, при организацијама удруженог рада и радним заједницама, односно у општини, у складу са Законом о удружењима грађана СР Србије, Друштвеним договором о удруживању у Савез и овим Статутом.

Друштва и клубови окупљају радне људе и грађане који се интересују за филателију и за друштвену активност на тој основи.

Члан 8.

Друштва и клубови доносе своја правила организовања и рада, самостална су у свом раду, у складу са Друштвеним договором о удруживању у Савез.

Друштва и клубови бирају своје органе самоуправљања, делегирају делегате за Скупштину, учествују у програмирању рада Савеза, дају предлоге за чланове органа и тела Савеза, за похвале и награде, за проглашење почасних чланова и активно учествују у изградњи и остваривању одлука Савеза.

Члан 9.

Чланови друштава и клубова су: редовни (одрасли омладинци и почасни).

Чланство се заснива на израженом захтеву радних људи и грађана да постану чланом једног од филателистичких друштава и клубова, а потврђује се јединственом чланском картом, која је заједнички договорена за сва филателистичка друштва и клубове у оквиру Савеза.

Редовни (одрасли) чланови су филателисти старији од 18 година. Омладинци су филателисти млађи од 18 година и они се учлањују уз одобрење родитеља или старатеља, односно преко школе коју похађају.

Почасни чланови су заслужни филателисти или грађани који су својим радом значајно допринели развоју и угледу филателије и Савеза. Почасне чланове предлажу органи самоуправљања филателистичких друштава и клубова, као и Председништво Савеза, а проглашава их делегатска Скупштина Савеза.

Члан 10.

Не могу бити чланови Савеза лица која су осуђивана за дела против народа и државе, за кривична дела која имају имовински карактер и за кривична дела која повлаче забрану иступања у јавности, лица која се баве илегалном трговином филателистичког материјала у виду сталног занимања, као и лица која делују супротно циљевима и задацима Савеза.

Чланство у Савезу престаје по жељи члана, писменом изјавом, смрћу, напуштањем подручја делатности Савеза, неплаћањем чланарине, у случају лишења слободе дуже од 6 месеци, забране иступања у јавности услед непридржавања одредби овог Статута.

Одлуку о брисању из чланства доносе филателистичка друштва и клубови и о томе извештавају Савез.

Чланови којима је престало чланство у Савезу имају право жалбе Суду части и Скупштини Савеза.

V ПРАВА И ДУЖНОСТИ ЧЛАНСТВА

Члан 11.

Право је чланова да бирају и да буду бирани у органе самоуправљања друштава, клубова и Савеза.

Преко својих делегата у органима и телима Савеза, чланови и филателистичка друштва и клубови у целини, учествују у раду органа и тела Савеза, утврђују програм рада и политику Савеза.

Чланови имају право да користе све погодности које им дају друштва, клубови и Савез око набавке филателистичког материјала и прибора, да учествују на изложбама у земљи и иностранству и остварују увид у рад друштава, клубова и Савеза.

Чланови имају право на бесплатан примерак часописа »Филаџелиста«.

Члан 12.

Чланови су дужни да се ангажују у остваривању програма рада свога друштва, клуба и Савеза.

Чланови су дужни да присуствују на радним састанцима, редовно плаћају чланарину, учествују у разним филателистичким акцијама и да се придржавају одредаба овог Статута и правила друштва или клуба коме припадају.

Чланови су обавезни да воде рачуна о достојанству човека у социјалистичком друштву, о угледу своје организације уопште, а посебно приликом учешћа на изложбама и да се придржавају прописа ЗПТТ, Управе царина и других органа о размени марака са иностранством.

Чланови су дужни да учествују у спровођењу мера друштвене самозаштите и опште-народне одбране.

VI ОРГАНИ САМОУПРАВЉАЊА

Члан 13.

Органи самоуправљања у Савезу су:

- делегатска скупштина;
- председништво;
- одбор самоуправне контроле, и
- суд части.

Рад чланова ових органа је добровољан.

Члан 14.

Делегатска скупштина је највиши орган самоуправљања у Савезу. Седнице скупштине одржавају се најмање једном годишње, а сазива их на предлог друштва и клубова, Председништва, Одбора самоуправне контроле или Суда части, председавајући Председништва.

Скупштину чине делегати филателистичких друштава и клубова, потписника Друштвеног договора о удруживању у Савез и имају једнака права у договарању и одлучивању.

Делегати Скупштине:

- усвајају Статут и друга самоуправна акта о раду органа и тела Савеза;
- усвајају програм рада Савеза;
- расправљају и усвајају извештаје о раду Савеза, Председништва, Одбора самоуправне контроле и Суда части;
- разматрају остварене резултате у протеклом и утврђују задатке за наредни период;
- дају разрешницу и бирају чланове органа и тела Скупштине Савеза;
- одлучују о жалбама друштава и клубова, односно о жалбама појединачних чланова;
- проглашавају почасне чланове, додељују златни знак Савеза и друга признања;
- доносе закључке о свим питањима која се усвоје као дневни ред седнице Скупштине;
- доносе одлуку о престанку рада Савеза и одлучују о имовини Савеза.

Члан 15.

Делегатска Скупштина може пуноважно да заседа ако су присутни делегати најмање две трећине потписника Друштвеног договора о удруживању у Савез. Одлуке се доносе већином гласова.

Скупштина доноси Пословник о свом раду.

Члан 16.

На предлог филателистичких друштава, Скупштина бира Председништво уважавајући принципе и критеријуме кадровске политике утврђене Друштвеним договором о кадровској политици у СР Србији.

Председништво је колективни извршни орган Скупштине и бира се на две године. Број и састав Председништва одређује Скупштина на изборној седници. Из новоизабраног састава Председништва на првој седници бира се председавајући, секретар и благајник.

Члан 17.

Председавајући Председништва координира рад Председништва и подједнако је са осталим члановима Председништва одговоран за извршавање програма рада и других облика које усвоји Скупштина Савеза, као и за остваривање улоге Председништва у раду Савеза.

Председавајући Председништва заступа Савез и представља га у јавности.

Чланови Председништва бирају се на две године а могу бити бирани највише у два мандатна периода узастопно. Мандат председника траје годину дана, а секретара и благајника две

године. Носиоци ових функција могу такође бити бирани за чланове Председништва још једном узастопно, али не могу бити поново бирани на исте функције.

Седнице Председништва одржавају се по потреби а најмање једном тромесечно.

Скупштина усваја Пословник о раду и надлежности Председништва.

Члан 18.

Одбор самоуправне контроле је орган Скупштине и бира се на две године. Његов број и састав одређује Скупштина на изборној седници. Приликом конституисања, бира се председник Одбора.

Члан 19.

Одбор самоуправне контроле врши надзор над законитошћу рада свих самоуправних органа и тела Савеза, у складу са овим Статутом и другим нормативним актима и позитивним законским прописима. Одбор врши интерни надзор и контролу материјално финансијског пословања у складу са прописима Службе друштвеног књиговодства. У том смислу, одбор нарочито:

- контролише спровођење одговарајућих одлука Скупштине;
- контролише спровођење одговарајућих одредаба Друштвеног договора о удруживању у Савез;
- контролише материјално-финансијско пословање и прати наменско финансирање појединих активности Савеза;
- врши и друге послове надзора, контроле и самозаштите у Савезу и о свему обавештава Председништво и делегатску Скупштину.

Члан 20.

Суд части се бира на изборној седници Скупштине и састоји се од три члана.

Суд решава спорове између чланова, чланова и друштава, односно о члановима и друштвима који се не придржавају овог Статута.

Против одлуке Суда части може се поднети жалба Скупштини Савеза која доноси и коначну одлуку.

Члан 21.

На место чланова Председништва, Одбора самоуправне контроле и Суда части који током мандата поднесу оставку или буду опозвани од стране свог друштва или клуба, клубови односно друштва су дужна да делегирају нове чланове, не чекајући седницу Скупштине.

На првој наредној седници Скупштине, подноси се информација о овим променама и Скупштина о томе коначно одлучује.

VII ДРУШТВЕНА САМОЗАШТИТА

Члан 22.

Одбор за друштвену самозаштиту је орган Председништва које га бира на својој конститутивној седници. Одбор за друштвену самозаштиту се састоји од два члана Председништва и радника Савеза, који за свој рад одговарају Председништву и делегатској скупштини.

Члан 23.

Одбор је дужан да спроводи задатке из области друштвене самозаштите и општенародне одбране и да ради на остваривању задатака утврђених плановима општенародне одбране и цивилне заштите на територији којој припада седиште Савеза, као и задатака који проистичу из одредаба Закона о основама друштвене самозаштите СР Србије.

Члан 24.

Друштвена самозаштита усмерава се нарочито на:

- непосредну заштиту имовине Савеза;
- заштиту права Савеза, друштава и клубова и њихових чланова;
- спречавање несавесног рада и злоупотреба функција чланова органа и тела Савеза;
- спречавање непријатељске делатности и антисамоуправних утицаја на рад Савеза у остваривању циљева и задатака;
- предузимању мера ради спречавања или ублажавања несрећних случајева, елементарних непогода и њихових последица по рад Савеза;
- предузимању свих мера за обезбеђивање потребних услова за обављање редовне активности у просторијама Савеза, на филателистичким састанцима Савеза, седницама органа самоуправљања, јавним манифестацијама, изложбама, као и за одржавање реда и мира на њима.

Члан 25.

У разноврсним филателистичким контактима са иностранством, чланови и филателистички клубови и друштва, као и Савез у целини, дужни су да достојно представљају социјалистичку

самоуправну и несврстану Југославију и при томе се придржавају одредаба Устава СФРЈ, одлука и ставова државних органа и друштвено-политичких организација, ставова Републичке конференције ССРН Србије, као и принципа који карактеришу међународни положај и политику наше земље.

VIII ЧАСОПИС

Члан 26.

Часопис »Филаџелиста« је стручни и информативни орган Савеза филателиста Србије. На предлог Председништва, делегатска Скупштина именује Савет, Редакциони одбор и главног и одговорног уредника часописа, који су за свој рад одговорни Председништву и Скупштини Савеза.

Члан 27.

Часопис има задатак да прати друштвену активност чланова, филателистичких друштава и клубова и Савеза у целини, као и активност Удружења филателистичких савеза Југославије, да доприноси афирмацији њиховог рада и развоја филателије, да стручним прилозима обрађује актуелна филателистичка подручја и обезбеђује информисаност чланова и јавност у раду Савеза.

Председништво обезбеђује услове и средства за редовно издавање и уређивање часописа. У оквиру издавачке делатности часописа могу се издавати и друге стручне и информативне филателистичке публикације и пригодни коверти.

IX МАТЕРИЈАЛНО-ФИНАНСИЈСКО ПОСЛОВАЊЕ

Члан 28.

Материјално-финансијска средства Савеза састоје се од:

- дела редовне чланарине коју убирају друштва и клубови од својих чланова, а који према Друштвеном договору о удруживању у Савез уступају Савезу;
- претплате за часопис;
- дела провизије за продате марке коју одобравају предузећа ПТТ саобраћаја, а према одредбама Друштвеног договора о удруживању у Савез;
- прихода од пригодних коверти, максимум карата и других акција које организује Савез;
- финансијске помоћи ССРН, предузећа ПТТ саобраћаја и других организација и заједница.

Члан 29.

За материјално-финансијско пословање Савеза одговоран је благајник, који се бира на конститутивној седници Председништва из реда његових чланова.

Рад и одговорност благајника регулишу се Пословником о раду Председништва.

Члан 30.

Контролу материјално-финансијског пословања Савеза врши Одбор самоуправне контроле једном месечно.

X ПРЕСТАНАК РАДА САВЕЗА

Члан 31.

Савез престаје са радом по одлуци Скупштине, ако из њега иступи више од половине друштава и клубова, потписника Друштвеног договора о удруживању у Савез, или по одлуци надлежног органа управе. Имовина се дели потписницима Друштвеног договора о удруживању у Савез, сразмерно броју чланова друштава и клубова.

ПРОГРАМ РАДА САВЕЗА ФИЛАТЕЛИСТА СРБИЈЕ ЗА 1981. ГОДИНУ

Полазне основе за израду Програма рада Савеза филателиста Србије, за 1981. годину чине: степен извршења задатака до априла 1981. године, организационе прилике у Савезу у овоме тренутку, као и послови и задаци који очекују Савез као друштвену организацију у наредном периоду.

1. Имајући у виду да је од одржавања последње делегатске Скупштине протекло две године, да је у томе периоду у оквирима мера економске политике, програм економске стабилизације добио, у свим срединама највећи друштвени значај, у Савезу филателиста Србије ће се кроз редовне активности и даље водити рачуна о штедњи, рационалнијем и ефикаснијем пословању. Предузимаће се потребне мере да се увећа приход који се остварује прометом поштанских марака и вредности. У том циљу, испитаће се могућност повезивања са предузећем ПТТ саобраћаја Београд, на другим основама, донеће се мере за смањење залиха поштанских марака и истражити могућност повећања укупних прихода из других извора.

2. Задаци Савеза у наредном периоду биће усмерени на чвршћем повезивању са филателистичким друштвима, пре свега на заједничким акцијама, пружању организационе и стручне

помоћи, путем бољег информисања и најширег контакта по свим питањима у области друштвене филателије.

3. У наредном периоду Савез филателиста Србије ће договорити конкретне облике сарадње са другим републичким и покрајинским филателистичким савезима.

4. Савез ће приступити изради одговарајућих филателистичких норматива у вези са опремањем и излагањем на филателистичким изложбама и пригодним филателистичким издањима.

5. И поред пораста интересовања за филателију, у нашој средини, број чланова у филателистичким друштвима не прати тај раст. Структура чланства, такође, није најповољнија. Мало је младих. Постојеће евиденције у Савезу су непотпуне што веома отежава прецизно утврђивање обавеза друштава по основу чланарине.

У наредном периоду потребно је организованије радити на укључивању нових чланова у наша филателистичка друштва. У том смислу треба повести акцију »сваки филателиста нека доведе још једног, новог филателисту«. Савез ће донети посебан програм популарисања филателије међу омладином. Носилац конкретне акције била би филателистичка друштва у својим срединама.

6. Савез филателиста Србије ће у наредном периоду наставити са издавањем часописа »Филателиста« с тим што ће предузети конкретне кораке да се пословање часописа посебно прати и исказују његови резултати.

Филателистичка друштва ће у сарадњи са Савезом, више него што је то био до сада случај, користити могућности часописа као стручног и информативног гласила СФС.

7. У наредном периоду, Савез ће се енергичније супротставити појавама пасивног или чак омаловажавајућег држања филателистичких рубрика појединих дневних листова, према филателистичким друштвима и филателистичкој организацији у целини.

8. У 1981. години Савез филателиста Србије ће учествовати, помагати и/или сарађивати на следећим већим филателистичким манифестацијама:

— Традиционална филателистичка изложба поводом мајских свечаности, чији је организатор Музеј »25. мај«.

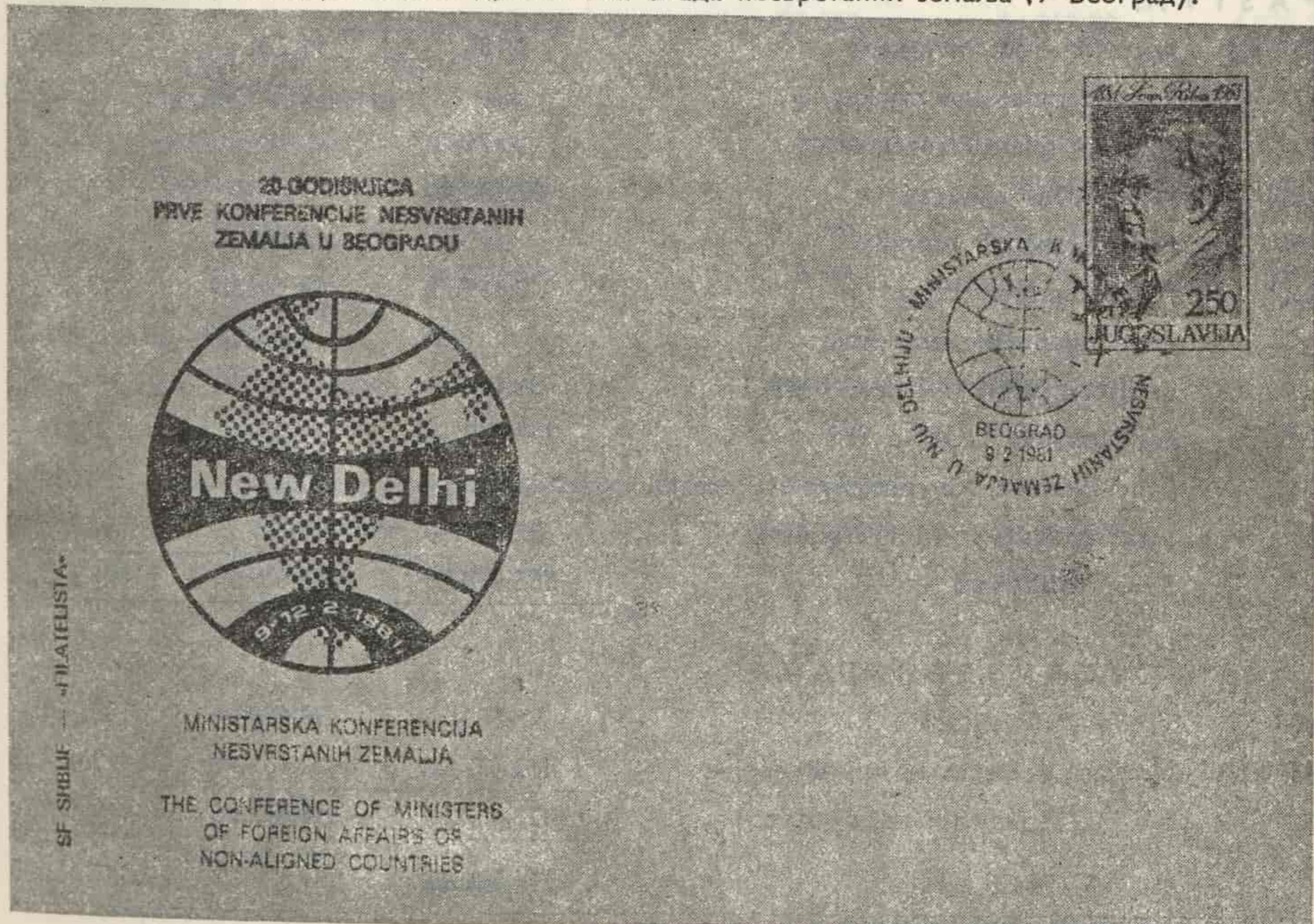
На овој изложби биће први пут приказана филателистичка збирка друга Тита.

— Филателистичка изложба поводом прославе 40 година Устанка народа и народности Југославије.

Изложба ће бити постављена у Музеју »25. мај« а СФ Србије се овде појављује као њен организатор у име Удружења филателистичких савеза Југославије.

— Филателистичка изложба балканских земаља БАЛКАНФИЛА VIII, која ће се одржати у Истанбулу (Турска) од 8—16 8. 1981. године.

9. На пригодан начин Савез ће се укључити у програме обележавања 40 годишњице Устанка Народа и Народности Југославије, III конгреса самоуправљача Југославије и 20. годишњице Прве конференције шефова држава или влада несврстаних земаља у Београду.

ZAVRŠNI RAČUN

za 1980. godinu

AKTIVA:

Stanje 31. XII 1980 godine

Konto	Naziv računa	1978	1979	1980
1	2	3	4	5
I. NOVČANA SREDSTVA:				
100	Sredstva kod SDK—a žiro račun	131.012,23	242.984,07	310.138,72
	„ „ Fond stambene izgradnje	9.669,72	13.268,27	17.277,47
	„ „ Fond zajedničke potrošnje	8,25	2.468,25	94,25
101	Blagajna—gotovina	320,30	3.413,80	315,65
	S V E G A novčanih sredstava	141.010,50	262.154,39	327.826,09
II. POTRAŽIVANJA:				
122	Filatelistička društva — članarina	110.368,70	45.615,80	137.298.—
121	Filatelistička društva — za marke	205.439,65	154.297,50	108.403,70
	Filatelističko društvo »BEOGRAD« marke	3.500.—	—	—
	Svega—potraživanja:	319.308,35	199.913,30	245.701,70
III. ZALIHE MATERIJALA:				
003/5,6	Nabavna vrednost inventara	26.500.—	33.180.—	23.180.—
310-9	Zalihe maraka u Savezu	300.000.—	160.000.—	200.000.—
	Zalihe maraka DOM—a SFS	207.768.—	229.273.—	250.536.—
	S V E G A	534.268.—	422.453.—	473.716.—
	UKUPNO: Aktiva	994.586,85	884.520,69	1.047.243,79
PASIVA:				
023/5,6	Ispravka vred. inventara	2.185	11.221.—	9.197.—
121	Akonto uplate za marke	—	2.379,40	5.619,30
122	Akonto uplata članarina	71,20	—	—
220	Neisplaćene obaveze	83.538,90	—	26.975,—
250	Neisplaćeni LD radnika	—	16.000.—	—
260	Fond stambene izgradnje	9.669,72	13.268,27	17.277,47
	Fond zajedničke potrošnje	8,25	2.468,25	94,25
	Sredstva BLAKANFILA VI '77	51.194.—	—	—
261	Fond maraka DOM—a SFS	207.768.—	229.273.—	250.536.—
	Fond filatelističkih društava 1% marke	128.310.—	160.315.—	200.036.—
296	Višak prihoda iz ranijih godina	72.883,80	3.937,79	96.790,79
	Svega obaveze	555.628,89	438.882,71	606.525,81
IZVORI SREDSTAVA:				
900	Vrednost inventara	26.500.—	33.180.—	28.260.—
970	Novčana sredstva iz ranijih godina	412.457,98	412.457,98	412.457,98
	S V E G A izvori sredstava	438.957,98	445.637,98	440.717,98
	UKUPNO pasiva:	994.586,85	884.520,69	1.047.243,79

P R E G L E D

TROŠKOVA SAVEZA FILATELISTA SRBIJE ZA 1978, 1979 I 1980 GODINU

Konto	Naziv troškova	1978	1979	1980
1	2	3	4	5
	<i>Materijalni troškovi:</i>			
400/1-7	Kancelarijski materijal	2.994,50	5.752,30	1.590,50
8	Filatelista štampanje	108.000.—	100.000.—	59.000.—
	„ korice	40.880.—	32.500.—	8.750.—
	„ honorar za urednike	44.776,80	36.780.—	—
	„ za članak	2.200.—	—	—
	„ poštarina	2.619,35	3.782,80	4.255.—
	„ stručna štampa	—	36.—	110,50
	<i>Proizvodne usluge:</i>			
402-0	Opravka zgrade zajed. troškovi	—	—	26.975.—
	PTT usluge telefon	5.855,10	6.964,95	6.743,15
	PTT usluge poštarina SFS	1.851,85	2.942,20	3.038,60
	<i>Ostali rashodi: neproizvod</i>			
403-0	Kirija-zakupnina	7.628,50	11.810,46	13.969,20
-1,2	Ogrev i zajednički troškovi	7.914,55	11.983,60	20.681,20
406-0	Amortizacija inventara	2.187,90	3.056.—	3.056.—
411	Naknade troškova SDK-a	9.743,20	11.910,70	10.375,20
413	Osiguranje maraka DOM-a	1.061.—	1.061.—	2.919.—
414	Dnevnice u Jugoslaviji	3.241,10	790.—	1.200.—
415	Dnevnice za inostranstvo	—	1.080.—	—
418	Putni troškovi u Jugoslaviji	—	—	1.250.—
418-1	Putni troškovi za inostranstvo	—	10.138.—	—
	<i>Lični rashodi:</i>			
460-0	Lični rashodi LD radnika	90.829,95	104.835,05	109.605,25
2	„ „ građanska pravna lica	22.500.—	24.952,80	4.076,30
	<i>Sredstva radne zajednice:</i>			
461-0	Godišnja skupština S. F. Srbije	10.257,15	9.790,30	—
	Sednice IO Saveza filatelista	6.200.—	3.454.—	—
467-0	Filatelistička izložba Bukurešt	—	7.356,10	568,20
	„ „ Atina	882.—	14.346,35	8.193,20
468	„ „ u Jugoslaviji	9.730.—	1.063,50	864.—
	U. F. S. Jugoslavije	—	—	486,70
	Povelja za Tita	—	18.750.—	—
	S V E G A rashodi	381.352,95	425.136,11	287.707.—
	P R I H O D I:			
700	Prihod i višak iz prethodne godine	135.153,60	72.883,80	3.937,79
720	„ od članarine	143.197,20	148.367,80	202.275.—
728	„ sopstvena delatnost od maraka	167.474,95	145.281.—	170.945.—
1	„ sopstvena delatnost od Filatelista	5.911.—	8.273,30	7.340.—
2	„ otpisana potraživanja čl.	—	3.074.—	—
3	„ prodati katalogi	2.500.—	—	—
4	„ BALKANFILA VI '77.	—	51.194.—	—
	S V E G A prihod	454.236,75	429.073,90	384.497,79
296	Prenos višak prihoda u nared. god.	72.883,80	3.937,79	96.790,79
700	Raspored viška prihoda	—	—	91.790,79
260-1	Fond zaćednićke potrošnje	—	—	5.000.—

Odbor za filateliju Muzeja »25. maj« obratio se ovim pismom Udruženju filatelističkih saveza Jugoslavije 10. juna 1981. godine. Smatrajući ga vrlo značajnim objavljujemo ga u celini

U poslednjih nekoliko godina, Muzej »25. maj« u okviru »Majskih svečanosti« uspešno organizuje filatelističke izložbe. One su veoma doprinele daljem omasovljavanju filatelije, naročito u redovima omladine, koja masovno posećuje Muzej. Takođe, među filatelista u zemlji afirmisalo se tematsko sakupljanje filatelističkog materijala na temu nazvanu »Tito u filateliji«. Izdavačka aktivnost Muzeja znatno je obogatila zbirke sakupljača izdanjima prigodnih koverata, maksimumkarata i posebno kataloga održanih filatelističkih izložbi.

Četiri održane izložbe u Muzeju videlo je već preko dva miliona posetilaca. Istovremeno, na temu »Tito u filateliji«, održavaju se prigodne filatelističke izložbe i u drugim krajevima naše zemlje, koristeći se i rezultatima i popularnošću istraživačkog poduhvata Muzeja u ovoj tematskoj oblasti. Ova aktivnost Muzeja »25. maj« postala je tako sastavni deo filatelističkog života u zemlji, u njoj sve neposrednije učestvuju filatelistička društva i niz pojedinaca iz svih krajeva Jugoslavije.

Sa ciljem da se još organizovanije i uz učešće što šireg kruga filatelista i njihovih organizacija iz cele zemlje, obezbedi filatelistička aktivnost kao stalni deo sadržaja rada Muzeja, formiran je Odbor za filatelističke aktivnosti kao stalno radno telo Muzeja. Odbor ima zadatak da brine o organizovanju filatelističkih izložbi u Muzeju, pripremanju prigodnih filatelističkih izdanja. Već na konstitutivnom sastanku, juna 1980. godine, dogovoreno je da je neophodno da se oformi zbirka maraka, prigodnih koverata i žigova na temu »Tito u filateliji« u četiri izložbene kopije, koje bi bile izložene kao stalna postavka u Muzeju, kao pokretna izložba po gradovima u zemlji, kao prigodni eksponat za razne filatelističke manifestacije u inostranstvu i najzad, kao eksponat u rezervi. To podrazumeva, kao i u svim dosadašnjim filatelističkim aktivnostima Muzeja, najneposredniju pomoć Zajednice JPTT i Radne organizacije »Jugomarka« i filatelističkih organizacija, ali i sistematsko prikupljanje prigodnih koverata i žigova — izdanja filatelističkih klubova širom zemlje u proteklom periodu. U tom smislu se očekuje da će sva filatelistička društva i klubovi, kao i njihovi republički i Pokrajinski savez, ukoliko se pojavljuju kao izdavači prigodnih izdanja na ovu temu, uputiti primerke svog izdanja Muzeju, poželjno bi bilo najmanje po pet primeraka. To se očekuje kako za sva dosadašnja, tako i za buduća izdanja i u koordinaciji ove aktivnosti značajno bi mogla pomoći rukovodstva republičkih i Pokrajinskog saveza filatelista.

Odbor za filatelističke aktivnosti Muzeja »25. maj« utvrdio je u svom ovogodišnjem programu rada organizaciju dve filatelističke izložbe. Tokom maja meseca na Dan mladosti, otvorena je izložba maraka iz kolekcije Josipa Broza Tita i ona je sastavni deo ovogodišnjih »Majskih svečanosti«. Povodom Dana Republike planira se druga. Ovu izložbu treba da organizuje UFSJ zajedno sa Muzejom »25. maj« — koji će obezbediti prostorije i opremu. Potrebno je naime, obavestiti sve klubove i filatelistička društva o pripremama za ovu izložbu, prikupiti podatke o zbirkama pojedinaca na ovu temu i izvršiti odbir prijavljenih učesnika i uputiti blagovremeno izložke Muzeju. Tematska reprezentativna filatelistička izložba »40. godišnjica Ustanka naroda Jugoslavije« treba da okupi filateliste iz cele zemlje i to tako da se republičke i Pokrajinska organizacija filatelista pojave kao odgovorni selektori izložaka. Prispeli izložci biće priređeni kao celovite zbirke, što naravno podrazumeva i mogućnost ponavljanja istog materijala. Cilj je da se pokaže da je ova tema prisutna u sakupljanju kod filatelista iz svih krajeva zemlje, način na koji filatelisti obrađuju tu temu i takvom izložbom doprineti svečanosti obeležavanja ove godišnjice.

Ovim pismom dakle, želeli smo da vas bliže informišemo o osnivanju Odbora u Muzeju »25. maj«, njegovom ovogodišnjem programu rada i posebno očekivanju vaše pomoći u pripremi filatelističke izložbe »40. godišnjice Ustanka naroda Jugoslavije«. Obraćajući se UFSJ, tj. rukovodstvima republičkih i Pokrajinskog saveza za pomoć i saradnju, želimo u stvari da ovogodišnja izložba povodom 40. godišnjice Ustanka bude podjednako zadatak svih filatelista Jugoslavije i njihovih organizacija, i da rezultat bude izložba najreprezentativnijih izložaka na ovu temu.

Smatramo da je za organizovanje ovih aktivnosti ostao dovoljno dug period — do 15. septembra ove godine. Naime, do tada rukovodstva filatelističkih saveza republika i Pokrajine trebalo bi da dostave Odboru listu izlagača (2—3 izlagača) i njihove zbirke pripremljene za izlaganje. Očekuje se da će u međuvremenu uslediti i konkretan dogovor o ovim aktivnostima na sednici Izvršnog odbora UFSJ, koje treba da ponese deo odgovornosti za pripreme i organizaciju ove izložbe.

JOŠ NEKOLIKO REČI O LOVRENCU KOŠIRU

Ivan Jakič

Raduje me što je časopis »Filatelista« objavio prvo reagovanje na moj prilog o Lovrencu Koširu. Smatrajući da postoje još uvek neke nejasnoće u vezi uloge Lovrenca Koširu u istoriji pošte, navešću nekoliko dodatnih elemenata, kako bi još bolje osvetlili njegovu ulogu, s tim što ću istovremeno nastojati da odgovorim i na pitanja druga Milana V. Petkovića.

Tačno je da opis maraka, koje smo izdali u čast Lovrenca Košira (Katalog poštanskih maraka jugoslovenskih zemalja br. 426—429 i 430), glasi »P.I. u čast Lovrenca Košira, idejnog tvorca poštanske marke«, i to zbog toga što je u predlogu (pre više od 30 godina) za izdavanje maraka bilo navedeno »sve« o tome ko je bio Košir. Mislim da je naše izdanje za Košira tako registrovano i kod Svetskog poštanskog saveza — UPU. I jedan od najpoznatijih svetskih kataloga engleski Gibons — navodi za jugoslovensko izdanje za Košira, i to pod navodnicama, da je »ideološki kreator prve poštanske marke« (cinizam ili »engleski humor«, naime, po toj »logici« Košir bi bio »kreator crnog penija«). Posebno želim naglasiti da u britanskoj filatelističkoj literaturi dosad nigde nisam naišao na L. Košira, a postoje mnoge knjige o poštanskoj reformi, kao i knjige i članci o Rowlandu Hillu i Jamesu Chalmersu.

U vezi pisanja o Koširu u Novoj enciklopediji u boji — Vuk Karadžić—Larousse — smatram da je Petar Ačanski objavio do sada jedino poznat stav o Koširu, budući da Koširovu stvarnu ulogu najverovatnije nije ni posebno izučavao. Jedini ozbiljan istraživač Koširovog života i rada još uvek je dr. Velimir Sokol iz Zagreba!

Austrija je u okviru izdanja Europa-CEPT izdala marku u čast Lovrenca Košira (Laurenz Koschier — »Pionier der Briefmarke«), i to u čast »Austrijanca i njegovih zasluga za poštansku marku«, najverovatnije na osnovu »Postojećeg materijala« o Lovrencu Koširu (n. pr. Armand von Schweiger-Lerchenfeld je 1902. godine u knjizi o istoriji pošte, Košira opisao kao čoveka zaslužnog za uvođenje poštanske marke), kao i materijala koji sam ukratko opisao, nadam se dovoljno argumentovano, u svom članku o Koširu u »Filatelistu«, br. 186-187. Glasilo UPU — Philatelie Populaire objavilo je skraćenu verziju poduzetog prospekta o izdanju za Košira, koji je glasilo UPU dostavilo Ministarstvo za poštu Austrije (interesantno je da je poduži tekst iz ovog prospekta objavljen u indijskom filatelističkom glasilu »India Stamp Journal«, koji inače ne objavljuje austrijske novitete. Prospekt je tom časopisu dostavilo Ministarstvo za poštu Austrije ili njegova autorica).

Još nekoliko reči iz istorije pošte i poštanske marke:

Ulrich Häger — Grosses Lexikon der Philatelie: »Košir Lovrenc, 1804—1868 (prema drugim podacima 1804—1879), austrijski službenik zaposlen u Ljubljani, je već 1835. godine, kao što proizilazi iz dokumenata, predložio Ministarstvu trgovine u Beču (podređena mu je bila i pošta) da za prethodno plaćanje porta uvedu »nalepljene žigove poštanskih taksi« (»aufklebare Brieffaxstempel«), izrađene »kao štampane papirne listiće«. Košir je verovatno time mislio na administrativne žigovne marke (Siegelmarken), koje su već duže vremena bile poznate (podcrtao I. J.), s tim što bi ove imale drukčiji, odgovarajući natpis. Ovaj predlog su temeljito razmotrili i na kraju ga odbacili. Pošto je James Chalmers već 1834. godine izradio probne otiske nalepljivih maraka, a javnost je počela da diskutuje o poštanskoj reformi, dozvoljavamo si pretpostavku da **Koširova inicijativa dolazi otuda**, pretpostavljajući da se Košir u vezi ovog noviteta dogovarao sa nekim Englezom. Svakako je nesporna činjenica da je Košir pre Rowlanda Hilla razmišljao o uprošćenju poštanskih pošiljki od strane pošaljaoca, s tim što svoje ideje nije, kao što su činili Chalmers i Hill, izneo široj javnosti, već se kao službenik obratio nadležnom organu, što je i uzrok da se o njegovom predlogu počelo pričati mnogo kasnije«.

Znači, Häger piše o poznatoj polemici o prvenstvu izrade poštanske marke, u kojoj većina podržava Hilla, a neki pripisuju zasluge i Chalmersu, s tim što Košira spominje samo kao službenika »koji je razmišljao o uprošćenju poštanskih pošiljki« (iako za ovo ne postoje argumenti odnosno dokumentacija! — vidi »Filatelista«, br. 186—187). Po Hägeru nije Hill preuzeo ideju od Košira (Košir navodi da je o svom »pronalasku« pričao sa »Englezom Galwayem« 1837. godine — tada su već bili poznati Chalmersovi i Hillovi prilozi za poštansku reformu!).

The Encyclopedia of British Postage Stamps (Billig's-Robson Lowe): »Hill je 1826. godine razmišljao o mogućnosti uvođenja putujućeg poštanskog ureda, koji je 1837. godine bio i osnovan i prvi put uveden između Liverpoola i Birmingema, iako svoje predloge nikada nije objavio. Predložio je takođe uvođenje jedinstvene poštanske takse, bez obzira na udaljenje odnosno relaciju slanja pisama (predlog, koji je kasnije opisao u svojoj knjizi — Post Office Reform....)«.

»Nalepnice, a koje su označavale pretplatu ili naplatu, koristile su u stvari pre toga (pre 1834. godine — napomena I. J.) privatne dostavne kompanije, koje su osnovane već 1680. godine. Nalepne listiće (labels) od 6 penija, a koji su služili kao taksa, prvi put su uveli prilikom osnivanja 'Ureda za marke' (The Stamp Office) 1696. godine. U godinama 1783. i 1784. pojavile su se lepljive nalepnice kao taksa za zdravstvo i glavarstvo«.

Znači, određene ideje o poštanskoj reformi, kao i »nalepnice« (za koje Košir tvrdi da su njegov pronalazak), pojavile su se već ranije i koristile su se ne samo pre 1834. godine (pre Chalmersa i Hilla) već i punih 150 godina ranije!

Smatram da su navedeni citati dovoljno jasni! Dodao bi samo nekoliko naslova knjiga u kojima je opisana Hillova uloga. Navodim samo knjige sa najstarijim datumima:

Rowland Hill-Post Office Reform, It's Importance and Practicability (1838);

Eliezer Edwards — Sir Rowland Hill (1879);

George Birkbeck-Hill — The Life of Sir Rowland Hill and the History of Penny Postage (1880);

H. E. Wright and A. B. Creeke — History of the Adhesive Stamps of the British Isles (1899);

Eleanor Smyth — Sir Rowland Hill, The Story of Great Reform (1907);

H. W. Hill — Rowland Hill and the Fight for the Penny Post (1940).....

Dileme oko Košira najverovatnije bile bi brzo rešene da su se UFSJ i ZJ PTT zvanično obratili UPU i tražili mišljenje o Koširu (mislim da bi iz Berna odgovorili, kao što su to već učinili 1874. godine odgovor Koširu-, da na osnovu podnetog »materijala nisu mogli doneti zaključak zbog toga što se radi o prepisu dokumenata, a ne o originalima, koje niko nije ni video«).

Za nas filateliste potresno je i to, da ne raspolažemo dokazom da se na našim i austrijskoj marki stvarno nalazi lik Košira!

Filatelistična zveza Slovenije je na osnovu materijala, koje sam spomenuo u prvom i ovom prilogu, donela zaključak da se odriče L. Košira. Filatelističke organizacije imaju pravo i dužnost im je da dostave svoje predloge za emisijski plan. Tako je na osnovu predloga Slovenije (odnosno FK Ljubljana) došlo do izdavanja Koširovih maraka u nas. Tada su predlagači verovali »istraživanjima« nekih »istraživača« o Koširovoj ulozi. I pošteno je što se FZS odriče Košira, pogotovo što celokupna raspoloživa i poznata dokumentacija o Koširu skoro nepobitno dokazuje da smo jugoslovenski filatelisti pre 30 godina bez rezerve poverovali nekim »entuzijastima«. Time, što se odričemo Košira, ni u kom slučaju nisu ugroženi veliki umovi, izuzetni naučnici, kao što su Tesla i Pupin!

ЖИГОВИ ЗА ПОШТАРИНУ И ПРЕПОРУЧЕНЕ ПОШИЉКЕ СРБИЈЕ

Војин Вишацки

У земљама са развијеним поштанским саобраћајем уводе се препоручене пошиљке у другој половини 18. века. Као претеча данашњих Р-налепница били су у претфилателистичком периоду у употреби одговарајући жигови. Тако на нашем подручју које је било под аустријском поштанском управом у другој половини 18. века налазимо најпре рукописно означавање »franco« и »гесомандирт«. Тридесетих година 19. века на истом подручју налазимо жигове који поред назива места имају и додатак са ознаком »franco« — (да је поштарина плаћена) и »гесомандит« — (да је препоручена пошиљка). С обзиром на облик жига, у то време није издата специјална наредба или пропис какав он треба да има облик. Стога имамо разноврсне облике ових жигова. Касније од 1860. године ови облици постају устаљенији, са ознаком или без ознаке места. Око 1875. године добијају одређенији облик, који ће по свом изгледу бити основа за обликовање будућих налепница за препоруку.

Први жигови слични данашњим имали су ознаке: »Р« и »Но«, што је закључено париским споразумом од 1878. године.

Данашњи образац Р-налепница установљен је одлуком Светског поштанског савеза (УПУ), који је донет у Паризу крајем 1882. године. Поштанским управама појединих земаља остављен је на вољу избор облика и величине налепница. На основу ове одлуке приступило се већ следеће године изради ових налепница, па су их исте године неке државе чланице савеза пустиле у промет.

Према подацима најпре су уведене у Француској и Немачкој. Поступно, уводе их и друге земље. Стара Аустрија уводи их ради пробе 1883. и најзад на свима поштама 1886. године. На подручју угарске поштанске управе појављују се око 1890. године.

На подручју Србије налепнице се појављују одмах после рата 1918. године.

До рата на поштама употребљавани су од 1890. године жигови слични налепницама по облику и величини, па их можемо сматрати као претече српских налепница.

НАБАВКА И ИСПОРУКА ЖИГОВА

У Србији крајем 1843. године »Устројенијем поштанског заведенија« организује се јавни поштански саобраћај. Да би се регулисало вршење поштанске службе, донето је »Наставленије за све струке Поштанског одређенија и поступања«. (1) Према овом упутству о вршењу поштанске службе из 1843. године у делу »Одредбе о манипулативним и другим поступцима« у тачки 1, »о пошти писмоносној« основне категорије пошиљака су: обична писма, плаћена и неплаћена, бесплатежна званична писма, препоручена писма (плаћена, неплаћена и званична бесплатежна), ствари под завитком отвореним: новине, журнале, печатни папири, мустре еспапа.

Овде ћемо укратко изнети манипулативне поступке поштанског чиновника при пријему пошиљака.

- сваку ће пошиљку вагнути и одредити таксу,
- ако пошиљалац одмах плаћа таксу на страни печата ће уписати износ таксе, а ако не плати износ таксе ће уписати на адресној страни пошиљке,
- на плаћено писмо такси на очи пошиљатеља са две линије мастилом прекрстити, а после ударити жиг »Плаћено — (franco)«,
- ако се по захтеву пошиљаоца са пошиљком мора руковати препоручено или уз повратни рецелис — издаће:
 - на прописаном обрасцу рецелис о примљеном препорученом писму,
 - привремени рецелис о преданом препорученом писму на повратни рецелис (повратни рецелис прикључује пошиљци, који прималац потписује у одредишној пошти),
 - податке о примљеним свим врстама пошиљака у облику жига пријемна пошта у образац »Дописни лист (кореспонденције)«.

С обзиром на развој јавног поштанског саобраћаја постекспедиције нису располагале потребним стварима за поштанску манипулацију. Тако начелство Округа рудничког 27. I 1844. године моли Управитељство поштанско да за потребе брусничке постекспедиције пошаље између осталог и четири жига: Брусница, наплаћено, препоручено и неплаћено. (2)

У одговору обавештава се начелство да су тражене ствари наручене не само за постекспедицију брусничку него и за остале. (3)

С обзиром да се број поштанских пошиљака из дана у дан све више повећавао, потребно је било у овој фази развоја поштанске службе постекспедиције снабдети нужним прибором ради правилне поштанске манипулације. Између осталих потребних ствари планирало се снабдевање свих постекспедиција поштанским жиговима.

Уочи захтева брусничког постекспедитора Управитељство поштанско дописом од 15. XI 1843. године моли Попечитељство внутрењи дела да набави за потребе постекспедиција поштанске жигове. Предложено је да се набаве 72 комада жигова којима ће разна поштанска места означавати наплаћена и препоручена писма. (4)

На основу ових података сазнајемо да су за потребе поштанске тражена 72 поштанска жига и то жиг за ознаку места, за наплату и препоруку, што значи по три жига за 24 постекспедиције.

Међутим, уочи слања првих жигова Управитељство поштанско захтевало је од свих постекспедитора да поднесу извештај према инвентару са каквим правитељственим стварима располажу за поштанску манипулацију.

Према послатим извештајима ниједна постекспедиција није располагала жиговима »наплаћено« и »препоручено«. Такође, извештај је послала и београдска пошта 29. II 1844. године, према коме ни она није располагала овим жиговима. (5)

После три месеца Управитељство поштанско 24. III 1844. године шаље постекспедицијама жиг места поштанског и два за препоручена и наплаћена писма. Жиг неплаћено није никад испоручен.

Ови су жигови набављени у Новом Саду. (6)

Ови жигови нису испоручени одмах свима постекспедицијама, већ су у почетку испоручени само за 17, а оне које су касније отворене добиле су жигове после отварања у току 1844. године.

Управитељство поштанско захтевало је од постекспедиција да поднесу извештај о пријему послатих жигова.

Пошто су ово први жигови, изнећу податке кад су прве постекспедиције примиле ове жигове. (7)

Према извештајима о пријему послатих жигова Управитељство поштанско није испоручило жигове свим предвиђеним постекспедицијама већ у временским интервалима, јер се друкчије не може објаснити зашто су неке постекспедиције примиле ове жигове неколико месеци касније. Неке су постекспедиције известиле и о датуму пријема жигова а неке су само послале извештај да су примиле жигове али без ознаке датума, па у оваквим случајевима користим датум извештаја као потврду да су почели да користе добијене жигове. Могуће је да су постекспедитори примиле послате жигове на време, али неки нису били побуђени да на време поднесу извештај о пријему, већ са закашњењем или на интервенцију Управитељства поштанског.

1. — Крушевац примио 24. III, а извештај послао 29. III.
 2. — Брусница примила 25. III, а извештај поднела 28. III.
 3. — Ћуприја примила 26. III, а извештај послала 31. III.
 4. — Чачак послао извештај 29. III.
 5. — Алексинац послао извештај 29. III.
 6. — Ужице послало извештај 29. III.
 7. — Крагујевац послао извештај о пријему 30. III.
 8. — Неготин послао извештај 6. IV
 9. — Зајечар послао извештај 6. IV.
 10. — Ваљево послало извештај 10. IV.
 11. — Кладово послало извештај 10. IV.
 12. — Палеж послао извештај 11. IV.
 13. — Шабац послао извештај 11. IV.
 14. — Лозница послала извештај 4. V.
 15. — Гургусовац примио жигове са закашњењем преко Зајечара 11. V, јер су ови послати из Зајечара истог дана. (8)
 16. — Пожаревац примио 12. V, а извештај послао 17. V.
 17. — Смедерево примило 12. V, а извештај послало 13. V.
 18. — Јагодина примила 7. VII, а извештај послала истог дана.
- Остале постекспедиције — баточинска, грочанска, шупељачка, паланачка и коларска, примиле су жигове, сем коларске, у другој половини 1844. године.
19. — Баточина примила 22. IX. (9)
 20. — Гроцка примила 11. X. (10)
 21. — Шупељак примио према извештају од 23. X. (11)
 22. — Паланка примила према извештају од 1. XI. (12)
 23. — Коларе примило 4. XII. (13)
 24. — Бања примила крајем 1845. године. (14)
 25. — Београдска пошта није доставила извештај о примљеним жиговима. Без обзира на недостатак овог извештаја (из мени непознатих разлога) ове прве жигове налазимо на пошлицама као код других постекспедиција.

НАПЛАЋЕН.

Slika 1

ПЛАЋЕНО

Slika 2

✠ ИАПЛАЋЕНО ✠

Slika 3

НАПЛАЋЕН.

Slika 4

НАПЛАЋЕНО

Slika 5

НА ПЛАЋЕНО

Slika 5a

НАПЛАЋЕНО

Slika 6

ПЛАЋЕНО

Slika 7

НАПЛАЋЕН.

Slika 8

У 1844. години постојале су две поште и 22 постекспедиције, па према изнетим подацима све су оне располагале наведеним жиговима. Једино постекспедиција Бања, која је била накнадно отворена, добија ове жигове крајем 1845 године.

Међутим, било је одлучено да се у неким местима кад се за то укаже потреба отворе постекспедиције. Предвиђено је било отварање у следећим местима: сем Бање, у Радујевцу, Параћину, Милановцу (Доњем), Свилајнцу, Карановцу (Краљеву), Састанку Рашком, Пожеги, Мокрој Гори, Љубовији, Карантин Рачи и на Убу. (15)

Сем Бање, за коју смо већ дали податке, Љубовије која је отворена 1890. године и Мокре Горе која није била отворена све ове предвиђене постекспедиције добиле су ове жигове у времену од 1848. до 1862. године.

У времену од 1860. године, односно од краја претфилателистичког периода, па по увођењу марака до 1890. године кад су одлуком Светског поштанског савеза уведени жигови слични налепницама, у Србији су употребљавани типизирани облици ових жигова, са малим разликама у величини и типу слова.

Међутим, одлуком Светског поштанског савеза донетог у Паризу крајем 1882. године установљене су за препоручене пошиљке налепнице.

На основу расположивог материјала колико је мени познато праве Р-налепнице у Србији уведене су после рата 1918. године.

У замену за налепнице у Србији су употребљавани жигови слични налепницама, па их можемо сматрати као претече налепнице.

У току истраживања нисам нашао докуменат о испоруци поштама ових жигова, па на основу поштанских докумената могу сматрати да су се појавиле око 1890. године. Тако су ови правоугаони жигови представљали узорак за добијање будућих налепница.

ЖИГОВИ ЗА НАПЛАТУ ПОШТАРИНЕ (ФРАНКО ЖИГОВИ)

У почетку ови су жигови служили да означе да је поштарина плаћена унапред. Касније пуштањем марака у саобраћај, служили су у недостатку месних жигова особито код новоотворених пошта за њихово поништавање. Увођењем поштанског саобраћаја са иностранством 1869. године дошли су у употребу посебни франко жигови са ознаком »ФРАНКО«.

Франко жигове који су употребљавани код српских пошта можемо према облику поделити на две групе: без оквира и са оквиром.

А жигови без оквира

У ову групу спадају франко жигови испоручени првим поштама.

1. — Жиг »НАПЛАЋЕН« сл. 1, равни у ћирилици, величина 27 x 3,5 мм у антиква словима. Ове жигове добило је првих 25 постекспедиција. Касније у филателистичком периоду ове жигове налазимо код малог броја пошта као Бања, Чачак, Крушевац, Уб, Ужице.

2. — Жиг »ПЛАЋЕНО« сл. 2, величине 28 x 5 мм, равни налазимо од 1875. године код поште Рача.

Б жигови са оквиром

1. — Жиг »ИАПЛАЋЕНО« (погрешно прво слово уместо »Н« стоји »И«) сл. 3, дугуљасто овалан, величине 40 x 15 мм у антиква словима. Натпис жига налази се између два крстића. Овај тип жига био је у употреби код пошта Ћуприја, Крагујевац и Шабац. По увођењу марака налази се још у употреби код пошта Шабац и Ћуприја.

2. — Жиг »НАПЛАЋЕН« сл. 4, правоугаони са двоструким оквиром различите величине, од 28 x 9,5 до 30 x 10 мм. Овај тип жига налазимо код пошта Београд, Карановац, Мајданпек, Милановац и Текија и то после увођења марака.

3. — Жиг »НАПЛАЋЕНО« сл. 5 и 5а, правоугаони са двоструким оквиром. Величина од 33 x 9 до 37 x 10 мм. Ово су најчешћи жигови.

4. — Жиг »НАПЛАЋЕНО« сл. 6, правоугаони са оквиром у антиква словима.

5. — Жиг »ПЛАЋЕНО« сл. 7, правоугаони са оквиром, величине 41 x 11 мм у антиква словима. Овај жиг од 1878. године употребљавале су поште Алексинац, Бања, Књажевац и Зајечар.

6. — Жиг »НАПЛАЋЕН« сл. 8, правоугаони са оквиром, величине 29 x 8 мм.

ПРЕПОРУЧ. ПРЕПОРУЧЕНО

Slika 1

Slika 2

ПРЕПОРУЧЕНО

Slika 3

ПРЕПОРУЧЕНО

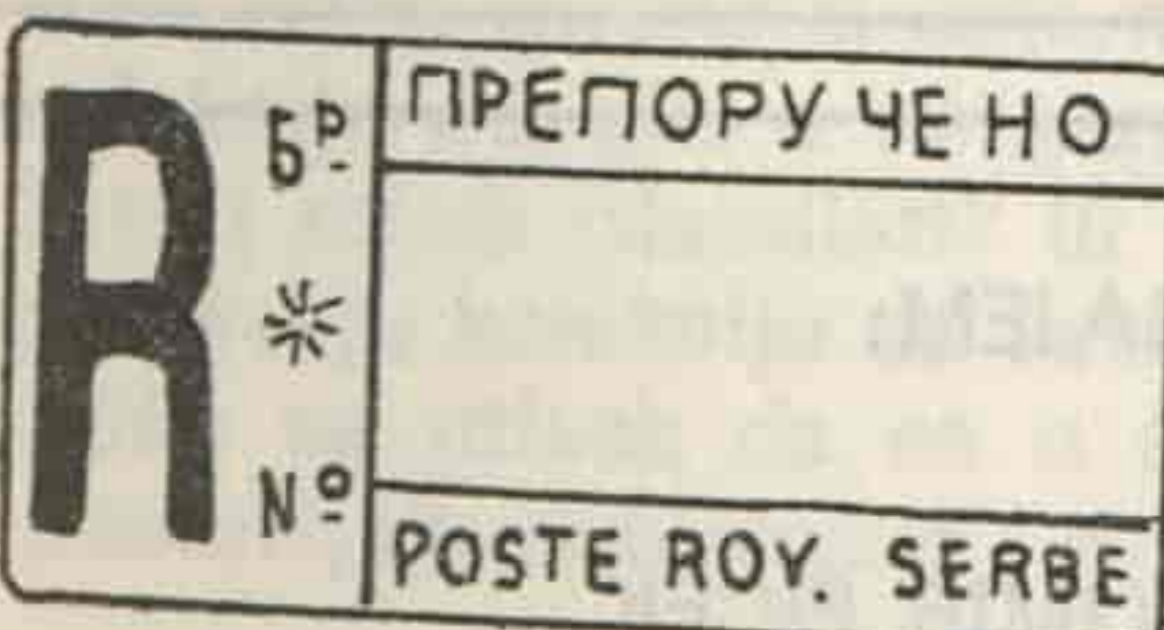
ПРЕПОРУЧЕН.

ПРЕПОРУЧЕНО

Slika 4

Slika 5

Slika 6

Slika 7

RECOMM.

Slika 8

RECOMM.

Slika 9

ЖИГОВИ ЗА ПРЕПОРУЧЕНЕ ПОШИЉКЕ (РЕКОМАНДИРТ)

Ови жигови служе да означе препоручену пошиљку, а служе и као доказ да је такса плаћена за препоруку.

Жигове за препоруку можемо као и франко жигове поделити у две групе без оквира и са оквиром.

А жигови без оквира

1. — Жиг »ПРЕПОРУЧ« сл. 1, равни у ћирици, величине 26 x 3,5 мм у антиква словима. Овај је жиг испоручен првим постекспедицијама заједно са франко жигом.

2. — Жиг »ПРЕПОРУЧЕНО« сл. 2, равни, величине 42 мм употребљаван је на пошти Рача.

Б жигови са оквиром

1. — Жиг »ПРЕПОРУЧЕНО« сл. 3, правоугаони са оквиром, у антиква словима, величине 36 x 9 и 41 x 11 мм. Овај је жиг најчешћи.

2. — Жиг »ПРЕПОРУЧЕНО« сл. 4, правоугаони са оквиром, величине 36 x 8 мм и већи, до 44 мм.

3. — Жиг »ПРЕПОРУЧЕН« сл. 5, правоугаони са двоструким оквиром различите величине од 33 x 9 мм до 35 x 10 мм. Налазимо га код пошта Карановац и Доњи Милановац.

4. — Жиг »ПРЕПОРУЧЕНО« сл. 6, правоугаони са двоструким оквиром, величине 39 x 10 мм. Налази се код следећих пошта: Алексинац, Београд, Брзан, Вел. Плана, Вел. Градиште, Горњи Милановац, Гроцка, Зајечар, Ивањица, Јагодина, Књажевац, Обреновац, Параћин, Рашка, Сараорци, Смедерево и Трстеник.

5. — Препоручени жигови сл. 7, различите величине, правоугаоног облика. У натпису лево налази се велико слово латинице »Р«, а десно горе »ПРЕПОРУЧЕНО« у ћирици, а доле »ПОСТЕ РОУ. СЕРБЕ«, а у средини налази се празно поље за уписивање броја препоруке.

6. — Жиг »РЕСОММ« сл. 8, у правоугаоном оквиру, величине 30 x 9 мм. на француском.

7. — Жиг »РЕСОММ« сл. 9, у облику правоугаоника са заобљеним бочним странама.

Izvori podataka:

1. — Dr. Trivun Teslić: Prvi propisi o organizaciji saobraćaja u Srbiji, PTT ARHIV br. 20, 1976/77 str. 249–253.

2. — A. (Arhiv) S. (Srbije), 1844, Nefasc.

3. — A. S., 1844, nefasc.

4. — A. S., MUD (Min. un. dela), 1843, F I, R No. 123.

5. — A. S., 1844, nefasc.

6. — A. S., 1844, F II, R No. 199.

7. — A. S., 1844, nefasc.

8. — A. S., 1844, nefasc.

9. — A. S., 1844, F V, R No. 452.

10. — A. S., 1844, F VI, R No. 528.

11. — A. S., 1844, nefasc.

12. — A. S., 1844, F I, R No. 32.

13. — A. S., 1845, O No. 4746.

14. — A. S., MUD, U.P. (Uprav. poštansko), 1846, O No. 322, nefasc.

15. — A. S. Sovet, 1845, No. 591.

TRAŽIM RAZMENU MARAKA. U ZAMENU ZA MARKE SKANDINAVSKIH ZEMALJA, ENGLESKOG PODRUČJA, KAO I ZEMALJA ZAPADNE EVROPE, TRAŽIM NOVITETE SSSR, DDR, POLJSKE, MAĐARSKЕ, RUMUNIJE, BUGARСКЕ I ČEHOSLOVAČКЕ.

SUPANEK ALEKSANDAR

Box 4087

S — 163 04 SPANGA — 4

ŠVEDSKA

IZ CELOG SVETA

KUPUJEM, NABAVLJAM, MENJAM I PRODAJEM:

MEĐUNARODNA GODINA DETETA

RUBENS — reprodukcije

OLIMPIJADE

ŽELIMIR PICEK

51466 NOVIGRAD

Saini 2.

O GUMI, LEPKU I »FALCU« NA NEŽIGOSANIM MARKAMA

Milan V. Petković

Časopis »Filatelista« je već ranije pisao o intenciji nekih filatelista da sakupljaju samo nove, nežigosane marke, sa očuvanom gumom, bez ikakvog traga lepka ili »falca« na poledini marke. Taj problem pominju i sastavljači Kataloga poštanskih maraka jugoslovenskih zemalja. To isto se pominje kao problem i u krugovima filatelista nekih stranih zemalja. O tome se piše čak i u uvodnicima pojedinih filatelističkih časopisa*) a filatelisti vode pravu borbu protiv falsifikatora. Budući u prilici da razgovaram sa nekim francuskim filatelistima na tu temu, iznosim neka njihova zapažanja i mišljenja.

Marke se sakupljaju nežigosane i žigosane. Nežigosane marke treba da su očuvane, sa svežom i originalnom bojom i da imaju ispravnu gumu. Ukoliko je guma na markama očuvanija, utoliko je vrednost marke viša. Pri tome ne sme da bude ni najmanjeg traga »falca«. Žigosane, pak, marke treba da su čisto i uredno žigosane. Nežigosane marke su po pravilu gumirane na poledini, mada neke zemlje izdaju marke i bez gume iz klimatskih ili drugih razloga (Kina, Brazil, Holandija i Portugal za područja svojih kolonija, Indija i druge). Guma na markama može biti različite kakvoće, izgleda i boje (glatka ili brazdasta, bela ili smeđa, sjajna ili mat itd.), što zavisi od zahteva pošte, potreba i tehnologije izrade maraka.

Marke bez gume imaju manju a kadkada i znatno manju vrednost od istih sa gumom. Radi dobijanja u vrednosti, pojedinci pribegavaju naknadnom, lažnom gumiranju za šta smo mi filatelisti najčešće krivi. Naime, pojedini, naročito mladi filatelisti, često u svoje zbirke stavljaju samo marke sa neponištenom gumom, netaknutom ili neoštećenom glazurom na gumi i slično. Protiv ovog načina sakupljanja maraka sve više negoduju ozbiljniji filatelisti. Marka sa malim ostatkom gume (žigosana) ili malim ostatkom »falca« ili lepka koji pokriva manji deo gumirane površine kod neponištenih maraka, potpuno je ispravna marka. Naročito je neopravdano tražiti klasične marke sa netaknutom gumom. Uostalom, na gotovo svim velikim filatelističkim izložbama koje su do danas održane, marke su lepljene na albumske listove, iako se radilo često i o najvećim retkostima. I ne samo to. Do II SR, praktično sve kolekcije prikazivane su montirane na listove albuma pomoću lepljivih traka, »falca« ili jednostavno lepljene lepkom. Dakle, normalno je pretpostaviti da je najveći deo nežigosanih (novih) maraka iz tog vremena danas moguće naći jedino sa slabim ili jačim tragovima tih sredstava za pričvršćivanja za listove (Havidovih traka, celofana, plastičnih folija i sličnog nije bilo). Neke marke, naročito engleske i švedske iz prvih godina istorije poštanske marke, mogu se naći sa jednom ili više rupica jer su ih filatelisti pričvršćivali špenadlami na listove na isti način kao botaničari svoje leptire. Međutim, danas više nego ikad do sad marke iz klasičnog perioda i iz perioda između dva rata, sa potpuno očuvanom gumom i bez ikakvog traga »falca« ili lepka preplavljaju tržište. Postalo je očigledno da tzv. »industrija regumiranja i osvežavanja maraka« doživljava svoj bum. To bi trebalo da bude znak za uzbunu svim filatelistima, kupcima maraka iz tih perioda. Jedini siguran znak da je novokupljena marka autentična i da nije »generalno opravljena« je prisustvo ostatka lepka, lepljive trake ili »falca« na njenoj poledini. Kupovinom takve marke za mali novac se može dobiti vredna pa čak i izuzetno vredna marka po niskoj ceni a prodavac će se lako od nje odvojiti jer ona, zbog tog prividnog defekta ne privlači većinu kupaca. Sem toga, na njoj se malo zarađuje jer joj je cena niža u šta se možemo uveriti prelistavajući bilo koji katalog maraka ili bilo koju specijalističku reviju iz oblasti filatelije. Odmah će se uočiti da »industrija« radi punom parom. Cena nežigosane nove marke bez traga lepka ili »falca« je vrlo često 100% veća od cene takve marke sa ostacima lepka. Čak i one marke za koje se sigurno zna da su lepljene na listove pojavljuju se bez ikakvih tragova na gumi. Nije teško naći oglas otprilike ovakve sadržine: »Napišite koje i kakve marke želite. Mi ćemo ih naći«. Šta to znači? Nije li to signal da takve marke ne treba kupovati jer je njihovo poreklo i autentičnost sumnjivo? Postaje sve očiglednije da je bolje sakupljati žigosane ili marke sa »falcom« i lepkom jer je to još uvek neka garancija autentičnosti maraka. Ovo utoliko pre što filatelija i filatelisti stvaraju kolekcije maraka a ne guma kojima se one gumiraju. Stari, pravi filatelisti to znaju. Znaju li to i mladi filatelisti? Ili ih se to, možda, uopšte ne tiče. Ako je tako onda bi trebalo što pre svoju kolekciju da ustupe ili prodaju nekom ko želi zaista da se bavi kolekcionarstvom. Stiče se utisak da se u stručnom pogledu, mladi filatelisti pogrešno usmeravaju, da zapostavljaju duhovnu a favorizuju materijalnu stranu filatelije.

NAPOMENA:

*) Uvodnik Hervé tollu u časopisu »Para-Bul-Timbre« broj 62 za četvrto tromesečje 1980. godine.

PEČURKE NA MARKAMA

Ivan Jakič

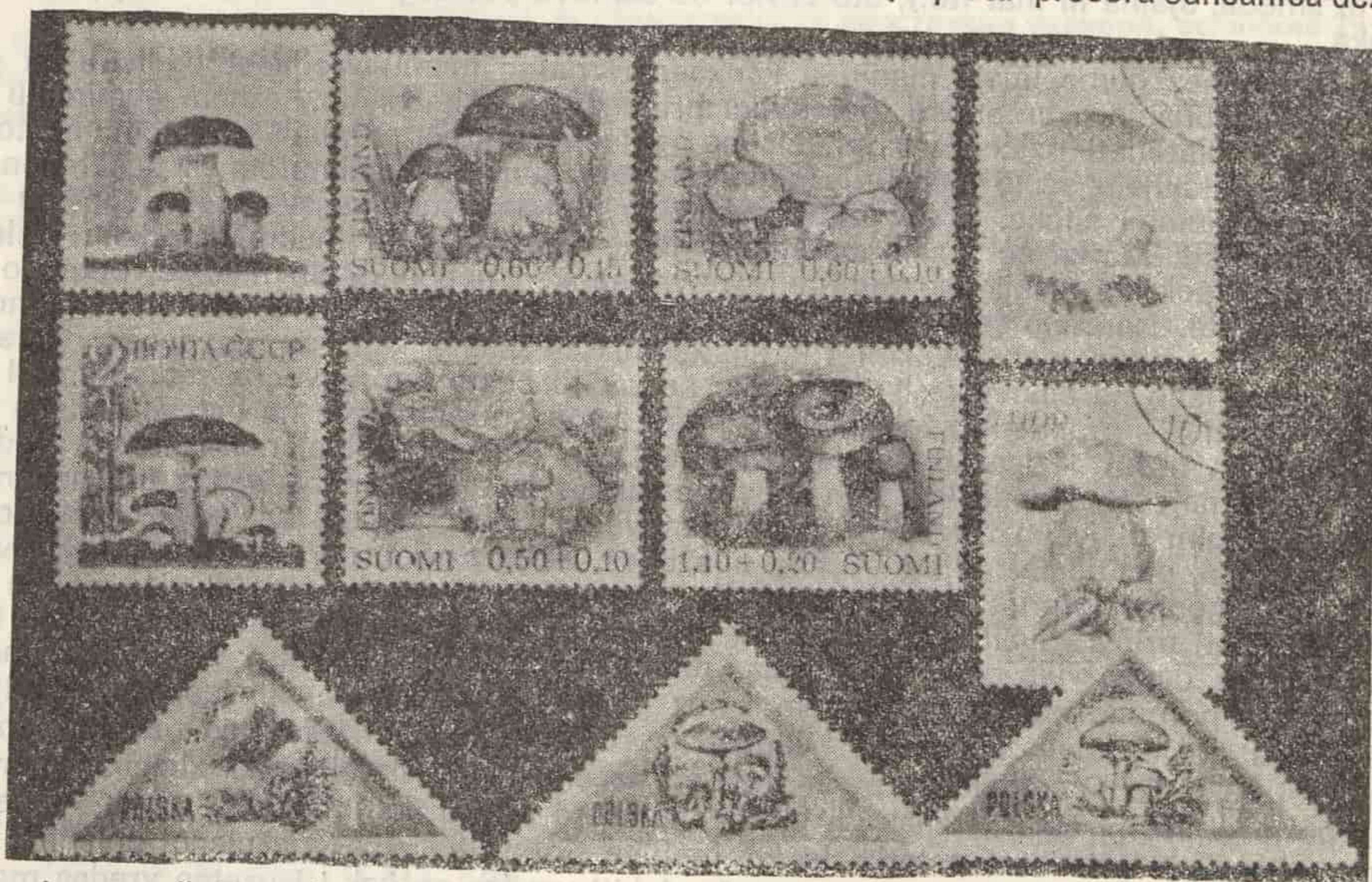
U šumama, na livadama i u drugim sredinama, gde god živi čovek, raste ogroman, do sada još ne utvrđen i ne u celini ispitan, broj pečuraka. Ukupan broj vrsta kod gljiva je ogroman, neki spominju oko 150.000 vrsta.

Mikologijom (istraživanjem i izučavanjem pečuraka) počeli su se baviti u nas u vreme renesanse. Najveći botaničar 16. veka Karel Clausius objavio je naime obimnu studiju o pečurkama u Panoniji već 1601. godine. Clausius je opisao 120 vrsta viših gljiva koje je skupljao i izučavao na svojim putovanjima u Gradišću i u našim krajevima kraj Lendave, Mure i Drave, odnosno u okolini Grebengrada (Hrvatsko Zagorje), Varaždina, Čakovca, Ormoža, Borla i Lendave. Godinama, decenijama i vekovima proširivalo se izučavanje i ispitivanje pečuraka, a istovremeno i njihovo korišćenje u ishrani, a i u nacionalnoj privredi.

Danas možemo mirno govoriti o pravoj armiji skupljača pečuraka, naime skupljanje pečuraka (na primer u Sloveniji) razvilo se u »nacionalni sport broj jedan«.

Pečurke postaju i sve češći motiv na markama. Do sada je izdata ukupno 141 marka sa jestivim i otrovnim pečurkama:

— 1958. godine **Rumunija** izdala je 10 maraka* (Lepiota procera-sunčanica-dežnik;

Clavaria aurea-žuta capica-rumena griva; Amanita caesarea-blagva-karželj; Lactarius deliciosus-rujnica-užitna sirovka; Armillaria mellea-puza-prava štorovka; Coprinus comatus-velika gnojištarka-velika tintnica; Morchella conica-mavroh-koničasti smrček; Psalliota campestris-rudnjača-travniški kukmak; Boletus edulis-pravi vrganj-jesenski jurček; Cantharellus cibarius-lisica-užitna lisička) a **Čehoslovačka** 5 maraka (Lepiota procera-sunčanica-dežnik; Boletus edulis-pravi vrganj-jesenski jurček; Kromobolzia rufescens-turčin-turek; Amanita muscaria-prava muhara-rdeča mušnica; Armillariella mellea-puza-prava štorovka).

— 1959. godine **Poljska** (8 maraka: Amanita phalloides-zelena pupavka-zelena mušnica; Boletus (suillus) luteus-osinac-maslenka; Boletus edulis-pravi vrganj-jesenski jurček; Lactarius deliciosus-rujnica-užitna sirovka; Cantharellus cibarius-lisica-užitna lisička; Psalliota campestris-rudnjača-travniški kukmak; Amanita muscaria-prava muhara-rdeča mušnica); Boletus scaber-pasji vrganj-brezov goban).

— 1961. godine, **Bugarska** 8 maraka (Amanita caesarea-blagva-karželj; Psalliota silvatica-šumska pečurka-gozdni kukmak; Boletus elegans-prstenjak-macesnov goban; Boletus edulis-pravi vrganj-jesenski jurček; Lactarius deliciosus-rujnica-užitna sirovka; Lepiota Procera-sunčanica-dežnik; Pleurotus ostreatus-bukovača-ostričar; Armillariella mellea-puza-štorovka).

— 1964. godine, **Sovjetski savez** 5 maraka (Boletus luteus-osinac-maslenka; Cantharellus cibarius-lisica-lisička; Boletus edulis-pravi vrganj-jesenski jurček; Leccinum scabrum-

*) Navodim latinsko, srpskohrvatsko i slovenačko ime

turčin-turek; *Lactarius deliciosus*-rujnica-sirovka), **Mongolija** 8 maraka (*Coprinus Comatus*-velika gnojištarka-velika tintica; *Lactarius torminosus*-medenjačka- brezova sirovka; *Psalliota campestris*-rudnjača-travniški kukmak; *Russula delica*-kršnica-modrolistna golobica; *Ixocomus granulatus*-vučji hlebac-ovčarka; *Lactarius scrobiculatus*-brezovka-jamičasta mlečnica; *Lactarius deliciosus*-rujnica-sirovka; *Suillus variegatus*-pješčarka-peščenka).

— 1967. godine, **San Marino** 6 maraka (*Amanita caesarea*-blagva-karželj; *Glitopilus prunulus*-brašnjača-užitna mokařica; *Lepiota procera*-sunčanica-dežnik; *Boletus edulis*-pravi vrganj-jesenski jurček; *Russula paludosa*-kršnica-jagodna golobica; *Lyophyllum georgii*-djurdjevača-majniška kolobarnica), **Centralnoafrička republika** 5 maraka (*Leucocoprinus africanus*; *Synpodia arborescens*; *Phlebopus sudanicus*; *Termitomyces schimperi*; *Psalliota sebedulis*).

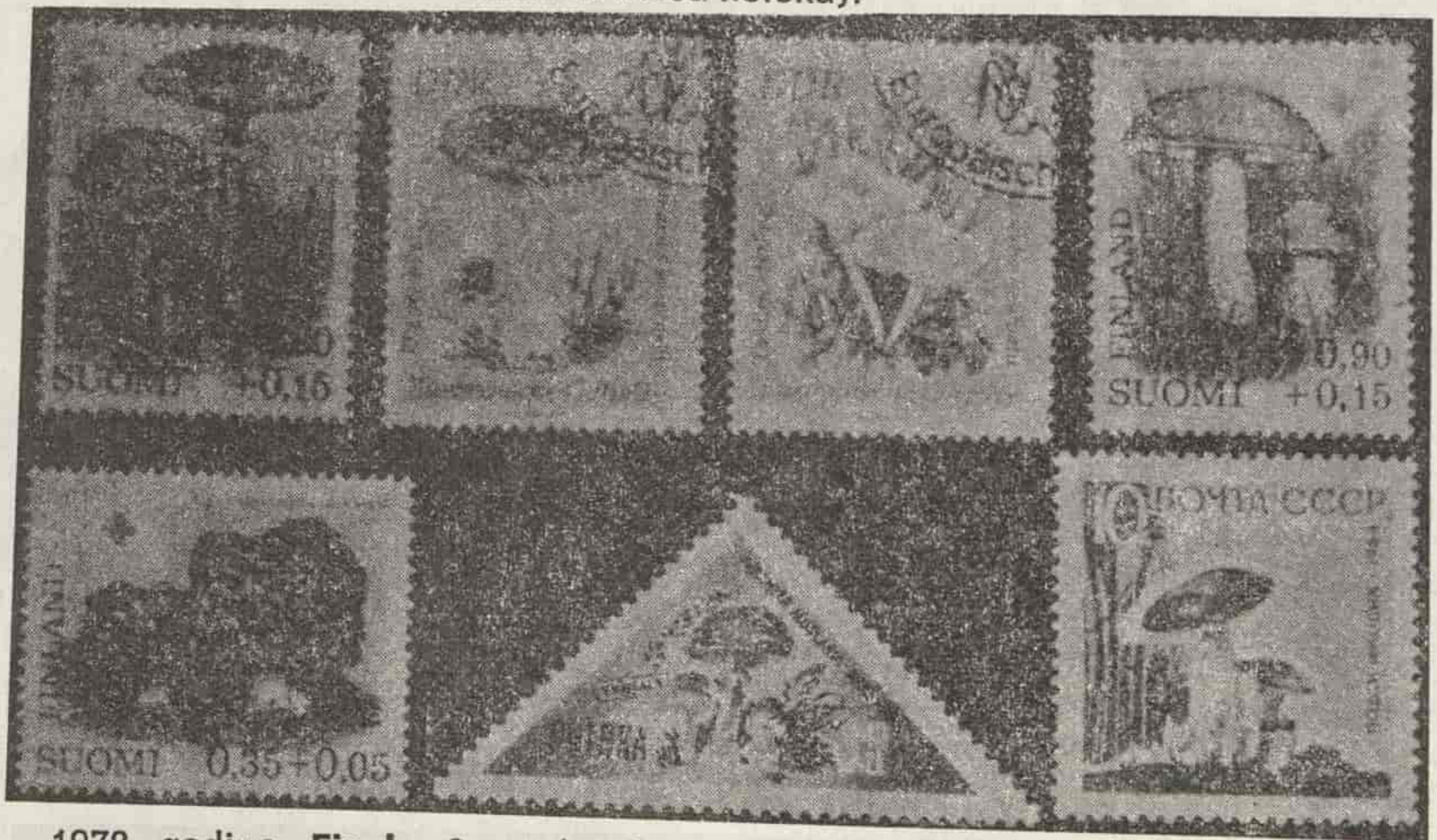
— 1968. godine, **Sev. Koreja** 3 marke (u katalogizima nema opisa; naziv pečuraka napisan je na korejskom jeziku, a pečurke su slabo reprodukovane — prava muhara; sunčanica; šumska pečurka).

— 1970. godine **Kongo** 6 maraka (*Volvaria esculenta*; *Termitomyces entolomoides*; *Termitomyces microcarpus*; *Termitomyces aurianticus*; *Termitomyces mammiformis*; *Tremella fuciformis*).

— 1974. godine **Formoza** 4 marke (*Agaricus bisporus*-pečurka-vrtni kukmak; *Pleurotus ostreatus*-bukovača-ostrigar; *Dictyophora indusiata*-stršak-mavrahovec; *Flammulina velutipes*-zimski gljiva-zimski panjevka), **Finska** 3 marke (*Gyromitra esculenta*-rani hrčak-pomladanski hrček; *Cantharellus cibarius*-lisica-lisička; *Boletus edulis*-pravi vrganj-jesenski jurček), **Njemačka DR** 8 maraka (*Rhodophyllus sinuatus*-olovasta rudoliska-velika rdečeliska; *Boletus satanas*-ludara-vražji goban; *Amanita pantherina*-panterovka-panterjeva mušnica; *Amanita muscaria*-prava muhara-rdeča mušnica; *Gyromitra esculenta*-rani hrčak-pomladanski hrček; *Inocybe patouillardii*-crvenkasta cjepača-rdečkasta razcepljenka; *Amanita phalloides*-zelena pupavka-zelena mušnica; *Clitocybe dealbata*-bela livka-pobeljena livka).

— 1975. godine, **Kamerun** 1 marka (*Polypore*-zečarka-velika zraščenka, Yvert br. 582).

— 1977. godine, **Gvineja** 8 maraka (*Collybia fusipes*-hrastovača-hrastova korenovka; *Lycoperdon perlatum*-tikvasta puhara-betičasta prašnica; *Boletus edulis*-pravi vrganj-jesenski jurček; *Lactarius deliciosus*-rujnica-sirovka; *Agaricus campestris*-pečurka, rudnjača-travnjača-orjaški dežnik; *Morchella esculenta*-pravi smrčak-mavrah; *Lepiota procera*-velika sunčanica-orjaški dežnik; *Cantharellus cibarius*-lisica-lisička).

— 1978. godine, **Finska** 3 marke (*Lactarius deliciosus*-rujnica-sirovka; *Macrolepiota procera*-velika sunčanica-orjaški dežnik; *Rozites caperata*-ciganka-pšenična goba), **Mongolija** 7 maraka (*Boletus variegatus*-pješčarka-peščenka; *Russula cyanoxantha*-ljubičastozelena kržnica-modrikasa golobica; *Boletus aurianticus*-crni vrganj-crni goban; *Boletus scaber*-vrsta rujnice-zavihana mlečnica; *Flammula spumosa*??), **Danska** 2 marke (*Morchella esculenta*-pravi smrčak-mavrah; *Boletus satanas*-ludara-vražji goban), **Švedska** 6 maraka (*Russula decolorans*-sivka-siveča golobica; *Lycoperdon perlatum*-tikvasta puhara-betičasta prašnica; *Macrolepiota procera*-velika sunčanica-orjaški dežnik; *Cantharellus cibarius*-lisica-lisička; *Boletus edulis*-pravi vrganj-jesenski jurček; *Ramaria botrytis*-crvena capica-rdeča griva).

— 1979. godine, **Zaire** 8 maraka (*Phylloporus rhodoxanthus* ampliporus-vrsta veoma redkog vrgnja-lističasti goban; *Engloromyces goetzei* ??; *Scutellinia virungae*??-ščitasta ščetinka; *Pycnoporus sanguinens*-brezova gljiva-brezova goba; *Cantharellus miniatesceus*-vrsta lisice; *Lactarius phleboramus* — vrsta rujnice; *Phallus indusiatus*-stršak-drobno-mrežasta ogrinjalka, mavrahovec; *Ramaria moelleriana*-vrsta capice-griva), **Francuska** 4 novinske marke (Yvert 158/161; *Amanita muscaria*-prava muhara-rdeča mušnica; *Craterellus cornucopioides*-marka trubača-mrtvaška trobenta; *Pleurotus olearius*-oljarka-oljkova goba; *Ramaria flava*-žuta griva-rumena griva, lisičji parkeljci).

— 1980. godine **Rwandaise** (8 maraka), **Njemačka DR** 6 maraka (*Leccinum testaceo*-scabrum-turčin-turek; *Boletus erythropus*-vrganj-žametasti goban; *Agaricus campester*-pečurka, rudnjača-travnjaški kukmak; *Xerocomus badius*-kestenjara-kostanjevka; *Boletus edulis*-pravi vrganj-jesenski jurček; *Cantharellus cibarius*-lisica-lisička), **Finska** 3 marke (*Lactarius torminosus*-brezovka-kosmata sirovka; *Leccinum versipelle*-turčin-turek; *Russula paludosa*-kršnica-jagodna golobica) i **Poljska** 6 maraka (*Xerocomus parasiticus*-parazitski vrganj-šak-mavrahovec; *Strobilomyces floccopus*??-kuštravec; *Sparassis crispa*-kovrčasta kokica-borova gliva; *Langermania gigantea*-golema puhara-orjaška prašnica).

POŠTANSKI ŽIGOVI ZADRA 1797 — 1850.

Vojin Višacki

Padom Mletačke Republike Francuska ustupa Austriji bivše mletačke posede na našoj teritoriji. Između ostalih pokrajina 24. VI 1797. godine došla je i Dalmacija u posed Austrije. Na ovim područjima koja su pripala Austriji javlja se nova okupacija tzv. »prva austrijska okupacija«.

U bici kod Austerlica. 1805. godine, Austrija je pobeđena i mirom u Požunu (Brat-slava) Napoleon uspeva da Dalmaciju i Istru stavi pod svoj suverenitet.

Početakom 1806. godine počinje okupacija Dalmacije od strane Francuza, ali posle poraza Austrije kod Wagrama, 14. X 1809. godine zaključen je u Beču mir između Austrije i Francuske. Po njegovim odredbama između ostalih pokrajina koje su ušle u sastav nove političko teritorijalne jedinice Ilirije nalazila se i Dalmacija.

Povlačenje Francuza 1814. godine ponovo Austriju dovodi u Dalmaciju. Iste godine austrijska vojska ponovo zauzima oblasti uz jadransku obalu, tzv. »druga austrijska okupacija«.

Ovakve brze političke promene odrazile su se i na rad zadarske pošte.

Kad je Dalmacija došla u posed Austrije 1797. godine, ona je u Zadru otvorila poštanski ured, što je i objavljeno u Zadru 29. VII 1797. godine.

Za vreme prve austrijske okupacije poštanska služba sa propisima i organizacijom formalno je primenjivana sve do 31. VIII 1806. godine, mada treba imati u vidu da su se u početku još primenjivali propisi iz vremena Mletačke Republike.

Prema odredbama Bečkog mira u francusku Iliriju ulazi i Dalmacija sa Zadrom. Ovaj period trajao je od 1809. do 1813. godine. Za to vreme Ilirija je imala posebne poštanske žigove, koji su bili dvoredni, a drugi red natpisa nosio je naziv nove pokrajine »Illyrie«. Ovakve žigove dobila je i pošta Zadar.

Posle sloma Napoleona Carevim patentom od 3. VIII 1816. godine stvorena je austrijska Ilirija bez Dalmacije.

Viša poštanska administracija u Zadru opet dolazi pod austrijsku poštansku upravu.

Žigovi zadarske pošte zbog političkih promena predstavljaju interesantno područje za proučavanje i privlačnost za klasičare.

Tako, ravni žig »Zara« iz vremena prve austrijske okupacije nalazimo u upotrebi na pošti Zadar za vreme Napoleona, dok žigove francuske Ilirije ne nalazimo u upotrebi kod ove pošte posle odlaska Francuza, jer Zadar ne pripada području nove austrijske Ilirije.

Naprotiv, kod pošta koje su potpale pod austrijsku Iliriju bilo je slučajeva upotrebe žigova sa francuskom oznakom »Illyrie«.

Slika 1

Slika 2

Slika 3

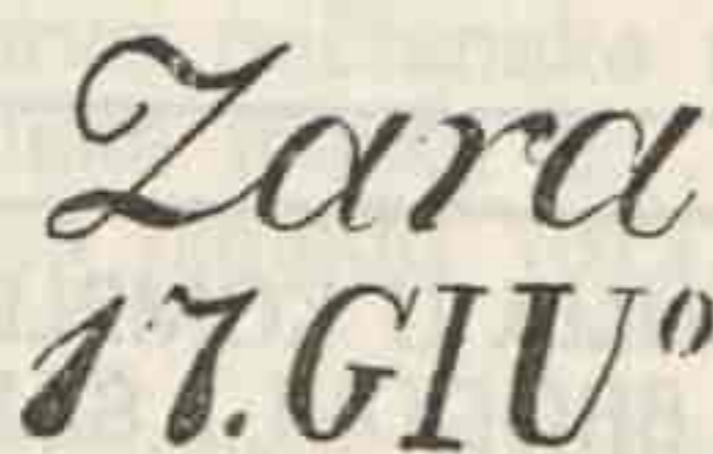
Slika 4

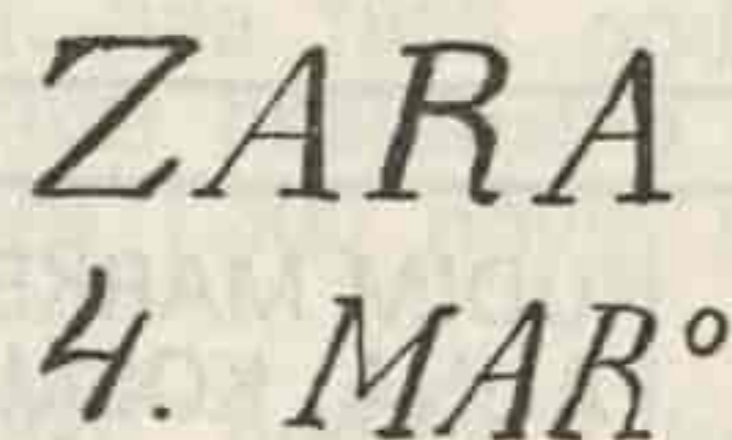
Slika 5

Slika 6

Slika 7

Slika 8

Posle odlaska Francuza austrijska pošta u Zadru upotrebljava ravni žig iz perioda pre dolaska Francuza, a upotrebljavan je dosta dugo, sve do 1829. godine. Uporedo sa ovim žigom pošta upotrebljava dva pravougaona žiga različite veličine, mada E. Miler i N. Rukavina u svojim priručnicima ne registruju ove razlike.

Žigove francuske Ilirije, koji spadaju u posebno područje, ovde nećemo prikazati, već samo podsetiti sakupljače da su žigovi pošte Zadar kao i ostali žigovi francuske Ilirije vrlo retki pa time dostižu na filatelističkom tržištu visoke cene.

Ovde ću dati kratak pregled samo austrijskih žigova koje je pošta Zadar upotrebljavala u prefilatelističkom periodu.

Redni broj	NATPIS NA ŽIGU	BROJ ŽIGA	OBLIK I VELIČINA	BOJA	VREME UPOTREBE
1	ZARA	1	Ravni 15 x 5 mm	Crvena	1806 — 1829
2 a	"	2	Pravougaoni 17 x 6,5 mm	Crn	1816 — 1833
b	"	2	"	Crven	1816 — 1833
3	"	3	Pravougaoni 31 x 8,5 mm	"	1816 — 1835
4	"	4	Ovalni 27 x 16 mm	Crn	1833 — 1838
5	ZARA/FRANCO	5	Dvoredni	Crven	1837 — 1841
6 a	ZARA	6	Ravni sa datumom	Crn	1830 — 1864
b	"	6	"	Plav	1846, 47, 48, 1864
7 a	"	7	"	Crn	1839 — 1863
b	"	7	"	Plav	1847
8 a	"	8	"	Crn	1841 — 1853
b	"	8	"	Crven	1841

Na osnovu iznetih podataka možemo zaključiti sledeće:

Da je ravni žig »Zara« veličine 15 x 5 mm upotrebljavan u vreme prve i druge austrijske okupacije i za vreme francuske okupacije.

Da se žigovi iz vremena francuske okupacije koji imaju u drugom redu naziv pokrajine »Illyrie« nisu upotrebljavali posle odlaska Francuza.

Postoje po obliku dva pravougaona žiga, mali i veliki, koje E. Miler i N. Rukavina u svojim priručnicima žigova ne odvajaju kao posebne tipove.

Mali i veliki pravougaoni žigovi u crnoj boji vrlo su retki.

Ravni žigovi sa datumom u plavoj boji (svetlo plava) retki su, osobito br. 7.

ČISTE I ŽIGOSANE MARKE ČEHOSLOVAČKE NUDIM KAO PROTIVUSLUGU ONOME KO OMOGUĆI ILI OBEZBEDI SMEŠTAJ NA JADRANU. VAŠE FILATELISTIČKE ŽELJE, POJEDINOSTI O MESTU I USLOVIMA SMEŠTAJA, NAPIŠITE NA ADRESU:

VACLAV PANUŠKA
1. maje 1355
ROŽNOV p. Rad. 75661
ČSSR

NUDIM MARKE FRANCUSKIH KOLONIJA U KOMPLETIMA, KAO I NA TEME: FLORA, FAUNA, KOSMOS, REPRODUKCIJE, BRODOVI I ŠAH, SVE NEŽIGOSANO,

R. MAJSTOROVIĆ
Mije Kovačevića 9/XI
11000 BEOGRAD

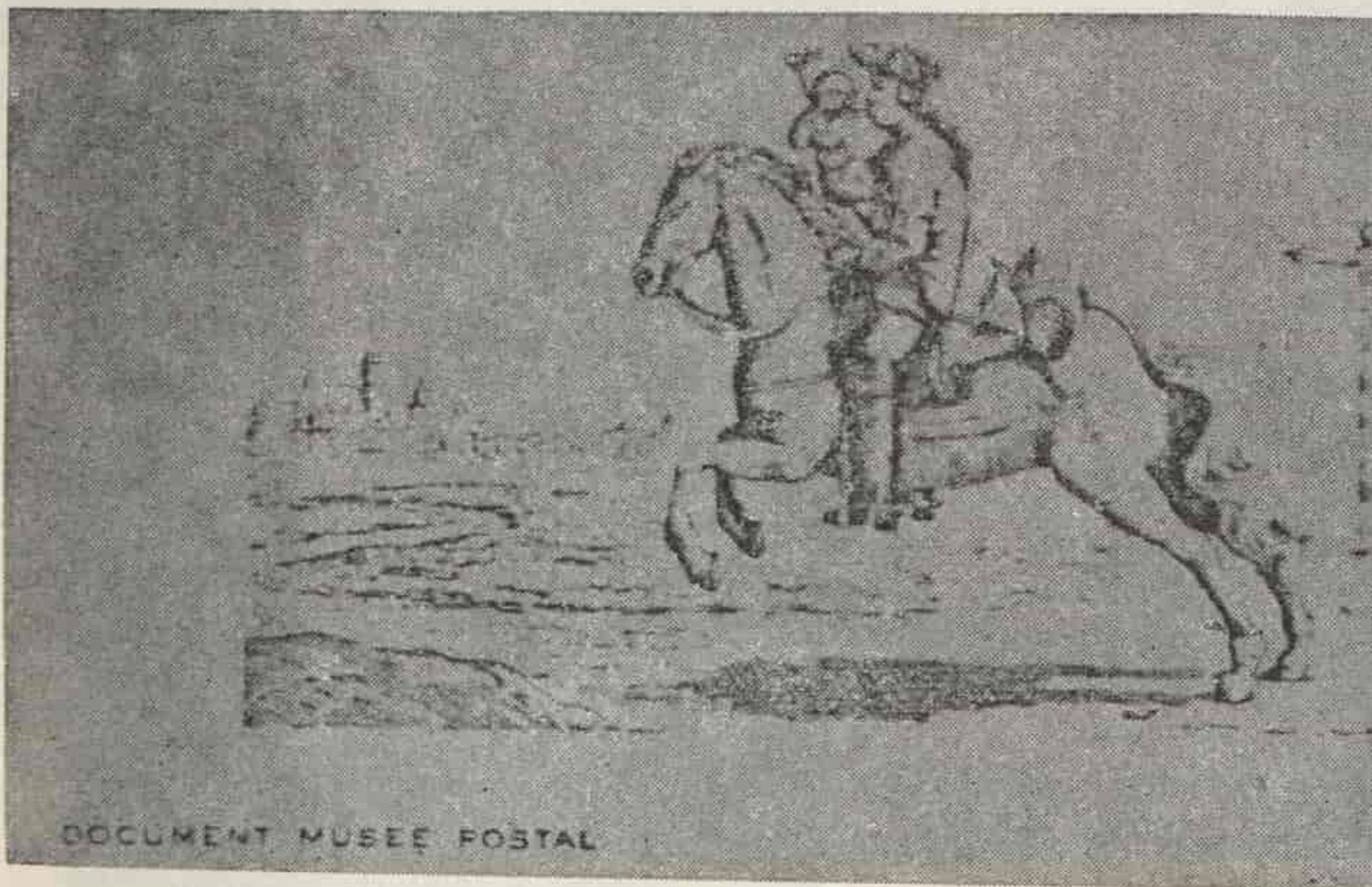
FILATELISTIČKI PUTOPIS IZ ŠVEDSKE

Milan V. Petković

Švedska — ta čudna zemlja za mnoge nalazi se na severu Evrope i zauzima površinu od 449.750 km² na kojoj živi 8.160.000 stanovnika — Šveđana, Norvežana, Danaca, Nemaca i pripadnika još 16 nacionalnosti, među kojima je i 50.000 Jugoslovena. Iz te zemlje potiču strašni vikinzi koji su, počev od 800. godine započeli svoje pohode na zapadnu Evropu, Rusiju i Vizantiju. Sve do 1523. godine, Švedska se nalazila u savezima sa Danskom, Norveškom i finskim plemenima. Te godine, pod vodstvom Gustava Vaze zemlja se oslobađa danske dominacije i naglo jača kao baltička sila. Sukobljava se sa ostalim baltičkim zemljama i bori za prevlast na kopnu i moru. Pri tome, najčešće se sukobljava sa Poljskom i Rusijom. Od 1809. godine, na švedskom prestolu se nalazi francuski maršal Bernadot a za vreme vladavine Oskara I (1844 — 1859. godine), pojavljuje se i prva poštanska marka Švedske. Sadašnji kralj, Karl Gustav XIV, nalazi se na prestolu od 1973. godine. Veći deo stanovništva, industrije i svih drugih aktivnosti skoncentrisan je na jugu zemlje gde se nalazi i više velikih gradova (Malme, Geteborg, Norčeping), prestonica Stokholm i jedan od najvećih univerzitetskih centara Evrope Upsala. Na severu zemlje, sem Kirune, velikog rudarskog centra i Luleo, luke na Baltičkom moru, nema nekog značajnijeg ljudskog naselja.

ISTORIJA RAZVOJA ŠVEDSKIH POŠTA

Pravi istorijski početak poštanske službe u Švedskoj, kao uostalom i u mnogim drugim zemljama, ne može se odrediti ali se smatra da je pošta u toj zemlji zvanično počela da postoji kao ustanova 1636. godine kada je stvorena služba koja će »moći da prenese pismo svakom onom ko može da plati troškove transporta«.

Prvi nosioci pošte su bili pešaci-trkači, zatim konjanici pa diližansa sa konjskom vučom. Interesantno je zapaziti da se i danas žuti poštanski autobusi koji raznose poštu po severu zemlje zovu diližanse. U XIX veku, pojavom železnica, javljaju se i prve ambulante pošte što je pokušano i sa avionima negde oko 1920. godine. Naravno, zbog specifičnih uslova klime, u izvesnim delovima Švedske korišćena su i druga sredstva za prenos poštanskih pošiljki. Tako je za prenos pošte na ostrva u Olandu korišćen posebno konstruisan brod nazvan »simpan« koji je mogao da se koristi i kao saonice. Prenos pošte je poveravan meštanima-seljacima i vrše je na taj način sve do devedesetih godina prošlog veka. Na »Simpanu« je u sredini bilo postavljeno bure u koje je stavljena pošta i u slučaju brodoloma, bure sa poštom bi plutalo po moru dok ga neki ribar ne bi pronašao i otpremio na najbliže ostrvo.

Pet godina po štampanju prve poštanske marke u Engleskoj, 1. jula 1855. godine, štampana je prva švedska poštanska marka tzv. »skilling banco«. Mreža poštanskih stanica se proširuje tako da se samo između 1873. i 1875. godine otvara 1.300 novih poštanskih biroa.

Prva marka štampana u štampariji Švedske pošte izdata je 1920. godine i imala je karakteristike današnjih poštanskih maraka (franko-izdanja) — sečene rolne sa markama koje su zupčane samo sa gornje i donje strane.

Švedska je član UPU-a od njegovog osnivanja.

OD KIRUNE DO GETEBORGA

Interesantno je napomenuti da je većina prigodnih izdanja štampana i izdata u karnetima od 5 do 10 maraka vrlo ukusno grafički obrađenim sa bezbroj podataka koji mogu da interesuju filatelistu: vrednost karneta, sadržaj karneta, podaci o štampanju karneta, istorijski opis događaja, ličnosti ili predmeta obrađenih na markama. I tako, putujući od severa Švedske do jugozapadnog dela, preko juga koji je najnaseljeniji, pred razgledanja spomenika, okoline i divnih reljefnih oblika, može se naučiti i mnogo iz istorije zemlje jednostavnim čitanjem teksta na karnetima maraka koji se mogu usput, u svakoj pošti kupiti.

Kiruna — najseverniji grad Švedske, poznat je po ogromnom nalazištu gvozdene rude koja se eksploatiše od vajakada, jednovremeno je najveći, glavni i jedini grad pokrajine Lapland (Laponije).

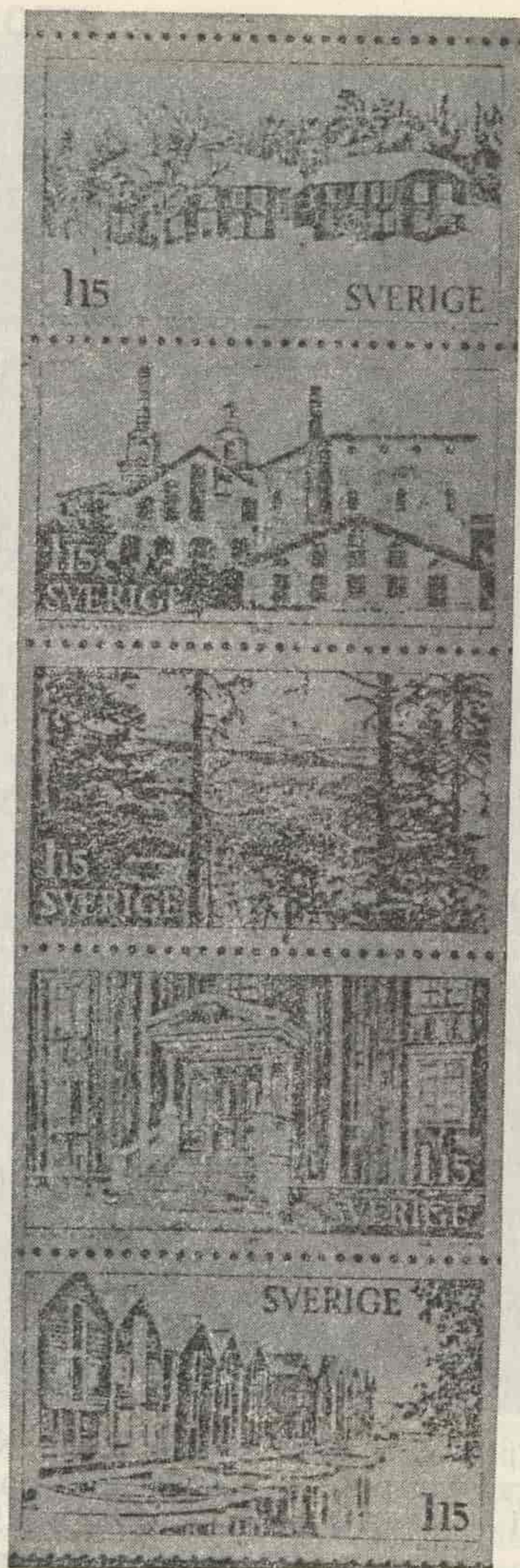
Gamle — laponska sela ne postoje više kao takva ali njihova umetnost je ovekovečena na malim vinjetama karneta maraka pod nazivom Gamla leksaker (figure od keramike i kosti). Serija sadrži dve marke od po 90 öra a u karnetu ima pet serija. Na drugom karnetu prikazane su živopisne ženske nošnje iz te oblasti.

Hälsingland — Idući prema jugu iz Laponije (iz te oblasti svi putevi vode na jug), nailazi se na prostranu oblast prekrivenu ogromnim šumama zimzelena, ispresecanu jezerima, kanalima i rečnim tokovima. Ponegde se vide usamljene kuće, tipične za te krajeve, ili nizovi kuća duž kanala ispred kojih su parkirani čamci kao kod nas automobili, ili neki usamljeni industrijski objekat, najčešće, fabrika za preradu drveta. Ta oblast je prikazana na karnetu koji je štampan 4. juna 1980. godine. Karnet sadrži dve serije od po pet maraka — svaka u vrednosti 1,15 krune.

Naravno, i čuvene švedske sage uklesane u kamenu, našle su mesto na markama. Marka od dve krune, za frankiranje pisama za inostranstvo predstavlja jednu od njih a

na terenu se mogu naći još uvek tu i tamo ostaci starih kamenova na kojima su uklesane priče iz bogate riznice narodnih predanja naroda koji su živeli i koji još žive na tom području.

Göta kanal — da bi se skratio i pojednostavio put po unutrašnjosti Švedske, još 1.500. godine su započeti obimni radovi na prokopavanju tzv. Göta kanala, kanala koji bi povezivao sve važnije tačke u pokrajini Gotland. Danas, to je čitava mreža kanala sa opštim pravcem sever-jug koja povezuje reke, jezera i druge kanale i predstavlja značajnu saobraćajnicu između naselja te oblasti i prestonice. Karnet i serija maraka (6 maraka), sve od po 1,15 krune, izdata 7. maja 1979. godine, predstavlja plovna sredstva koja danas saobraćaju kanalom i funkcionisanje sistema ustava i prevodnica na njemu.

Stockholm — prestonica, sedište vlade, parlamenta i kralja. Kao i u većini monarhija, i u Švedskoj je lik vladara dominantni lik na franko izdanjima. Grad pun znamenitosti od kojih se oko ne može odvojiti. Mnoge od njih su našle mesto i na markama: eksponati iz švedskog nacionalnog muzeja, kočije kraljevske porodice, čuveni ratni brod Vasa (čuvan zbog toga što nikad nije plovio. Sagrađen 1628. godine, pri izlasku na prvu plovidbu, prevrnuo se i potonuo i izvađen iz mora i konzerviran 1961. godine, danas predstavlja jednu od najvećih atrakcija). Naravno, nikako ne treba zaboraviti vikinge, te nemilosrdne zlatokose i bradate moreplovce i osvajače. Jugoslovena prijatno iznenadi kad negde pročita ime nekog svog zemljaka koji je usto postao poznat

i priznat u nekoj stranoj zemlji. Na karnetu maraka koje predstavljaju sredstva javnog gradskog prevoza u Stokholmu stoji ime gravera Zlatka Jakuša koji je izradio gravire za tri marke iz te serije. Njegovo ime je i na markama iz serije »hidrografija«.

Naravno filatelista koji dođe u Stockholm a ne poseti Poštanski muzej, sa filatelističke tačke gledišta, nije video mnogo. Muzej se nalazi u centru starog dela grada u istoj zgradi još od 1906. godine (Švedska nije učestvovala ni u jednom svetskom ratu te je tako bila pošteđena požara, rušenja, spasavanja nacionalnog blaga i najezde stranih osvajača i pljačkaša).

Filatelistička sekcija muzeja se smatra jednom od najkompletnijih i najbolje uređenih u svetu. Najznačajniji eksponati su, naravno, švedskog porekla. Tu je, pre svega, čuveni, plavi »skilling banco« poništen žigom prvog dana puštanja u opticaj. Žig je pravougaonog oblika i na njemu je u dva reda natpis »BLASTA — 1. 7. 1855«. Nažalost, čuveni »3 skilling banco« sa greškom u boji (žuta umesto zelene) ne nalazi se u Švedskoj već u jednoj stranoj privatnoj zbirci. Ranije je pripadao poznatom kolekcionaru Filipu Ferariju. Muzej raspolaže ogromnom dokumentacijom i bibliotekom iz oblasti filatelije za koju se tvrdi da je najbogatija na svetu. Ipak, daleko najdragoceniji eksponat je čuveni Mauricijus iz 1847. godine sa oznakom »Post Office«.

Muzej u saradnji sa Udruženjem prijatelja poštanskog muzeja, svake godine izdaje almanah pod nazivom »Postryttaren« (prepiska) u kome se štampaju članci iz istorije pošte i studije iz pojedinih oblasti filatelije. Udruženje broji 5.600 članova a adresa mu je Box 2002, S-103 11 Stockholm.

Pored poštanskog muzeja, u Stokholmu postoji i specijalni filatelistički servis PFA, Briefmarkendienst, Vasagatan 7.

VESTI, PISMA, NOVOSTI . . .

Malmö — sva obaveštenja, nove i stare poštanske marke i dokumentacija iz oblasti filatelije, mogu se dobiti na specijalizovanom šalteru glavne pošte.

Göteborg — filatelistička delatnost se odvija preko Postexpo Kungsportsavenyn 10

U Muzeju »25. maj« konstituisan je Odbor za prikupljanje, obradu i izlaganje filatelističkog materijala na temu »Tito u filateliji«, kao stalno radno telo Muzeja »25. maj«. Odbor čine: Jovan Reljin, predsednik, Momo Cvijović, sekretar, Jordan Peševski, Milutin Simić, Nenad Kilibarda, Olga Kovačević, Nikola Ljubičić, Dušan Lučić, Vlada Vujošević i Vojislav Begović.

Utvrdjući program rada Odbora, dogovoreno je da je potrebno prikupiti sav materijal izložen na ovu temu 1979. godine u Muzeju i to po mogućstvu u četiri kopije. Prva kolekcija, koja treba da je i najkompletnija, poslužiće i kao stalna postavka u Muzeju, druga bi trebalo da se izlaže po gradovima Jugoslavije — kao pokretna, obrazovno-propagandna izložba za omladinu i širi krug filatelista, treća kopija treba da je prilagođenog sadržaja za izlaganje u inostranstvu, na velikim regionalnim i svetskim izložbama, zatim povodom odgovarajućih skupova u svetu (kongresi i konferencije nesvrstanih, OUN, KEBS, CEPT i sl.). Najzad, četvrta kopija bi služila kao rezervna, za eventualno samostalno izlaganje ili popunjavanje prethodnih kopija.

Odbor prikuplja filatelistički materijal na ovu temu — putem otkupa od »Jugomarka«, filatelističkih organizacija i čuvanjem poklonjenih zbirki od organizacija i pojedinaca. Odbor je nadležan za organizaciju izložbi sa ovim materijalom i za njegovo izlaganje na izložbama kod nas i u inostranstvu.

U nadležnosti Odbora je i izdavanje prigodnih koverata, maksimum karata i korišćenje prigodnih žigova, što treba da doprinese obogaćivanju filatelističkog materijala na ovu temu. Istovremeno, cilj je da se stimulišu filatelistička društva za izdavanje filatelističkog materijala na ovu temu. Takođe, ova izdavačka delatnost treba da pomogne obezbeđivanju potrebnih materijalnih sredstava za prikupljanje četiri filatelističke kolekcije na temu »Tito u filateliji«. Odbor je nadležan i za pripremu odgovarajućih filatelističkih publikacija Muzeja »25. maj«. Dogovoreno je da se za likovni deo poslova oko postavke izložbi, pripreme izdanja, publikacija i nacрта prigodnih žigova, posebno angažuje Dušan Lučić, akademski slikar, član ovog Odbora.

Takođe, očekuje se posebna saradnja i pomoć od PTT Muzeja ZJPTT i Radne organizacije »Jugomarka« u poslovima oko prikupljanja i obrade filatelističkog materijala.

Očekuju se prilozi i pokloni filatelističkih organizacija i filatelista iz cele zemlje a posebnim pismom zamoliće se filatelistička društva u celoj zemlji da svoja izdanja na ovu temu u proteklom periodu, kao i ubuduće, redovno šalju ovom Odboru.

Članovi Odbora imenovani na osnivačkoj sednici, predstavljaju stalni sastav ovog radnog tela Muzeja. Međutim, dogovoreno je da u njegovom radu treba da učestvuju kompetentni ljudi u ovoj oblasti filatelističke aktivnosti u zemlji. To podrazumeva da će na sednice Odbora biti pozivani ljudi koji u određenoj akciji Odbora mogu svojim iskustvom, znanjem i radom doprineti uspešnijem izvršavanju zadataka. Iz razloga lakšeg i operativnijeg sprovođenja zadataka Odbora i posebno štedeći materijalna sredstva Muzeja. Odbor je imenovan uglavnom od ljudi iz Beograda.

Svojim radom, Odbor treba da pomogne u izgrađivanju standarda, merila i kriterijuma u izdavanju, uslovima prodaje, sakupljanju i obradi prigodnih filatelističkih izdanja. U svom radu, Odbor će koristiti iskustva dosadašnjih filatelističkih izložbi u Muzeju, izdate publikacije i ukupan obavljeni istraživački rad. Takav analitički pristup treba da pomogne i pripremanju specijalističkog filatelističkog kataloga na ovu temu (tipične, slučajne greške u štampi, boja papira, gumiranja i sl. u ovoj tematici). Posebno je naglašeno da se u zbirku izložbene kolekcije (četiri kopije) neće unositi ili u publikacijama registrovati tzv. privatna filatelistička izdanja, kojih je, posebno nakon srti druga Tita, bilo veoma mnogo.

Najzad, rad Odbora će se zasnivati na najneposrednijoj saradnji sa UFSJ, preko koga će se i voditi akcija prikupljanja filatelističkog materijala, organizovanje filatelističkih izložbi i sl. Takođe, na saradnji sa ZJPTT, tj. sa radnom organizacijom »Jugomarka« i PTT muzejom ZJPTT.

*

*

*

Delegati UFSJ, prisutni na sastanku 14. juna 1981. godine, kada je Janez Lukač, predsednik UFSJ na svečan način predao Muzeju »25. maj« na čuvanje zlatnu povelju i plaketu pripremljene za druga Tita, dogovorili su se o potrebi organizovanja filatelističke izložbe povodom 40-godišnjice ustanka naroda i narodnosti Jugoslavije. Ova izložba treba da je reprezentativna, opšte jugoslovenska a izlagači iz svih krajeva zemlje. UFSJ je organizaciju ove izložbe poverio Savezu filatelista Srbije, sa molbom da republičke i pokrajinske filatelističke organizacije odaberu i predlože izlagače i zbirke, sa ciljem da se

što adekvatnije, u filateliji, prikaže pokretanje, tok ustanka i dosadašnja socijalistička izgradnja naše zemlje.

Izložba će se prirediti oko 29. novembra u prostorijama i vitrinama Muzeja »25. maj«.

Povodom 40-godišnjice ustanka i Revolucije naroda i narodnosti Jugoslavije, Filatelističko društvo »Kosmaj« iz Mladenovca organizovalo je svoju drugu filatelističku izložbu, koja je bila otvorena od 4—8. aprila 1981. godine u prostorijama Doma kulture.

Bilo je izloženo 38 eksponata sa temama: Lik druga Tita na domaćim i stranim markama, Ustanci, Narodni heroji, Kongresi SKJ, Partizanski motivi i Privreda. Pored obeležavanja značajnog jubileja naroda i narodnosti Jugoslavije, izložba je imala za cilj i popularizaciju filatelije, pre svega među mladima. Bogatstvom tema i motiva izložba je privukla veliku pažnju posetilaca. Radio Mladenovac je u svojim emisijama davao komentar i prikaz izložbe. Pozitivne ocene koje su posetioци istakli u knjizi utisaka, jasno govore da trud nije bio uzaludan i da je izložba u potpunosti uspeła.

Povodom održavanja izložbe pripremljen je i upotrebljavan prigodan žig, a izdata su i dva koverta na kojima su nalepljene marke sa likom druga Tita i marka iz serije partizansko oružje. Zainteresovani za ove kovertе mogu se obratiti na adresu: Filatelističko društvo »Kosmaj« Mladenovac. Cena kompleta je 15,00 dinara.

Inače, ovo društvo postoji od 1973. godine i sada broji 112 članova — 50 odraslih i 62 pionira i omladinaca.

Dušan Mirković

20. marta 1981. godine Filatelističko društvo »Sava« održalo je XVIII redovnu skupštinu na kojoj je izabrano predsedništvo Društva u sastavu: Ing. Božidar Trkulja, Arsenije Đukić, Petrović Miodrag i Ljubivoje Miletić.

U finansijsku kontrolu izabrani su sledeći drugovi: Branković Čedomir, Živojin Stevanović i Vladimir Marković.

U Sud časti izabrani su: Bogdan Bakalović, Andrija Zoc i Branko Krstonošić. Za delegata Skupštine SFS izabrani su: ing. Božidar Trkulja i ing. Andra Parađanin.

Na ovogodišnjoj smotri filatelista iz socijalističkih zemalja »SOCFILEX«, u Bratislavi, održan je i uspeo simpozium o tematskoj filateliji. Posebna pažnja posvećena je naravno,

politički angažovanoj tematskoj filateliji. Kritikovane su tendencije koje već utvrđene kriterijume i merila uređivanja i izlaganja zbirki u ovoj oblasti, skreću na teren koji strogo filatelističke aspekte stavljaju u drugi plan. Naime, često se želi da se putem ilustracija i teksta obezbedi težina i ubedljivost izložka, a koji je u stvari, filatelistički »tanak«, nedovoljno obrađen i sa relativno popularnim, tj. jeftinim materijalom.

Takođe, izlaganjem u okviru ovakve zbirke i nekih specijaliteta — probnih otisaka, eseja, sečenih primeraka i slično, koji nisu bili u redovnom poštanskom prometu, što znači da i nisu bili dostupni širem krugu filatelista, želi se obezbediti autoritet izložka i iznuditi visoka ocena.

Težište diskusije na ovom simpozijumu je kritički intoniralo ove pojave, ukazujući da članovi žirija moraju biti uporni u njihovom suzbijanju i afirmisanju (?) ranije utvrđenih i dogovorenih kriterijuma i merila. Naglašeno je da članovi žirija moraju raditi po pravilima FIP, tj. da svojim radom sačuvaju filateliju od takvih pojava koje znače destrukciju kvalitetne filatelije (!).

No, izuzev ovakvih oštrih ocena sa kojima se moglo, ali nije, polemisati, može se prihvatiti mišljenje o značaju tematske filatelije danas. Ocenjeno je da tematska filatelija postaje najzahvalniji i najpopularniji vid filatelije danas. Međutim, ona postaje prava nauka, zahteva od autora izložka kompletno poznavanje osnovne ideje koju želi da obradi i izloži, njen istorijat, posebno komplementarna i komparativna znanja. Takođe, zahteva izuzetnu doslednost i istrajnost u prikupljanju materijala, u produbljivanju poruke koju želi istaći u zaokruživanju ideje kroz njeno istorijsko ili teorijsko osmišljavanje.

Činilo nam se da tematska filatelija ipak ne zahteva tu meru strogosti i duboke ozbiljnosti i da merila koja su neophodna u obradi tzv. klasike, ipak ne treba naturati ovoj relativno novoj grani filatelije. Očigledno da se pravila FIP ili nekih drugih autoriteta koja se primenjuju na izložbama u svetu moraju brže prilagođavati promenama koja izuzetno živa i u punom razmahu razvoja grana filatelije nudi, originalno od autora do autora. Eto prilike da se o ovom aktuelnom pitanju više progovori kroz autorske tekstove i na stranicama našeg časopisa.

*

*

*

Filatelistički klub Osijek, obeležio je 4. maja godišnjicu smrti najvećeg sina naših naroda, Predsednika Tita, izdavanjem prigodne spomen karte sa njegovim likom. Na pošti Osijek 1, bio je toga dana u upotrebi i prigodni poštanski žig izdan u znak sećanja na velikana naše revolucije. Žig je napravljen po idejnom rešenju Ivana Šterpina akad. slikara iz Osijeka, a prigodna karta nosi broj 66.

Stanko Novaković

* * *

U nizu dopisnica sa turističkim motivima stare Jugoslavije, izdana je i dopisnica Travnik. Međutim, ovdje je došlo do jedne neuobičajene greške, da je slika potpuno zamijenjena. Naime, na slici je Vranduk, a u potpisu piše Travnik. Bilo bi interesantno ispitati, da li se ovdje radi samo o nekolicini ovih dopisnica, sa greškom, ili je cijela serija izdana sa očito pogrešnim potpisom. Ovim pozivam sve skupljače cjelina da u svojim zbirkama pregledaju, da li možda ipak ima dopisnica sa motivom Travnika. Ako bi se netko javio, da ima dopisnicu sa motivom Travnika, molim da me o tome obavijestite. Troškove obavijesti snosim.

Zahvaljujem! Adresa: Hrvoje Pelić, 72270 Travnik, Trg Republike, lamela F.

* * *

Na pariskoj pijaci maraka, ponuda jugoslovenskog materijala je dosta mala, ali su zato cene dosta visoke. Video sam seriju »Meditranske igre« dopunjenu dvema doplatnim markama, ponudenu i kupljenu za 90 FF. Četverci serije sa likom Maršala, štampane povodom njegove smrti cene se na 60 FF a serija na kovertima prvog dana, čak 160 FF. Paketi od 100 jugoslovenskih maraka (žigosanih), prodaju se po 20 a paketi od 500 maraka po 50 FF. Najtraženije su marke stare Srbije ali ih na tržištu, sem retkih momenata, nema.

* * *

Milan V. Petković

Na uobičajenoj konferenciji za štampu koja je održana u Bratislavi za vreme »SOCFILEX-a«, povodom puštanja u promet novih izdanja maraka ČSSR, čulo se niz interesantnih pojedinosti. One se odnose na sadržaj crteža na markama — na primer, o autoputu ili mostu prikazanim na markama, govorili su arhitekti i građevinari istih. Zatim, govorili su slikari, autori tih maraka, a posebno, predstavnici PTT, na čelu sa rukovodiocem Odeljenja Ministarstva PTT za proizvodnju i promet poštanskih maraka. Tu smo čuli da sve marke ČSSR od 1953. godine na ovamo mogu služiti za frankiranje. Godišnje se u ČSSR izda oko 50 komada maraka, pojedinačno i u serijama, niskih nominala i u tiražima koji su pristupačni svakom zainteresovanom sakupljaču. Inače, od prisutnih delegata na »SOCFILEX-u« saznali smo da se, kao i kod nas, nigde sem u ČSSR, ne praktikuju ovakve, inače vrlo zanimljive i potrebne, konferencije za štampu, odnosno promocije novih izdanja. Stoga i treba podržati i pozdraviti neke inicijative u RO »Jugomarka«, pokrenute poslednjih meseci na ovu temu.

* * *

5. juna ove godine RO »Jugomarka« učinila je hrabar gest, vredan pažnje i komentara. Naime, prema ranijoj odluci, u cilju smanjivanja zaliha jugoslovenskih maraka i time, putem smanjivanja tiraža — učvršćivanja filatelističke vrednosti naših posleratnih maraka, obavljeno je uništavanje velikih količina maraka i prigodnih koverata. Sve je težilo nekoliko tona a vredelo preko 9 milijardi starih dinara kataloške vrednosti. Uništavane su različite količine od svakog izdanja, među kojima je bilo i blokova železnice, esperantica, izdanja CEPT i sl. Navešćemo samo nekoliko primera — kat. br. 664/67 — Nikola Tesla: 14.229 komada, kat. br. 744/752 — Turizam I: 6.386 komada, blok br. 8 — 6.308 komada, kat. br. 1336/1337 — Evropa CEPT 72: 14.931 komad, itd. Izdanje CEPT za 1970. godinu je doživelo i najveće uništavanje. Ovom činjenicom u Fabrici hartije u Umki kraj Beograda, koji je izvođen sa krajnjom pedantnošću i stalnim proverama od strane specijalne komisije Skupštine ZJPTT, prisustvovao je i veći broj filatelista i predstavnika sredstava javnog informisanja. Konačni efekti ovog čina videće se već u cenama u novom katalogu naših maraka, koji izlazi krajem avgusta. Filatelisti u svakom slučaju pozdravljaju ovaj potez RO »Jugomarka«, koji će u narednom periodu svakako doprineti stabilizaciji vrednosti naše marke i povećati interesovanje za nju.

* * *

Krajem februara održana je godišnja skupština Hrvatskog filatelističkog društva u Zagrebu, na kojoj je povoljno ocenjena dosadašnja aktivnost, podeljena priznanja pojedincima, izabrano novo rukovodstvo i utvrđen Plan rada za naredni period.

U novo rukovodstvo izabrani su Zvonimir Pillauer za predsednika, mr Vladimir Vejin za potpredsednika i Dario Štella za sekretara. Povećana je godišnja članarina na 200 dinara, od koje se 140 dinara ustupa Hrvatskom filatelističkom savezu. U planu rada naročito je istaknut zadatak na izdavanju »Vjesnika«, priređivanju filatelističkih izložbi i izdavanju prigodnih koverata. Za glavnog i odgovornog urednika »Vjesnika« povremenog glasila Hrvatskog filatelističkog društva, ponovo je imenovan Zvonimir Krelius. Sastanci ovog Društva održavaju se svakog utorka od 16 do 20 časova u prostorijama doma filatelista, Habelićeva 2 u Zagrebu.

* * *

Obeležavajući dvadesetogodišnjicu prvog čovekovog leta u kosmos, FD »Kosmos« Zemun izdalo je dva koverta. Izdanja su na običnom i avionskom kovertu sa markom od 4,90 dinara izdatom povodom Kongresa astronautike održanom u Dubrovniku. Prigodan žig je bio u upotrebi na pošti Zemun dana 12. 04. 1981. godine. Tiraž svakog koverta je po 300 komada koji su numerisani.

Hranislav Mihajlović

* * *

Filatelističko društvo Pakrac — osnovano je 11. 12. 1961. godine. Ove godine proslavljaju 20 godišnjicu postojanja. Spremaju se da održe izložbu maraka i izdaju prigodnu kovertu sa prigodnim žigom, kako bi obeležili ovaj svoj jubilej. Ima ih 33 člana, među kojima su i omladinci. Predsjednik društva ja Slobodan Galović. Društvo redovno održava svoje sastanke. Pošta se šalje na adresu: Zvonimir Herzl p. p. 25 Pakrac ili Gundulićeva 48.

* * *

Filatelistički klub Osijek — održao je svoju redovnu 44 godišnju skupštinu 15. 03. 1981. godine. Iz podnešenog izvještaja vidi se aktivan rad ovoga kluba u prošloj godini. Održali su omladinsku izložbu maraka. Učestvovali su na filatelističkim izložbama u Subotici i Somboru, sa kojim klubovima je uspostavljena stalna saradnja. Izdali su 5 prigodnih koverata i dva prigoda poštanska žiga. Redovno održavaju svoje sastanke svake nedelje. Članovi ovog kluba poznati su po svojoj aktivnosti. Za novog predsjedavajućeg sa mandatom od godine dana izabran je Eugen Kovačević, nosilac zlatnog znaka HFS. Ovaj klub održava već 15 godina stalnu saradnju sa gradskim filatelističkim klubom iz Pečuja u Mađarskoj. Ove godine proslavljaju 15 godišnjicu ove saradnje i pripremaju za jesen izložbu maraka povodom ove proslave. Pošta se šalje na adresu: Filatelistički klub Osijek — c/o Stanko Novaković — Vukovarska br. 100/III — 54.000 Osijek.

* * *

Filatelističko društvo »Kosmos« iz Zemuna, izdalo je povodom Dada mladosti ove godine maksimum kartu sa likom Josipa Broza tita. Za ovu maksimum kartu korišćen je lik druga Tita u profilu, crtež akademskog slikara Božidara Jakca, koji je rađen na Brionima u toku 1966. godine. Fotografija ovog crteža dobijena je redovnim putem od fototeke Tanjuga.

Karta je štampana u jednobojnoj ofset tehnici, u opekastocrvenoj boji, u tiražu od 500 komada. Frankirana je sa markom od 2,5 dinara, sa likom druga Tita i žigosana sa prigodnim žigom, izrađenim prema nacrtu Branka Brankovića, člana FD »Kosmos«. Ovu maksimum kartu Filatelističko društvo »Kosmos« prvobitno je nameravalo da izda na dan 4. 5. 1981. godine, pa pošto za to nije dobijena saglasnost nadležnih PTT, datum izdavanja je pomeren za 25. 5. 1981. godine. Sem toga, za izdavanje ove maksimum karte zahtevana je vrlo komplikovana administrativna procedura sa dugim rokovima rešavanja, što je za FD »Kosmos« jedno novo iskustvo.

Branković Branko

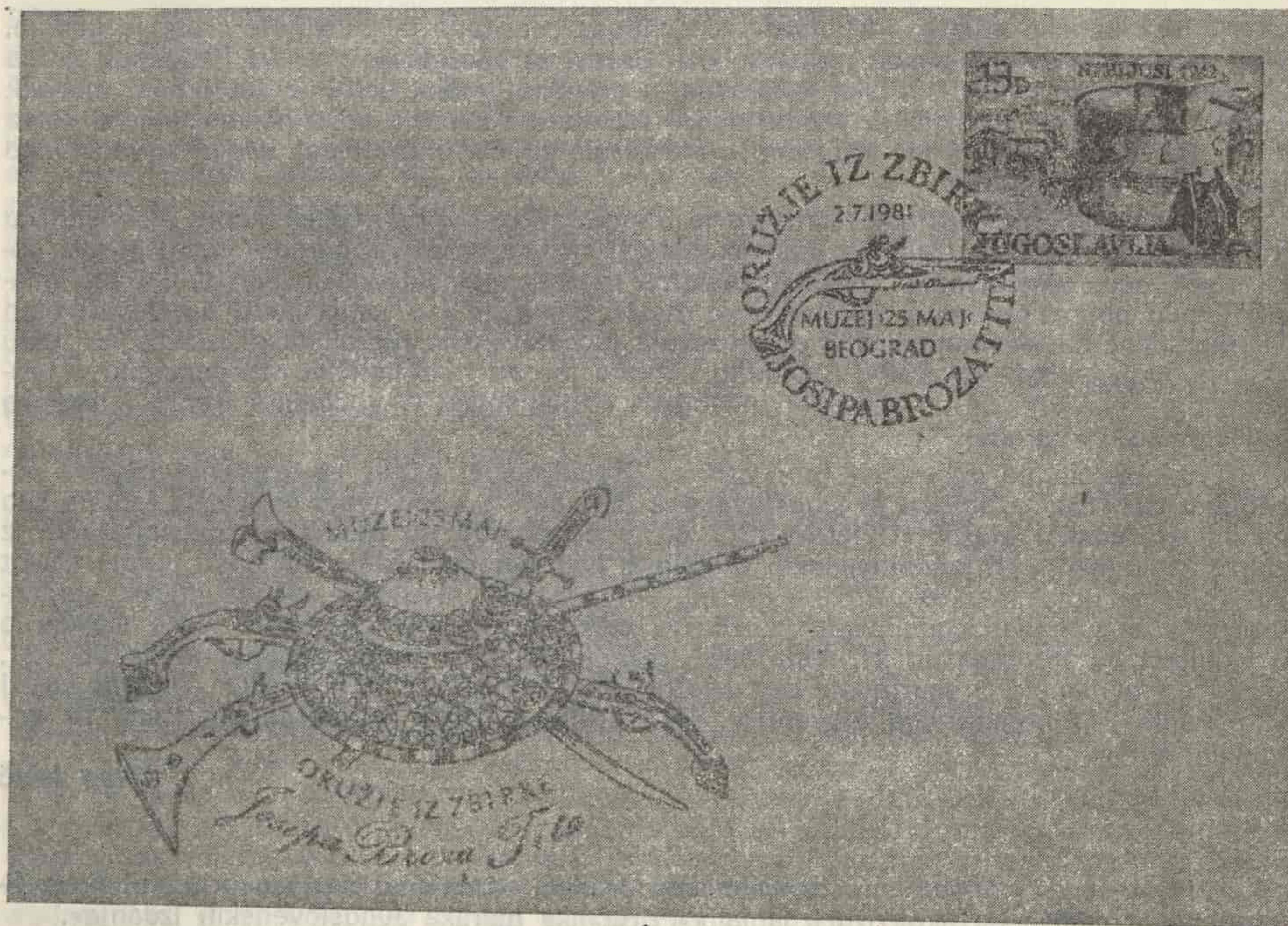

U Muzeju »25. maj« otvorena je 2. jula 1981. godine izložba oružja iz Zbirke Josipa Broza Tita. Ova Zbirka sadrži ukupno 302 izloška, od čega je 254 prikazano na izložbi. Izložbu sačinjavaju dva osnovna dela: »staro« ili oružje zanatske proizvodnje sa 190 izložaka hladnog i vatrenog oružja i savremeno oružje, tj. lovačko i sportsko-streljačko, sa odabranih 64 primeraka, od ukupno 112 koliko sadrži ovaj deo Zbirke.

Izložbu je otvorio drug Nikola Ljubičić, savezni sekretar za opštenarodnu odbranu i između ostalog rekao: »Oružje poklonjeno Titu je svjedočanstvo odnosa prema njemu; svijet je u njemu gledao istinskog borca za progres i nenadmašnog državnika svijeta. Svaki čovjek, bez obzira na vjersku i nacionalnu pripadnost, gledao je u Titu predanog i odlučnog borca protiv podjarmljivanja i nejednakosti. To je bila suština Titovog života i suština Titovog humanizma«.

Povodom ove izložbe Muzej »25. maj« je izdao seriju od četiri prigodne koverte sa markama »Partizansko oružje«, u ukupnom tiražu od 6.000 primeraka, tj. 1.500 kompleta.

Crteže za koverat i prigodan žig uradio je Dušan Lučić, akademski slikar iz Beograda.

Iz predzadnjeg broja »Filateliste« doznao sam da će u Vašem Savezu biti formiran, a možda već i je, Servis za izdavanje prigodnih koverata i žigova, što je za svaku pohvalu. Obzirom da se u Srbiji ove godine ili tačnije 1. juna treba obeležiti i proslaviti 85. godišnjica prvog igranja fudbala, bilo bi uputno da SFS izda prigodnu kovertu i žig. Mislim da se to ne sme propustiti. Prošle godine je u Županji obeležena stogodišnjica početka fudbala u našoj zemlji. Filatelistički klub Osijek u povodu toga jubileja izdao je kartu i koverat sa prigodnim žigom.

Podneli smo zahtev za izdavanje i poštanske marke, ali na žalost bilo je kasno. Proslava 100. godina početka fudbala u našoj zemlji još traje. 85. godina igranja fudbala u Srbiji je ove godine pred obeležavanjem. Također se u Subotici ove godine proslavlja 80. godišnjica Prvog fudbalskog kluba u našoj zemlji, Bačke. Mišljenja smo da postoji mogućnost ova tri jubileja uklopiti u jedinstven jubilej i izdati marku. Ovo bi sada trebalo iskoristiti i izdati jednu marku od 3,50 dinara, sa nazivom »Fudbalski jubileji«.

Posebno mislim da bi SFS trebalo za iduću 1982. godinu dati predlog da se izda jedna marka povodom dečije nedelje i to sa spomenikom na »Čukur-česmi« u Beogradu. Na tom je mestu turski vojnik 1862. godine ubio srpskog dečaka, a taj spomenik to simbolizuje. 1982. godine je 120. godišnjica toga istorijskog događaja iz prošlosti kneževine Srbije.

Stanko Novaković

*
* * *

U sklopu proslave 50-godišnjice Regionalnog zavoda za zdravstvenu zaštitu u Mostaru koja je protekla u vrlo sadržajnom radnom karakteru, sa glavnim akcentom na naučnu konferenciju »Zdravstvena zaštita seoskog stanovništva — juče, danas, sutra«, domaćini su izdali dvije, tehnički i idejno vrlo uspele, prigodne koverte sa odgovarajućim žigovima. Ovim izdanjima svakako će biti obradovani svi filatelisti a posebno oni čije je interesovanje usmjereno ka medicini kao tematici. Naglasimo da je do ovog izdanja došlo najviše zahvaljujući agilnosti poznatog mostarskog filateliste dr Zvonka Tolja koji radi u pomenutoj medicinskoj ustanovi te da se koverte mogu dobiti na adresu: Zavod za zdravstvenu zaštitu, za dr Zvonka Tolja, Maršala Tita 53 — 79.000 Mostar.

Šemsudin Serdarević

*
* * *

Filatelističko društvo »27. april« iz Ljubljane osnovano je početkom protekle godine, a sa radom započelo je nakon registracije u Upravi za unutrašnje poslove Skupštine grada Ljubljane, krajem juna 1980. Iako je Društvo u protekloj godini delovalo samo šest meseci, svojom aktivnošću postiglo je veoma dobre rezultate i uvrstilo se u najuspešnija društva u SR Sloveniji. Članovi FD »27. april« afirmisali su se u protekloj godini prvenstveno izlagačkom delatnošću.

Na osnivačkom sastanku Društvo je donelo zaključak da svojim radom i aktivnošću u prvom redu nastavlja tradicije »Osvobodilne fronte slovenskoga naroda«. Tako je ove godine povodom 40-godišnjice OF, 40-godišnjice ustanka jugoslovenskih naroda i Dana mladosti, pod pokroviteljstvom Filatelistične zveze Slovenije i u saglasnosti sa Udruženjem filatelističkog saveza Jugoslavije, organizovala jugoslovensku filatelističku izložbu na temu »Titova Jugoslavija«. RK SSRN Slovenije uvrstila je ovu filatelističku manifestaciju u program proslava koje će se održavati povodom 40-godišnjice Osvobodilne fronte i ustanka jugoslovenskih naroda.

S obzirom na ograničen broj vitrina, Organizacioni odbor za pripremu izložbe posebnim pozivnicama pozvao je jugoslovenske filateliste da učestvuju na izložbi (slično kao na jugoslovenskoj izložbi YUFILUNESCO '80. u Beogradu). Na izložbi su izlagani izvodi iz zbirki najeminentnijih jugoslovenskih filatelista koji skupljaju našu »najlepšu temu« (Život i rad Josipa Broza — Tita, Tito — Partija, Socijalistička revolucija, Socijalistička, samoupravna i nesvrstana Jugoslavija). Izložba je održana u Kulturnom domu Ivana Cankarija u Ljubljani od 25. maja do 31. maja 1981. godine. Posebno treba napomenuti da FD »27. april« ne bi uspelo organizovati ovu izložbu bez pomoći ZJ PTT — RO »Jugomarka« i »Združenih PTT organizacija Slovenije«. Tom prilikom izdata je maksimum karta sa prigodnim žigom.

Ivan Jakič

*
* * *

Iz »Vjesnika« Hrvatskog filatelističkog društva saznajemo da je u pripremi nova filatelistička publikacija u okviru izdanja »Priručnika maraka Jugoslovenskih izdanja«.

U knjizi čiji je autor Zvonimir Pillauer, biće obrađeni redovni poštanski žigovi svih pošta na teritoriji Bosne i Hercegovine, posebno žigovi za poštanski novčani promet, žigovi ambulantskih pošta (železnički žigovi), žigovi poštarnica itd, a sve iz vremena austro-ugarske okupacije od 1878. do 1918. godine.

*
* * *

Udruženje kolekcionara »Gradac«, Čačak održalo je svoju redovnu godišnju skupštinu 26. 4. 1981. godine, na kojoj je izabrano i novo rukovodstvo. Upravni odbor sačinjavaju: Janjić Ranislav, Petrićević Ljubomir, Delić Zoran, Ristović Vladan i Plazinić Miodrag. Za predsednika Upravnog odbora je izabran Plazinić Miodrag, Za sekretara Janjić Ranislav a za blagajnika Petrićević Ljubomir. Nadzorni odbor sačinjavaju Branković Radmilo, Čavdarović dr Vojislav i Aćimović Milovan. Sud časti sačinjavaju Mitrović Branimir, Bujišić Slobodan i Mihajlović Mileta.

Pored ostalih zaključaka Skupština je donela odluku, radi omasovljenja filatelističke sekcije, i filatelije kao društvene delatnosti da se u toku godine uz pomoć Saveza filatelista Srbije organizuje filatelistička izložba u Domu kulture u Čačku, o čemu još treba postići poseban dogovor.

Janjić Ranislav

KAKO POZNATI MARKU NEKE OD JUGOSLOVENSKIH ZEMALJA

(Odlomak iz rukopisa »Priručnik za mlade filateliste«)

Milan V. Petković

Koliko puta ste došli do neke marke bez natpisa imena države ili sa natpisom na nekom stranom jeziku, pretisnutu nekim natpisom koji vam ništa ne kazuje ili nekom nerazumljivom skraćenicom? Šta ste tada radili? U kom katalogu ste tražili objašnjenje? Da li ste ga našli?

U ovom članku, pokušaću da objasnim, kako i na koji način najlakše identifikovati marku i staviti je u album ili klaser na odgovarajuće mesto.

Što se tiče maraka jugoslovenskih zemalja, to nije ni malo lako jer sadašnji natpis na markama (Jugoslavija) datira tek od 1. aprila 1931. godine. Do tog datuma, marke su obeležavane različito (Srbija, Hrvatska, Crna Gora, Bosna, Kraljevina SHS itd).

Počnimo abecednim redom naših zemalja:

BOSNA I HERCEGOVINA — Preko tla Bosne i Hercegovine prelazili su razni nosioci pošte — dubrovački, francuski, mletački, austrijski, turski i mađarski — prenoseći poštu za svoje sunarodnike koji su živeli u Bosni i Hercegovini ili u prigraničnim mestima tih teritorija. Tokom vremena i razvitkom trgovine, kulture i potrebe za vestima iz drugih krajeva, počele su se uređivati stalne poštanske linije sa potrebnim objektima infrastrukture (zgrade, postaje, biroi za prikupljanje pošte i slično) i stalne poštanske službe, zadužene za prikupljanje, prenos i uručivanje pošte adresatima. Poštanske marke tada još nisu postojale a poštanski službenici su na pošiljke stavljali svoje znakove, parafe ili poštanske žigove. Prvi poštanski žig, upotrebljen u Bosni, bio je žig francuske pošte u Sarajevu a koristila ga je francuska poštanska stanica osnovana 1811. godine u tom gradu. Kasnije su postojale i druge pošte od kojih je najpoznatija ona koju je osnovao dubrovčanin Spiridon Rajković i koja je koristila žig sa natpisom »Saraglio« ispod koga je utiskivan datum (dan i mesec). Počev od 1845. godine, u Bosni se uvode zvanične, turske pošte koje su opet koristile svoje žigove za poništavanje pošte. Ti žigovi su bili na turskom jeziku, crni sa belim šarama (tursko pismo).

Od 1878. godine, Bosna i Hercegovina menjaju sistem pošto menjaju gospodare jer te godine austro,ugarske trupe ulaze u te krajeve kao okupatori. Posle nekog vremena, 1. jula 1879. godine, novi gospodar uvodi novinu u poštanski saobraćaj — poštansku marku. Marke nemaju natpis države već predstavljaju sliku austrijskog dvoglavog orla a oznaka vrednosti, bez oznake novčane jedinice, je utisnuta u malim ovalima na gornjim uglovima marke. Još jedan znak raspoznavanja — na markama postoji vodeni žig (vodoznak) koji se primećuje kad se marka posmatra prema svetlu i sastavljen je od reči »Brief-marken« ili »Zeitung marken«. Od 1906. godine, na markama se pojavljuje natpis »Bosnien-Herzegowina« a kasnije, sve do propasti i raspada Austro-Ugarske, natpisi »K.u.K. Militar Post« i »K.U.K. Feldpost«. Međutim, izdata je jedna serija maraka koja nema ni jedan od nabrojanih znakova i obeležja a prema detaljima na marki, teško je prepoznatljiva. Radi se o novinskim markama koje su za motiv imale lik devojkice u bosanskoj narodnoj nošnji. Na markama je samo glava i vrat devojkice tako da ni jedan karakterističan detalj lepe bosanske nošnje nije istaknut a na markama su samo oznake vrednosti (2, 6, 10 i 20) bez oznake novčane jedinice. Ipak, mogu se dosta lako prepoznati po uspravnom ovalu u kome je lik devojkice i po dva manja ovala smeštena u donjim uglovima većeg ovala u kojima je upisana vrednost marke. Boja je plava i ultramarin za vrednost od 2, crvenojorgovanasta za vrednost od 6, ružičasta za vrednost od 10 i zelena za vrednost od 20 helera (stoti deo krune). Cela kolekcija maraka sa tog područja ima 158 maraka redovnog i prigodnog izdanja, 26 vrednosti porto maraka i jednu seriju koja nije bila puštena u promet (13 vrednosti) jer se u međuvremenu Austro-ugarska monarhija raspala.

CRNA GORA — Prva redovna pošta na teritoriji Crne Gore bila je austrijska pošta u Baru koja je otvorena 1854. godine i radila sve do 1878. godine kada je Turska bila primorana da Bar preda Crnoj Gori. Karakteristično je za tu poštu da je od 1864. godine koristila poštanske marke, iste kao i marke u Bosni i Hercegovini (dvoglavi austrijski orao). Kasnije, sve do 1. maja 1874. godine, kada su štampane prve crnogorske marke, korišćene su redovne austro-ugarske marke i poništavane žigom sa natpisom »Antivari«. Crnogorske marke sve natpise imaju ispisane ćirilicom, sa izuzetkom prigodne marke povodom izdavanja ustava, koja, pored natpisa »Ustav« ćirilicom, ima i natpis »Constitution« na francuskom jeziku i markama crnogorske pošte u Francuskoj (za vreme Prvog svetskog rata) koje imaju preko francuskih redovnih maraka pretisak »S.P. du M. Bordeaux« (Service postal du Monténégro — Bordeaux) na francuskom jeziku. Najčešći natpisi na crnogorskim markama su »Pošte Cr. Gore«, »Crna Gora«, »Para«. Ukupan broj redovnih i prigodnih maraka je 133, maraka za potvrdu prijema sa latiničnom oznakom

»AR« 6 a porto maraka 27. Tome treba dodati jednu seriju od 12 redovnih, 2 marke za potvrdu prijema i 5 porto marka koje nisu puštene u promet jer je u međuvremenu došlo do ujedinjenja naših zemalja u novu državu »Kraljevinu Srba, Hrvata i Slovenaca«.

Ime Crne Gore nije sasvim nestalo sa maraka završetkom I svetskog rata. Naime, uporedo sa markama koje je izdavala i koristila vlada Crne Gore u izbeglištvu, i okupatori su izdavali svoje marke za frankiranje poštanskih pošiljki poslatih sa te teritorije. U toku I Svetskog rata, u vremenu od 1916. do 1918. godine, posle sloma Srbije i Crne Gore, Austro-Ugarska, kao okupaciona sila, izdala je marke (ustvari one iste koje su bile u opticaju u Bosni i Hercegovini) sa pretiskom »K.u.K. Milit. Werwaltung — Montenegro«. Za vreme II Svetskog rata, posle neslavnog kraja Kraljevine Jugoslavije, pri podeli teritorija naših zemalja, Crna Gora je pripala Italiji i već 16. juna 1941. godine, pojavljuju se prve marke sa pretiskom »Montenegro — Crna gora 17. IV. 41. XIX«. To su prvo bile marke kraljevine Jugoslavije koje su zatečene u poštama Crne Gore a zatim italijanske marke redovnih izdanja sa pretiskom »Crna Gora«. U 1942. godini, tekst pretiska je promenjen u »Governatorato-del-Montenegro-Valore in Lire« jer je te godine promenjena novčana jedinica (umesto dinara uvedena je lira).

Ironijom slučaja, 9. maja 1943. godine, tačno dve godine pre nego što je rat završen, Italijanska okupaciona komanda za Crnu Goru štampala je sve serije, jednu od deset vrednosti za redovnu, kopnenu poštu a drugu od šest vrednosti za avionsku poštu. Marke redovnog kopnenog izdanja na poleđini imaju odštampane citate iz Gorskog vijenca.

Kao što je poznato iz istorije, fašistička Italija je kapitulirala u septembru 1943. godine a teritorija Crne Gore je odmah okupirana od strane nemačkih okupacionih snaga. Nemačka okupaciona armija je bila mnogo inventivnija od italijanske jer je svako novo izdanje maraka imalo drugačiji tekst pretiska (Nemci nisu štampali posebne marke za Crnu Goru). Korišćene su marke bivše Jugoslavije, marke bivšeg saveznika Italije i okupacione marke Italije za Crnu Goru. Do maja 1944. godine, vrednost tih maraka je bila izražena u lirama a od tada u rajhsmarkama. Pored natpisa »Crna Gora« i »Montenegro«, pojavio se i natpis »Kotor« i »Boka Kotorska«.

HRVATSKA — Prve poštanske marke, namenjene za upotrebu isključivo na teritoriji Hrvatske (u to vreme najveći deo teritorije te naše republike je bio uključen u tzv. Vojnu krajinu) bile su novinske taksene marke koje je izdala pošta Ugarske za frankiranje novina i časopisa poslatih i primljenih na teritoriji Vojne krajine. Natpis na marki je na mađarskom i glasi »Magy, Kir. Hirlap Belyeg«, vrednosti maraka su 1 i 2 krajcare a marke su štampane na papiru sa vodoznakom »Zeitungsmarken«. Ukidanjem Vojne krajine, na teritoriji Hrvatske su uvedene redovne marke Austro-Ugarske a njenom propašću, Hrvatska je ušla u sastav Kraljevine S.H.S. a zatim Jugoslavije.

U toku II Svetskog rata, 10. aprila 1941. godine, fašisti na čelu sa narodnim zločincem Antom Pavelićem su proglasili tzv. Nezavisnu Državu Hrvatsku a 12. aprila iste godine, pojavile su se prve marke sa tim natpisom (redovne marke Kraljevine Jugoslavije sa likom kralja Petra II pretisnute trorednim pretiskom sa nazivom nove države). Već u drugoj polovini 1941. godine, pojavljuje se prvo posebno štampano izdanje za tu državu na kojem su označene vrednosti u kunama. Do kraja rata, NDH je pustila u tečaj 187 maraka za redovnu upotrebu, 2 doplatne marke Crvenog krsta, 5 doplatnih maraka za ratnu pomoć, seriju od 18 službenih maraka, 25 porto vrednosti i 2 vojne paketske nalepnice-marke. Pored ovih, izdate su marke za Banja Luku sa pretiskom »Slobodna Bosanska Hrvatska« i za Šibenik (italijanske marke sa pretiskom »N.D.Hrvatska«) Bila su u pripremi i druga izdanja (za Split) ali nisu bila puštena u opticaj.

Pored ovih izdanja za celu teritoriju Hrvatske, pojedini delovi teritorije te republike koji su bili pod okupacijom drugih gospodara, imali su svoje marke pod drugim natpisima kao na primer: Dalmacija — italijanske marke sa pretiskom »centesimi di corona« i »corona« i brojčanom oznakom vrednosti; Rijeka — prvo mađarske marke sa pretiskom »Fiume« i oznakom vrednosti u filirima i krunama a zatim posebna izdanja sa istim natpisom i vrednostima u centima i lirama; ostrvo Rab — italijanske marke sa pretiskom »Arbe«; ostrvo Krk — italijanske marke sa pretiskom »Veglia«; riječko-kupska regija pod italijanskom okupacijom — marke Kraljevine Jugoslavije sa pretiskom »Zona occupata Fiumano Kupa«; Zadar — italijanske redovne marke sa pretiskom na nemačkom jeziku »Deutsche Besetzung Zara«, kasnije sa pretiskom u obliku više vodoravnih paralelnih linija i natpisom »Zara«; ostrvo Brač — redovne i porto marke bivše Jugoslavije pretisnute na zahtev komandanta jedne nemačke oklopne divizije, koja je 1944. godine bila stacionirana na tom ostrvu, pretiskom »Brač«; ostrvo Hvar — slično izdanju za Brač sa pretiskom »Hvar«; ostrvo Korčula — slično izdanju za Brač. Međutim, to nije sve. Posle sloma Austro-Ugarske i sa merom pristizanja pobedničke armije u pojedine krajeve, pojavljuju se poštanske marke sa pretiscima »Hrvatska — SHS« sa oznakama vrednosti u krunama. To su bile mađarske marke iz serije »žetelice« i »parlament« mađarske pošte a kasnije i marke drugih serija redovnih izdanja mađarskih maraka. Prva marka iz tog

perioda štampana sa originalnog klišea izdata je 29. novembra 1918. godine povodom dana proglašenja samostalnosti Hrvatske. To je bila, ustvari, serija od četiri vrednosti izražene u filirima. Sledeće godine, štampana su još dva izdanja i to jedna redovna serija od 10 vrednosti i jedna novinska marka. U nedostatku redovno preštampanih maraka, prilikom ulaska jugoslovenske vojske u murske i međumurske krajeve, komandanti jedinica su odobrali i naređivali pretiskivanje zaplenjenih mađarskih redovnih maraka ručnim žigovima izrađenim od gume ili plute sa natpisom »SHS« ili »Prekomurje SHS«*).

MAKEDONIJA — Područje Makedonije je sve do proterivanja Turaka iz nje (1912. godine) bilo sastavni deo Otomanskog carstva pa su poštanske marke koje su važile u Turskoj, bez ikakvih dodatnih oznaka, važile i za Makedoniju. Posle Balkanskih ratova, ta oblast je potpala pod srpsku vlast pa su automatski i marke Kraljevine Srbije dostavljene poštama na teritoriji Makedonije na redovnu upotrebu. U I Svetskom ratu, Makedonija je anektirana od strane Bugarske pa je ona učinila isto što i Srbija nekoliko godina ranije.

U II Svetskom ratu, posle sloma Bugarske, Makedoniju su okupirale nemačke trupe i proglasile je za nezavisnu državu. Obrazovana je i vlada tako formirane države koja je postojala sve do povlačenja nemačkih fašističkih jedinica sa tog područja. Naravno, »događaj« formiranja »nove nezavisne države« je praćen izdavanjem serije maraka. To su bile, ustvari, bugarske marke redovnih izdanja sa trorednim pretiskom u plavoj ili crvenoj boji »Makedonija 8. IX. 1944) i oznakom nove vrednosti u levima. Natpis je ispisan ćirilicom sa ruskim slovom »ja« na kraju reči »Makedonija«. Preštampano je ukupno 24.684 kompletne serije od osam vrednosti ali je očigledno da se izdavač žurio ili je imao u vidu kasniju špekulaciju sa ovim markama jer su greške kod pretiska tolike i takve da nastanak slučajne greške ne dolazi u obzir.

SLOVENIJA — Kao sastavni i integralni deo Austro-Ugarske, Slovenija nije imala posebna izdanja maraka kao što je to bio slučaj sa oblašću Vojne krajine ili sa Bosnom i Hercegovinom. Redovne marke austrijske pošte za upotrebu na teritoriji Austrije su korišćene i za frankiranje pošiljki na teritoriji Slovenije. Raspadom Dvojne monarhije i prisajedinjenjem Slovenije novoformiranoj Kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca, ukazala se potreba za novim poštanskim markama sa oznakama i obeležjima nove države. Tako je nastala čuvena serija maraka »Verigarji« na kojoj je simbolično prikazan oslobođeni rob koji kida lance i sunce slobode koje obasjava roba. Natpis na markama je »Država SHS« a oznaka vrednosti u krunama i vinarima. Kako se slovenačka izdanja maraka iz tog vremena nisu koristila samo na teritoriji Slovenije već i u Hrvatskoj, Dalmaciji, Bosni, Hercegovini i Vojvodini, to se na pismima i drugim poštanskim dokumentima iz tog vremena nalaze brojne mešovite frankature sa austrijskim, mađarskim, hrvatskim i drugim markama jugoslovenskih zemalja. Ista serija je štampana više puta, postoje mnoge nijanse u boji i razne vrste otisaka a zadnja, štampana 24. juna 1920. godine, nosi nove oznake vrednosti u dinarima jer je u međuvremenu unificirana novčana jedinica na celoj teritoriji Kraljevine SHS. Ista serija (Verigarji) je korišćena i za porto seriju sa pretiskom »Porto« i oznakom vrednosti.

Plebiscit u Koruškoj radi opredeljenja kome će pripasti ta pokrajina kao sporna između kraljevine SHS i Austrije, obeležen je serijom maraka za upotrebu na području Koruške. To su bile marke Kraljevine SHS za Sloveniju sa pretiskom »KGCA 1920« (Koruška Glasovilna Cona A). Oznaka vrednosti je bila u parama i dinarima, što je takođe vidljivo na pretisku.

Prilikom oslobađanja delova prekomurja koji etnički pripadaju Sloveniji, komandanti jugoslovenskih vojnih jedinica su postupili na isti način kao što je opisano u odeljku o Hrvatskoj.

U II Svetskom ratu, Sloveniju su okupirale italijanske i nemačke fašističke oružane snage a nešto kasnije, nemačka okupaciona zona je anektirana i proglašena sastavnim delom nemačkog Rajha. Iz tog vremena, postoje poštanske marke sa više natpisa i naslova, najčešće naknadno utisnutih na već postojeće, zaplenjene marke bivše Jugoslavije. Tako su do sada poznate sledeće marke:

a. Italijanska okupaciona zona — marke bivše Jugoslavije sa crnim pretiskom skraćenice »Co.Ci.« (Commisariato Civile), puštene u promet 26. aprila 1941. godine; marke bivše Jugoslavije sa crnim pretiskom »R.Commissariato Civile Territori Sloveni occupati Lubiana« i kvadratićima ili crtama kojima je pokriven naziv stare države.

b. Nemačka okupacija Slovenije — italijanske marke u tečaju raznih izdanja sa dvojezičnim pretiskom »Ljubljanska pokrajina — Provinz Laibach« i nemačkim orlom; od 1945. godine se pojavljuju marke (jedna serija od 16 vrednosti sa slikama slovenačkih predela). štampanih za potrebe pošta na teritoriji Slovenije. Marke su imale takođe dvo-

NAPOMENE:

*) U svom pobedničkom naletu, srpska vojska je prodrla i u južnu Mađarsku. Taj deo okupirane teritorije je, po odobrenju vlade iz Beograda, koristio mađarske marke u tečaju sa pretiskom »Baranya«.

jezični natpis »Provinz Laibach — Ljubljanska pokrajina« sa nemačkim natpisom na gornjoj a slovenskim na donjoj ivici marke.

c. Anektirani deo Slovenije (severni deo današnje Socijalističke Republike Slovenije) — nije imao posebna izdanja budući da je tretiran, kao i Austrija, sastavnim delom nemačkog Rajha i tu su bile u opticaju redovne marke Nemačke.

O markama za teritoriju Istre, Slovenačkog primorja i Trsta, opširnije je pisano u posebnom poglavlju**).

SRBIJA — Od pojave prve srpske marke (1. maja 1966. godine) pa sve do 1980. godine, kada su se pojavile marke sa natpisom »Srbija«, marke te jugoslovenske zemlje su bile označavane različito: »K.S. pošta«, »K.srbska pošta«, »Pošta« uz oznaku vrednosti u parama. Sve oznake i natpisi su ispisani ćirilicom a sve marke, sem prve koja ima za motiv grb Srbije, imaju kao centralni motiv lik vladara. Od 1. novembra 1880. godine srpske marke se redovno označavaju rečju »Srbija«, sem u dva navrata (1911. i 1914. godine) kada se na markama stavlja oznaka »Srpska kralj. pošta«.

U toku I Svetskog rata, posle povlačenja srpske vojske preko Albanije i dogovora sa Francuskim ministarstvom pošta o korišćenju francuskih maraka za potrebe srpske vojske, izdate su marke sa pretiskom »postes serbes«. Za to su korišćene francuske marke u tečaju. Često su korišćene i marke bez pretiska ali sa žigom srpske pošte sa ćiriličnim natpisom »Ministarska poštanska stanica«. Pored francuskih, mogu se naći i neke vrednosti grčkih maraka sa istim pretiskom ili žigom. Za to vreme, u okupiranoj Srbiji, Austro-Ugarska je izdala marke za frankiranje poštanskih pošiljki poslatih sa teritorije okupirane zemlje. Za to su korišćene marke austro-ugarske vojne pošte za Bosnu i Hercegovinu sa pretiskom »Serbien«.

Isti natpis, samo od strane nemačkih okupacionih vlasti je korišćen i u II Svet-skom ratu za marke namenjene frankiranju poštanskih pošiljki na teritoriji Srbije. Ovog puta su to bile zaplenjene marke bivše Jugoslavije. Kasnije, kada je formirana kvislinška vlada Milana Nedića, emituju se marke sa natpisom »Srbija« ćirilicom.

JUGOSLAVIJA — Posle sloma Dvojne monarhije u I Svetskom ratu, u septembru 1918. godine u Zagrebu, novoformirano Narodno vijeće proglašava Nezavisnu državu Slovenaca, Hrvata i Srba stvorenu od krajeva koji su ranije bili pod vlašću Austro-Ugarske. Odmah zatim, isto veće ističe zahtev za ujedinjenje sa Srbijom a u novembru iste godine to čini i Crnogorska Velika Skupština pa je tako 1. decembra 1918. godine proglašeno najpre Kraljevstvo a zatim Kraljevina Srba, Hrvata i Slovenaca. Prve marke sa tim nazivom države pojavile su se 16. januara 1921. godine. Nazivi »Kraljevina Jugoslavija« a zatim samo »Jugoslavija« pojavili su se prvi put 1931. godine. Ovaj drugi se održao sve do sloma bivše Jugoslavije u aprilskom ratu 1941. godine. Prvi put, kao sredstvo kojim su se obeležavale poštanske pošiljke, poštanska marka sa natpisom »Jugoslavija« (ustvari crtež marke urezan u drvetu i otisnut na hartiju) se ponovo pojavila na oslobođenoj teritoriji aprila 1944. godine. U međuvremenu su korišćene marke ili gumeni otisci sa raznim natpisima ili simbolima***). Posle oslobođenja, upravo po meri oslobođenja pojedinih krajeva naše zemlje, pojavljuju se pomoćna izdanja (Senta, Split, Cetinje, Mostar, Ljubljana, Maribor, Murska Sobota, Zagreb, Sarajevo, Istra i druga) sa pretiscima koji nose naziv »Demokratska Federativna Jugoslavija« i »Slovenija — 9. 5. 1945«. Od tada, sa manjim izmenama u nazivu, reč »Jugoslavija« postaje sastavni i nerazdvojni deo svake naše marke. Ta reč, toliko puta ranije u našoj istoriji iskrivljavana i zloupotrebljavana, postala je još jedan simbol našeg bratstva i jedinstva iskovanog u teškoj, vekovnoj borbi za slobodu i nezavisnost, krunisanoj našim slavnim Narodnooslobodilačkim ratom. I eto, već decenijama mi i putem maraka i tog malog dela marke — natpisa imena zemlje iskazujemo svetu svoju odlučnost da istrajemo i budemo svoji na svome.

Veliki deo naše istorije i istorijske borbe za ono što imamo danas može se naučiti i prostim proučavanjem naziva zemlje na markama, proučavanjem pretisaka na njima, proučavanjem oznake vrednosti...

Mada je članak namenjen mladim filatelistima, nije rezervisan samo za njih. Mislim da će pomoći i iskusnijim filatelistima u njihovim istraživanjima i pri komponovanju zbirki, tema i izložbenih listova.

***) O detaljima vidi članak »Slobodna Teritorija Trsta — posebno filatelističko područje jugoslovenskih zemalja«, Filatelist br. 180/79.

****) Fočanska partizanska pošta 1942. godine koristi pretisnute marke NDH preko kojih stavlja pretisak u obliku petokrake zvezde, Glavni štab NOPO za Crnu Goru i Boku koristi gumeni otisak u obliku zupčane poštanske marke sa natpisom »Partizanska Pošta Crne Gore i Boke«, u Hercegovini se koristi žig u obliku poštanske marke sa natpisom »Partizan« i slično.

LITERATURA:

- Godišnji kompleti časopisa »Filatelist« 1970—1979,
- Le timbre, cet inconnu..., Yvert et Tellier, Amiens 1960,
- Članci francuskog filateliste Claude LARUE u francuskoj specijalističkoj štampi.
- Katalog poštanskih maraka jugoslovenskih zemalja za 1980. godinu.

U NEKOLIKO REDOVA

Vojislav Begović

PLAN

Tokom 1981. godine za potrebe PTT organizacija biće izrađeno 15 miliona komada dopisnih karata za unutrašnji saobraćaj sa uštampanom markom određene vrednosti, 20 miliona komada masovnih koverata sa uštampanom markom određene vrednosti i 100 hiljada komada međunarodnih kupona.

Ovaj plan predviđa i izradu drugih poštanskih obrazaca i vrednosnica koji nisu poštanske celine.

ISPRAVKA

U napisu o zupčanju marke broj 1424 (5,00 din. Belčišta) u dvobroju 190-191, umesto zupčanja $12\frac{1}{2}$ pogrešno je navedeno zupčanje $12\frac{3}{4}$. Reč je o štampanju ove vrednosti u tehnici linijske duboke štampe na običnom papiru sa suvom gumom.

PROMENE ZUPČANJA

Postalo je gotovo pravilo da pojedine vrednosti naših redovnih izdanja maraka, koje su štampane posle 1979. godine, nalazimo u promenjenim vrednostima zupčanja. Ova pojava nam je poznata kod redovnog izdanja sa likom maršala Tita, kod vrednosti 0,50 i 2,00 dinara, zatim redovnog izdanja sa motivima turističkih mesta, kod vrednosti: 0,05, 0,10, 0,20, 0,30, 0,35, 0,40, 1,00, 1,50, 2,50 i 3,40 dinara. Sve navedene vrednosti štampane su u tehnici jednobojnog ofseta, na običnom papiru sa suvom gumom i mešovitim-češljastim zupčanjem $13\frac{1}{4} : 12\frac{1}{2}$.

TIPIČNA GREŠKA

Na delu tiraža prigodnog izdanja povodom susreta dece Evrope 1973. godine, K. broj 1400, postoji tipična promena kod druge marke u tabačiću.

Ispod pramca broda, pojavljuje se nepravilna površina, sive boje, koja odgovara veličini cipele mornara na brodu. Kako nismo utvrdili »kretanje« ove promene mišljenja smo da je ona tipična na jednom, ograničenom delu tiraža.

MEĐUNARODNI KUPON ZA ODGOVOR

U skladu sa promenama cena u međunarodnom PTT saobraćaju na osnovu izmene pariteta zlatnog franka od 7,17 na 11,78 dinara za jedan zlatni franak, od 16. decembra 1980. godine utvrđuje se nova prodajna cena međunarodnog kupona za odgovor na 11,80 dinara. Prvi put od uvođenja obrasca C22 (1975. godina), fakultativna vrednost kupona je štampana sa rozetom u plavoj boji, tehnikom jednobojnog ofseta.

DOPLATNA MARKA U KORIST CRVENOG KRSTA

Prenosimo saopštenje pošiljaocima pošiljki koje se odnosi na upotrebu doplatne marke u nedelji Crvenog krsta od 3 — 10. maja 1981. godine.

Na osnovu člana 9. Zakona o vršenju javnih ovlašćenja i načinu obezbeđenja sredstava Crvenog krsta Srbije na svaku pošiljku u unutrašnjem saobraćaju, osim na pošiljke novina i časopisa plaća se iznos od 1,00 dinara.

Poruka ovogodišnje akcije »Sa vama za vas« data je trojezično. Marka je štampana u tehnici višebojnog ofseta u šalterskim tabacima od 50 komada.

ZNAK RASPOZNAVANJA

Da rub ili margina šalterskog tabaka ne mora uvek biti pouzdan znak raspoznavanja marke sa fosforom nanosom pokazuje i ovaj primer. Primerak sa delom margine, bez napisa »marka sa fosforom«, mogao bi da »zavede« da se radi o marki bez fosfora nanosa. Ipak, reč je samo o »pokrivanju« dela napisa na margini šalterskog tabaka do kojeg je došlo u toku štampanja.

I JEDNO I DRUGO

Katalogizacija najnovijeg, redovnog izdanja maraka sa motivima turističkih mesta (PTT Vesnik br. 646) navodi i određena zupčanja.

Već sada se u prodaji mogu naći i promenjene vrednosti zupčanja koje odstupaju od katalogizacije. Evo kako to izgleda:

K. broj	PTT Vesnik	U prometu
1764 (2,50 din.)	13 ¹ / ₄	i 13 ¹ / ₄ : 12 ¹ / ₂
1765 (3,50 din.)	13 ¹ / ₄ : 12 ¹ / ₂	i 13 ¹ / ₄
1766 (5,60 din.)	13 ¹ / ₄ : 12 ¹ / ₂	i 13 ¹ / ₄
1767 (8,00 din.)	13 ¹ / ₄	i 13 ¹ / ₄ : 12 ¹ / ₂

Česte promene cena za otpremanje i dopremanje običnih pisama i dopisnica u unutrašnjem poštanskom saobraćaju, dovode do pojave pomoćnih izdanja ovih poštanskih vrednosnica.

Neurošene količine, određene vrednosnice, pretiskuju se novom vrednošću i tako čine značajne uštede.

Jedno takvo izdanje, dopisnica sa novom vrednošću 2,00 dinara stiglo nam je iz Novog Sada.

VRLO TRAŽENO IZDANJE

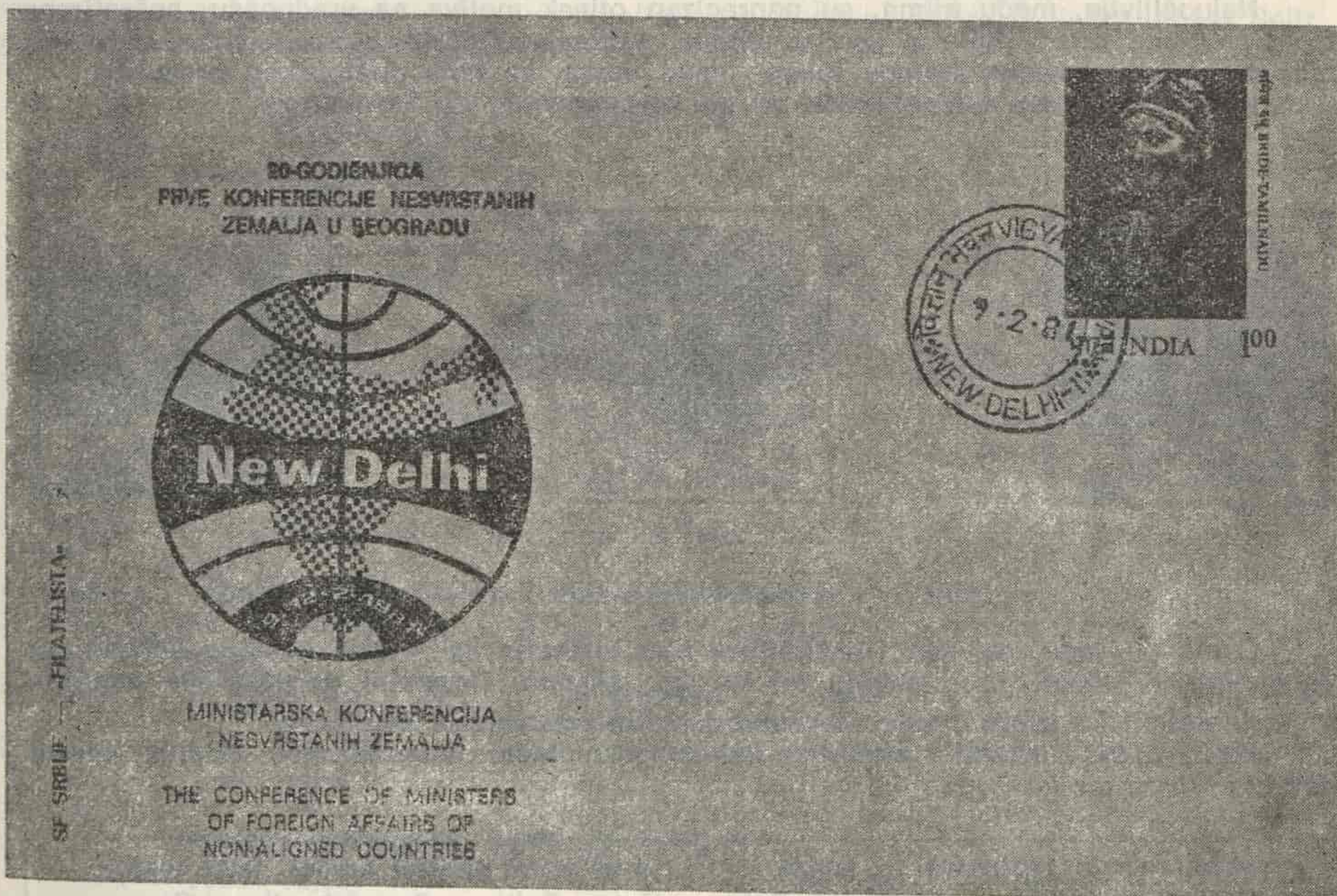
Prigodni koverat povodom održavanja Ministarske konferencije nesvrstanih zemalja u Nju Delhiju, pobudio je veliko interesovanje među sakupljačima ove teme. Ubrzo po izlasku ovo izdanje je rasprodato.

Kako smo već obavestili naše čitaoce, polovina ovog izdanja opremljena je jugoslovenskom markom i prigodnim žigom koji je bio u upotrebi u Beogradu, 9. februara 1981. godine. Na drugom delu tiraža korišćena je odgovarajuća indijska marka i redovni-pokretni žig delhijske pošte.

Koverat je realizovan prema likovnom rešenju D. Čudova akademskog slikara iz Beograda, koje je lepo prihvaćeno među filatelistima.

Tiraž koverta sa jugoslovenskom markom bio je 450 komada, a sa indijskom markom 400 komada.

Izdavač koverta je časopis »Filatelist« zajedno sa RO »Jugomarka«.

PONUĐA

U svom aprilskom broju, milanska »Kronika filatelika« donosi ponudu različitog filatelističkog materijala trgovine Monengini.

Između ostaloga nude se i tabačići jugoslovenskog CEPT-a po sledećim cenama: 1969. god. 155000 Lit, 1970. god. 8.400 Lit, 1971. god. 14.600 Lit, 1972. god. 23.200 Lit, 1973. god. 24.400 Lit, 1974. god. 29.200 Lit, 1975. god. 9.000 Lit, 1976. god. 54.400 Lit, 1977. god. 8.600 Lit, 1978. god. 22.000 Lit, 1979. god. 9.200 Lit, i 1980. god. 35.000 Lit.

Ako se prilikom preračunavanja primeni kurs 100 Lit = 3,20 Din. videće se da su ove cene nešto veće od onih po kojima se ovaj filatelistički materijal prodaje ili razmenjuje na filatelističkim sastancima u našoj zemlji.

NOVI MASOVNI KOVERAT I DOPISNICA

Rešenjem ZJPTT od 9. marta 1981. godine, puštena je u prodaju poštanska vrednosnica-koverat sa odštampanom markom od 3,50 dinara Vršac (crvena), dimenzije 147 x 105 mm.

Unutrašnja strana koverta štampana je u rastriranom, sivozelenom tonu, sa znakom PTT i znakom proizvođača, KARTONKA »AVALA« BEOGRAD.

Rešenjem ZJPTT od 9. marta 1981. godine, puštena je u prodaju poštanska vrednosnica-dopisnica sa odštampanom markom od 2,50 dinara, sa motivom poštanskog roga, dimenzije 140 x 90 mm.

Štampa je jednobojni ofset Zavoda za izradu novčanica Beograd.

PODELA MASOVNOG KOVERTA SA VREDNOSNOM OZNAKOM

Prema preklopu i oznakama na unutrašnjoj strani, kod masovnog koverta sa vrednosnom oznakom 2,50 dinara razlikuju se tri osnovna tipa:

Tip A: Preklop kao kod dosadašnjih izdanja (»V« preklop) sa štampanim PTT znakom na poledini. Na unutrašnjoj strani koverta štampan je znak proizvođača (KARTONKA »AVALA« BEOGRAD);

Tip B: Nestandardni, »plitki« preklop sa PTT znakom na poledini. Znak proizvođača na unutrašnjoj strani koverta. Ovi znakovi sitniji nego kod tipa A,

Tip C: Nestandardni, »plitki« preklop sa znakom proizvođača na poledini. Bez PTT znaka na unutrašnjoj strani koverta.

Kod sva tri tipa zainteresovani će naći i druga odstupanja koja potiču od primenjenog gumidruka i razlika u papirima.

Najuočljivije, među njima, su neprecizan otisak motiva sa vrednošću, nešrafirana manja površina iznad trube u centru motiva, zadebljane adresne linije usled razlivanja boje, razlivena i nejasna štampa teksta ispod mesta za upis poštanskog broja itd.

Boja štampe ove celine kreće se od karmincrvene do karminroze.

BALKANFILA VIII

Osma po redu, najveća filatelistička manifestacija balkanskih zemalja održaće se ove godine u Turskoj, u Istanbulu od 8—16. avgusta. Centralni događaj ove manifestacije, filatelistička izložba, biće otvorena u kulturnom centru »Ataturk«.

Inače osma Balkanfila obeležiće na poseban način 100-godišnjicu rođenja Kemala Ataturka tvorca turske Republike.

INTERESUJU ME ORIGINALNI ŽIGOVI ILI KOPIJE POMORSKIH AMBULANTI 1920/41:
Split — Sušak, Split — Metković, Split — Kotor, Split — Bar, Šibenik — Obrovac,
Šibenik — Sasi, Šibenik — Olib, Šibenik — Krk i Šibenik — Rab. Može i zamena.

VOJIN VIŠACKI,
11000 BEOGRAD,
Kosovska 11/1

NUDIM SRBIJU I BOSNU I HERCEGOVINU PREMA MANKO LISTI.

DRAGOLJUB JOVANOVIĆ,
11000 BEOGRAD,
Cara Dušana 14/3

PRIGODNI POŠTANSKI ŽIGOVI

28. XI 80.— Izložba o životu i radu Edvarda Kardelja i promena imena Radničkog doma u Krškou u novo ime po Edvardu Kardelju, 68270 Krško.
6. XII 80.— 35. seniorski šampionat BiH u šahu u Velikoj Kladuši (početak šampionata), 77230 Velika Kladuša
12. XII 80.— 90. godina prvog leta balonom u Sarajevu, 71101 Sarajevo.
13. XII 80.— Smotra organizacije raketne tehnike Hrvatske, 41211 Zaprešić.
16. XII 80.— Prvi dan puštanja u prodaju prigodnih poštanskih maraka »Umetnost u Jugoslaviji kroz vekove — Likovna dela dobitnika nagrade AVNOJ-a«, 41101 Zagreb.
20. XII 80.— 90. godina proletanja prvog balona u Karlovcu, 47000 Karlovac.
20. XII 80.— 70. godina zagrebačkog vazduhoplovstva, 41421 Hrvatski Leskovac
22. XII 80.— 35. seniorski šampionat BiH u šahu u Velikoj Kladuši (završetak šampionata) 77230 Velika Kladuša.
22. XII 80.— Dan JNA, 11080 Zemun.
22. XII 80.— 90. godina prvog leta balonom u Varaždinu, 42000 Varaždin.
22. XII 80.— Dan JNA, 43326 Virje.
22. XII 80.— Dan JNA, 43350 Đurđevac.
22. XII 80.— 70. godina zagrebačkog vazduhoplovstva, 41150 Zagreb Aeroport.
22. XII 80.— 90-god. letova balonom u Zagreb, 41421 Hrvatski Leskovac.
25. XII 80.— Otvaranje Zdravstvene stanice železničara, 11101 Beograd.
26. XII 80.— 90-god. Zavoda za zdravstvenu zaštitu radnika u železničkom saobraćaju, 11101 Beograd.
26. XII 80.— Otvaranje Obalskog doma penzionera u Kopru, 66000 Koper.
28. XII 80.— 60-god. osnivanja i rada Filatelističkog društva »Split« iz Splita, Pošta Split.
29. XII 80.— 50-god. hokeja u Sisku, 44000 Sisak.

10. I 81.— Međunarodni šahovski turnir za žene »Šah — Jajce 81« — prvi dan, 78240 Jajce.
11. I 81.— 70-god. rođenja Vilima Galjera, 43362 Kloštar Podravski.
17. I 81.— 36. šampionat BiH za šahistkinje u Kiseljaku — početak šampionata, 71250 Kiseljak.
21. I 81.— Prvi dan puštanja u prodaju prigodne poštanske marke »100-god. rođenja Ivana Ribara«, 11101 Beograd i RO »Jugomarka«.
21. I 81.— Prvi dan puštanja u prodaju prigodne poštanske marke »100-god. rođenja Ivana Ribara«, 41101 Zagreb.
24. I 81.— 20-god. Preduzeća za PTT saobraćaj Ljubljana, 61106 Ljubljana.
24. I 81.— Međunarodni ženski šahovski turnir u Jajcu — u čast Dana šahistkinja, 78240 Jajce.
25. I 81.— Međunarodni šahovski turnir za žene »Šah — Jajce 81« — zadnji dan, 78240 Jajce.
27. I 81.— 36. šampionat BiH za šahistkinje u Kiseljaku — završetak šampionata, 71250 Kiseljak.
2. II 81.— Promocija prve gramofonske ploče »Lepo naše belo Virje« Hrvatskog pevačkog društva »Rusan«, 43326 Virje.
7. II 81.— VI šahovski turnir »Memorijal Vladimira Kozomare« — početak turnira, 71101 Sarajevo.
7. II 81.— 30-god. Filatelističkog društva »KRK«, 51500 Krk.
9. II 81.— Ministarska konferencija nesvrstanih u Nju Delhiju, Beograd 1.
10. II 81.— Takmičenje FIS za Svetski kup na Pohorju, 62101 Maribor.
12. II 81.— 50-god. železničke pruge Kosovska Mitrovica — Raška, Pošta Kosovska Mitrovica.

14. II 81.— 30-god. rada Foto kluba »Rada Krstić« i 20-god. rada Kino kluba »Ernest Bošnjak« iz Sombora, Pošta Sombor.
16. II 81.— Prvi dan puštanja u prodaju prigodnih poštanskih maraka »Muzejski eksponati — partizansko oružje«, 11101 Beograd i RO »Jugomarka«.
16. II 81.— Prvi dan puštanja u prodaju prigodnih poštanskih maraka »Muzejski eksponati — partizansko oružje«, 41101 Zagreb.
21. i 22. II 81.— XVI pohod na Stol, 64274 Žirovnica.
25. II 81.— VI šahovski turnir »Memorijal Vladimira Kozomare« — završetak turnira, 71101 Sarajevo.
3. III 81.— Prvi dan puštanja u prodaju prigodne poštanske marke »900-god. manastira Bogorodica Milostiva, Veljusa (Strumica), 11101 Beograd i RO »Jugomarka«.
3. III 81.— Prvi dan puštanja u prodaju prigodne poštanske marke »900-god. manastira Bogorodica Milostiva, Veljusa (Strumica)«, 41101 Zagreb.
8. III 81.— 16. međunarodni turnir šahistkinja — Beograd, 11101 Beograd.
18. III 81.— XX međunarodni šahovski turnir »Bosna 81 — Sarajevo« (početak turnira), 71101 Sarajevo.
25. III 81.— XX međunarodni šahovski turnir »Bosna 81 — Sarajevo« i godišnjica smrti Vladimira Kozomare, 71101 Sarajevo.
4. IV 81.— XX međunarodni šahovski turnir »Bosna 81 — Sarajevo« (završetak turnira), 71101 Sarajevo.
14. IV 81.— Prvi dan puštanja u prodaju prigodne poštanske marke »Svetsko prvenstvo u stonom tenisu, Novi Sad — SPENS 81«, 11101 Beograd i Ro »Jugomarka«.

Ranije odobreni prigodni žigovi — povodom Nedelje Crvenog krsta, 8. maja 1979. godine u Skoplju, kao i Nedelje solidarnosti, 1. juna 1979. godine, takođe u Skoplju, nisu bili u upotrebi na odgovarajućim poštama.

INTERESUJU ME PONIŠTENE POŠTANSKE MARKE CELOG SVETA A POSEBNO JUGOSLAVIJE IZ PERIODA OD 1935. DO 1945. GODINE.

JOVAN JOVANOVIĆ,
37240 TRSTENIK, p. fah 13.

NUDIM ČISTE JUGOSLOVENSKE I STRANE MARKE, KAO I PONIŠTENE U SVESKAMA. NUDIM MARKE ARAPSKIH EMIRATA.

VLADIMIR MARKOVIĆ,
11000 BEOGRAD
Medakovićeve 146

RAZMENJUJEM MARKE SVIH ZEMALJA. KORESPODENCIJA NA FRANCUSKOM I NEMAČKOM.

CONSTANTIN POPOV,
BUKUREŠT, P. O. Box 16-194,
RUMUNIJA

WE BUY OR EXCHANGE JUGOSLAVIA MINT EUROPA STAMPS AND COMPLETE YEARS. WRITE IN FRANCH OR ENGLISH

RADIO TIMBRES 21170
SAINT JEAN DE LOSNE,
FRANCUSKA

KUPUJEM JUGOSLOVENSKE PRIGODNE MARKE SA OKRUGLIM ŽIGOM U KOLIČINAMA, KAO I PRIGODNE ŽIGOVE NA TEMU STONI TENIS I RUKOMET. ODGOVARAM NA SVAKU PONUDU.

ANDREJ MAHER
61000 LJUBLJANA
Tugomerjeva 64.

NOVE MARKE

EVROPA

ANDORA fr.

21. mart: Pejzaž

16. juli: Sport

BELGIJA

9. februar: Godina invalida, 2 vr.

16. mart: Istorija, 3 vr.

6. april: Crveni krst, 2 vr.

4. maj: Evropa CEPT, 2 vr.

18. maj: Dan marke

AUSTRIJA

25. mart: Evropska konf. za rehabilitaciju

10. maj: Izložba u Štift Cvajtlu

15. maj: Evropa CEPT

10. juni: Godišnjica Centra u Ziberdorfu

10. avgust: Međunarodni kongres klinič. hemije

15. avgust: 75-god. L. Bolcmana

BERLIN

15. juli: Galerija moderne umetnosti

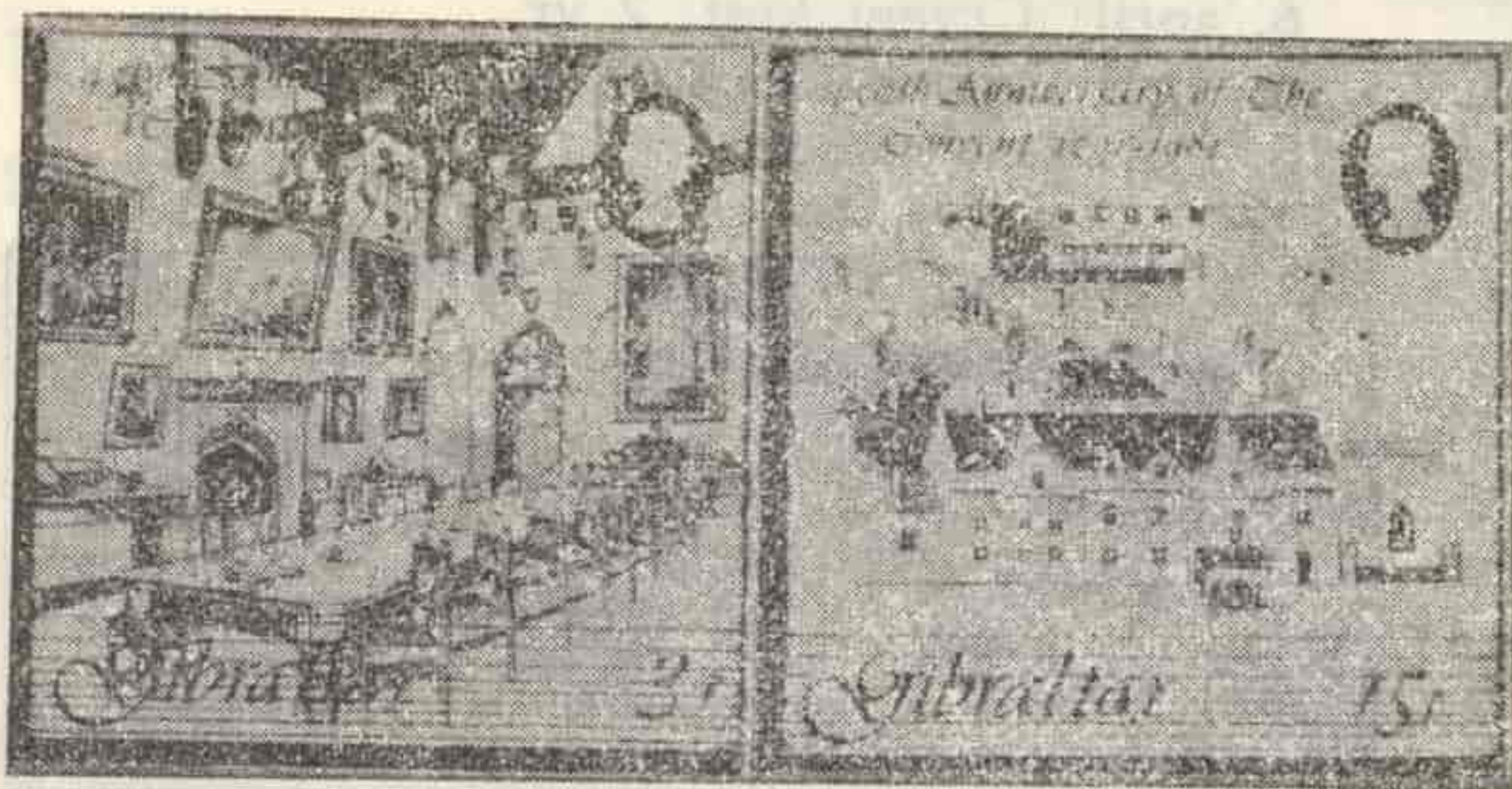
BUGARSKA

27. mart: Svetski šampionat u fudbalu, blok

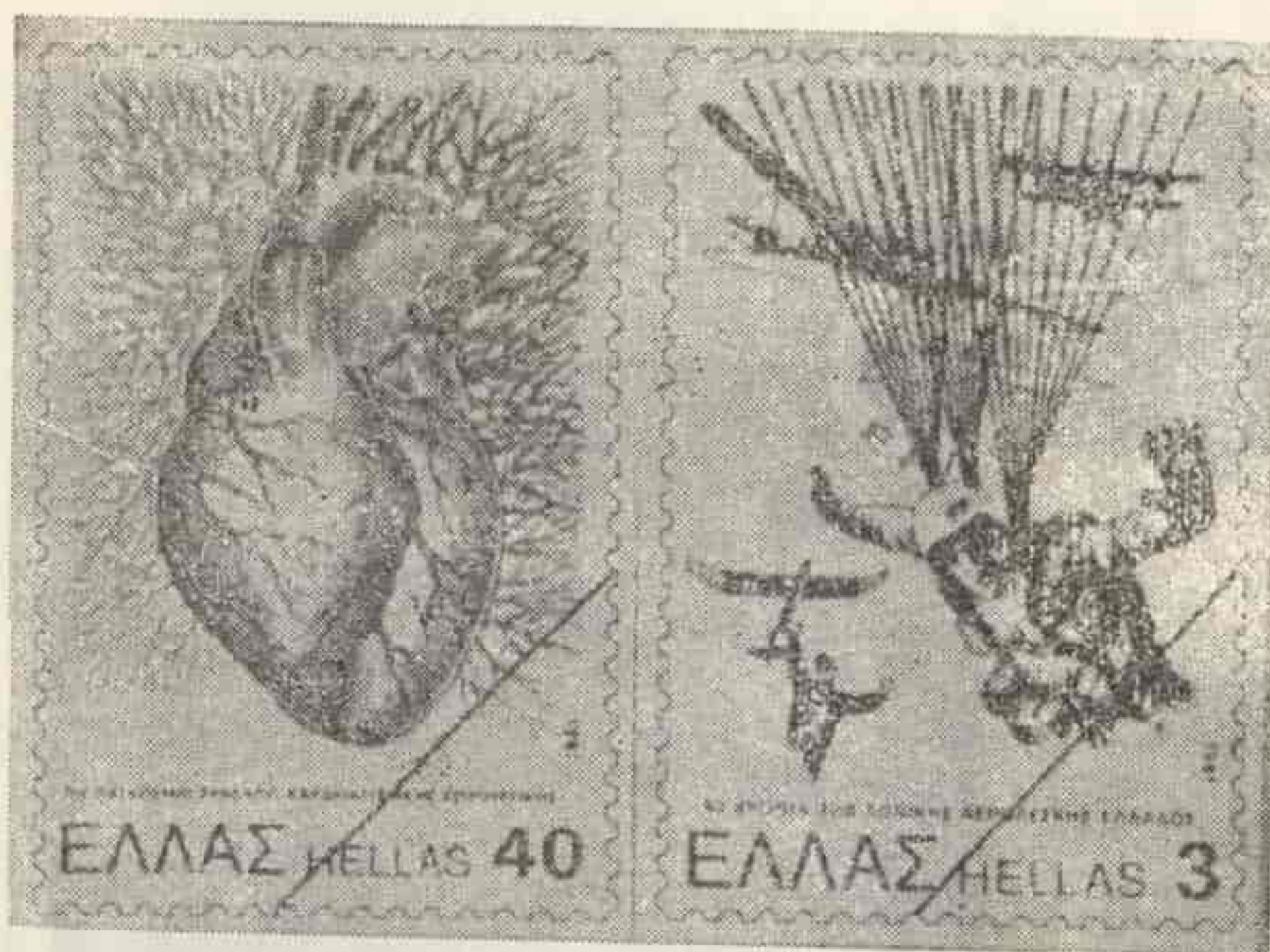
GIBRALTAR

15. mart: Godišnjica konventa, 4 vr.

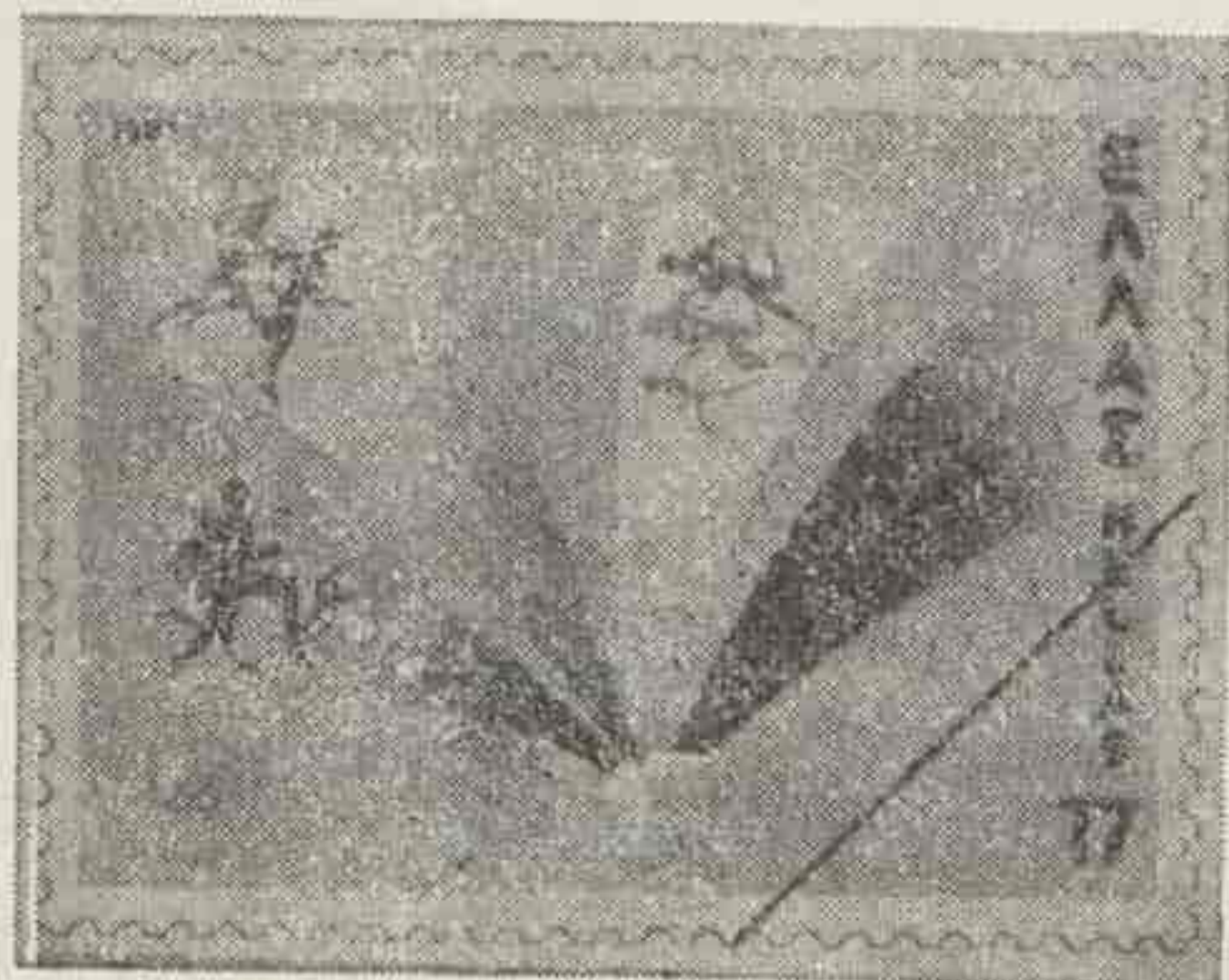
GRČKA

- 25. februar: Grčki izvoz, 4 vr.
- 4. maj: Evropski šampionat u atletici, 2 vr.
- 4. maj: Evropa CEPT, 2 vr.
- 22. maj: Jubileji, 7 vr.

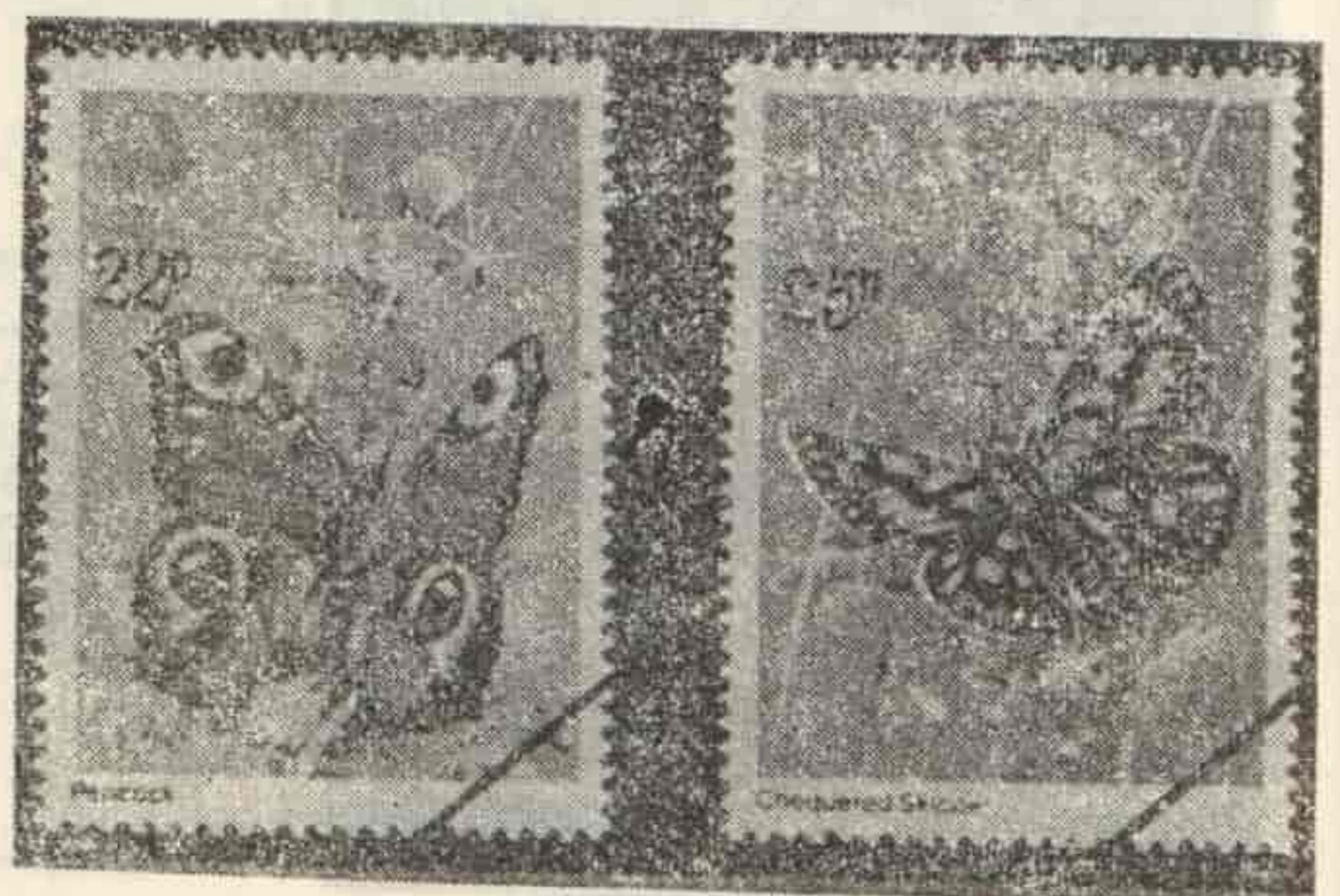
ENGLESKA

- 6. februar: Folklor i CEPT, 4 vr.
- 25. mart: Godina invalida, 4 vr.
- 13. maj: Leptiri, 4 vr.

DANSKA

- 19. mart: 350-god. Najbodera
- 4. maj: Evropa CEPT, 2 vr.
- 18. juni: Predeli, 5 vr.

D ž e r s i

7. april: Evropa CEPT, 4 vr.

G u e r n s

29. juli: Venčanje princa, 3 vr.

KIPAR

10. mart: Leonardo da Vinči, 3 vr.

4. maj: Evropa CEPT, 2 vr.

10. juni: Orhideje

LUKSEMBURG

5. mart: BAUTEN 81, 2 vr.

5. mart: Stari novac, 4 vr.

4. maj: Evropa CEPT, 2 vr.

4. maj: Godišnjice, 3 vr.

11. maj: Venčanje vojvode

MAĐARSKA

25. januar: Bela Šante

NEMAČKA DR

24. mart: Sportski centar u Berlinu, blok

21. april: Racionalizacija energije, 1 vr. i blok

19. maj: XI kongres omladine, 2 vr.

19. maj: Godišnjice poznatih ličnosti, 6 vr.

23. juni: Omladinska spartakijada, 2 vr.

23. juni: Godina invalida, 2 vr.

23. juni: K.F. Šinkl, 2 vr.

NORVEŠKA

26. februar: Redovne marke, 5 vr.

4. maj: Evropa CEPT, 2 vr.

11. juni: Brodovi, 4 vr.

NEMAČKA SR

- 16. juli: Sunčani generator
- 16. juli: Fauna
- 16. juli: Zajedništvo

POLJSKA

- 21. maj: WIPA '81.

PORTUGALIJA

- 30. april: 1. maj-Dan rada
- 11. maj: Evropa CEPT, 2 vr.

A z o r i

- 11. maj: Evropa CEPT., 1 vr. i blok

M a d e i r a

- 11. maj: Evropa CEPT, 1 vr. i blok

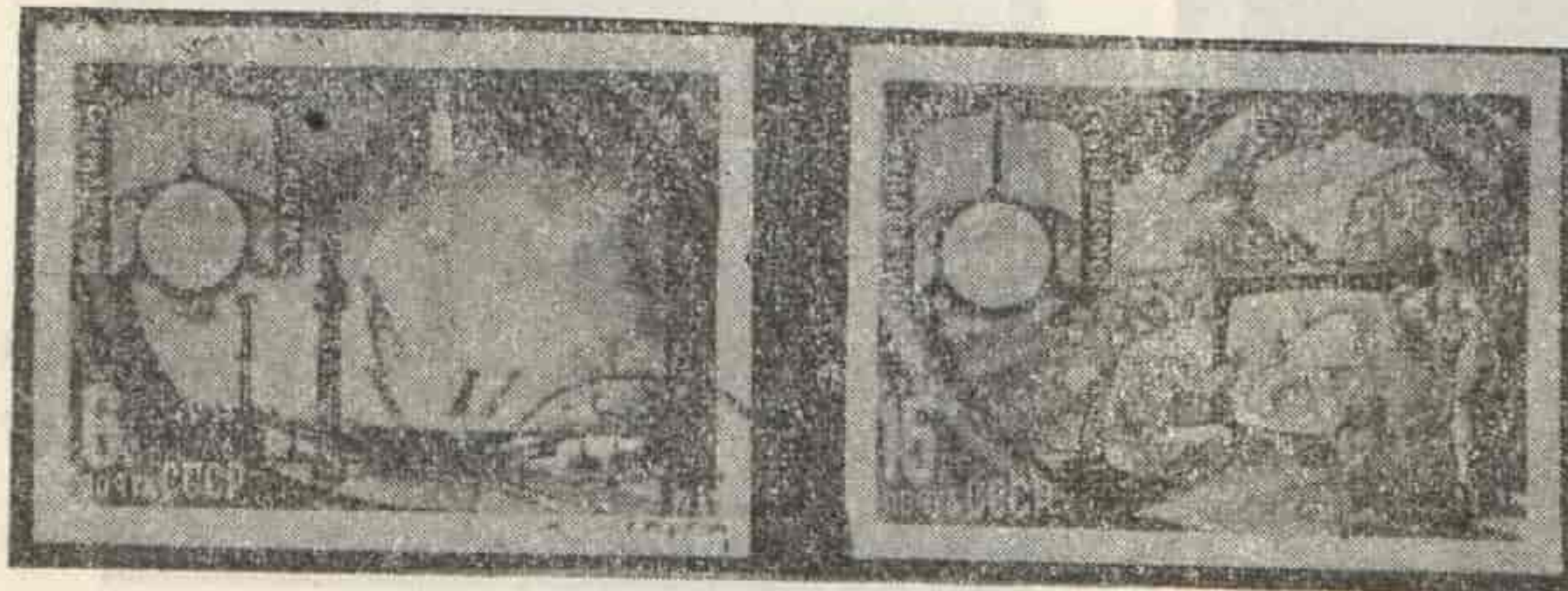
SAN MARINO

- 15. maj: Beč, 2 vr.
- 15. maj: Godina invalida

SSSR

- 20. mart: Kosmos, 2 vr.
- 20. mart: Kosmos
- 23. mart: Kosmos, 3 vr.
- 12. april: 20-god. prvog leta čoveka u kosmos
3 vr. i blok
- 19. april: 10-god. Saljuta
- 22. april: Lenjin, blok

FINSKA

- 12. mart: Duvači stakla
- 6. maj: NORDIA 81
- 10. maj: Evropski šampionat u boksu
- 18. maj: Evropa CEPT, 2 vr.
- 26. maj: CEMT
- 11. juni: 100-god. omladinskog udruženja

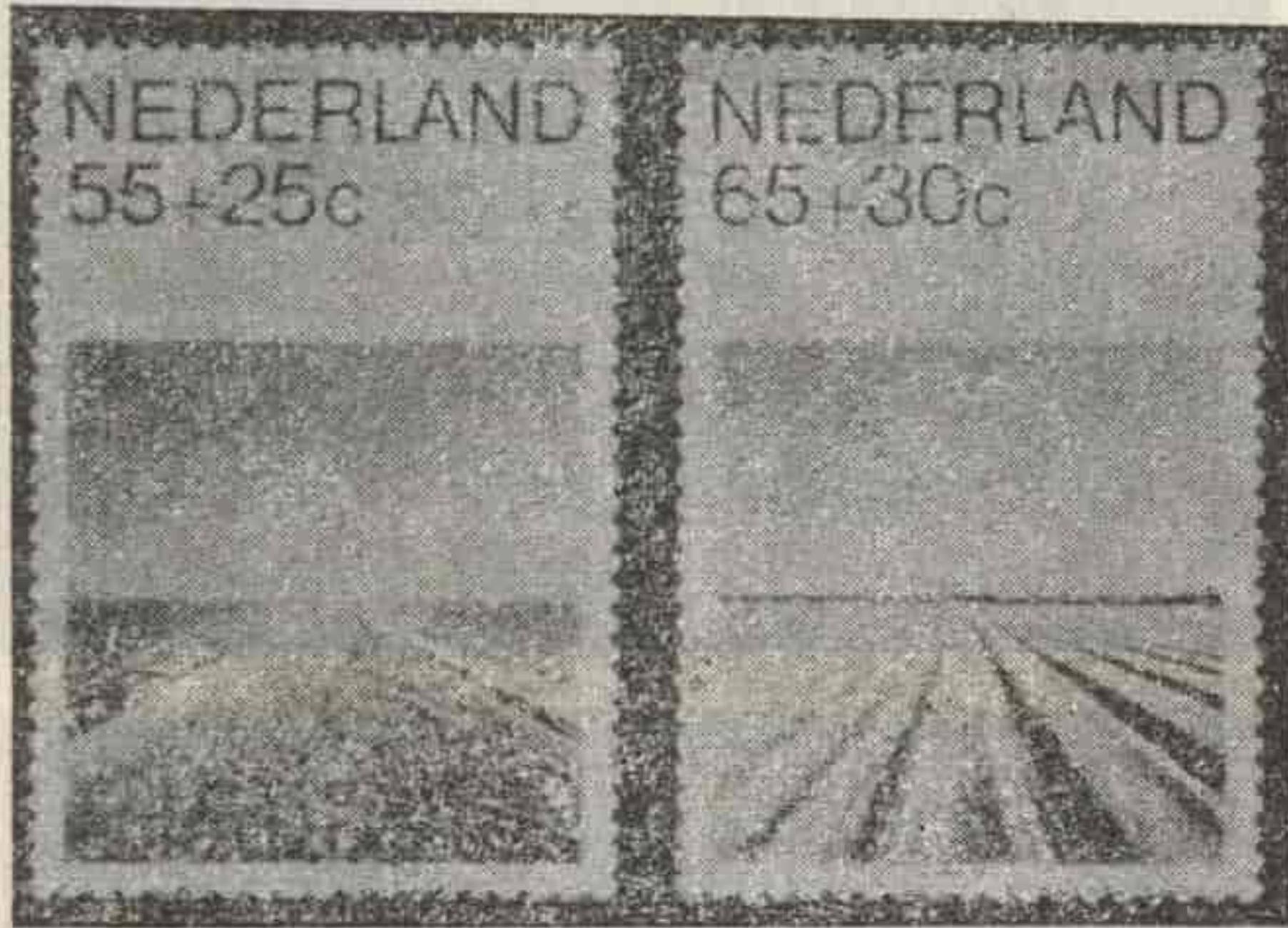
FRANCUSKA

- 9. mart: Umetnost
- 16. mart: Voda, dečki crtež
- 30. mart: Nauka i život, 4 vr.
- 6. april: La reluire
- 13. april: Turizam
- 18. april: Umetnost
- 6. juli: Turizam

HOLANDIJA

7. april: Letnje marke, 4 vr.
19. maj: Godišnjice, 3 vr.

ČEHOSLOVAČKA

10. mart: Veliki ljudi, 8 vr.

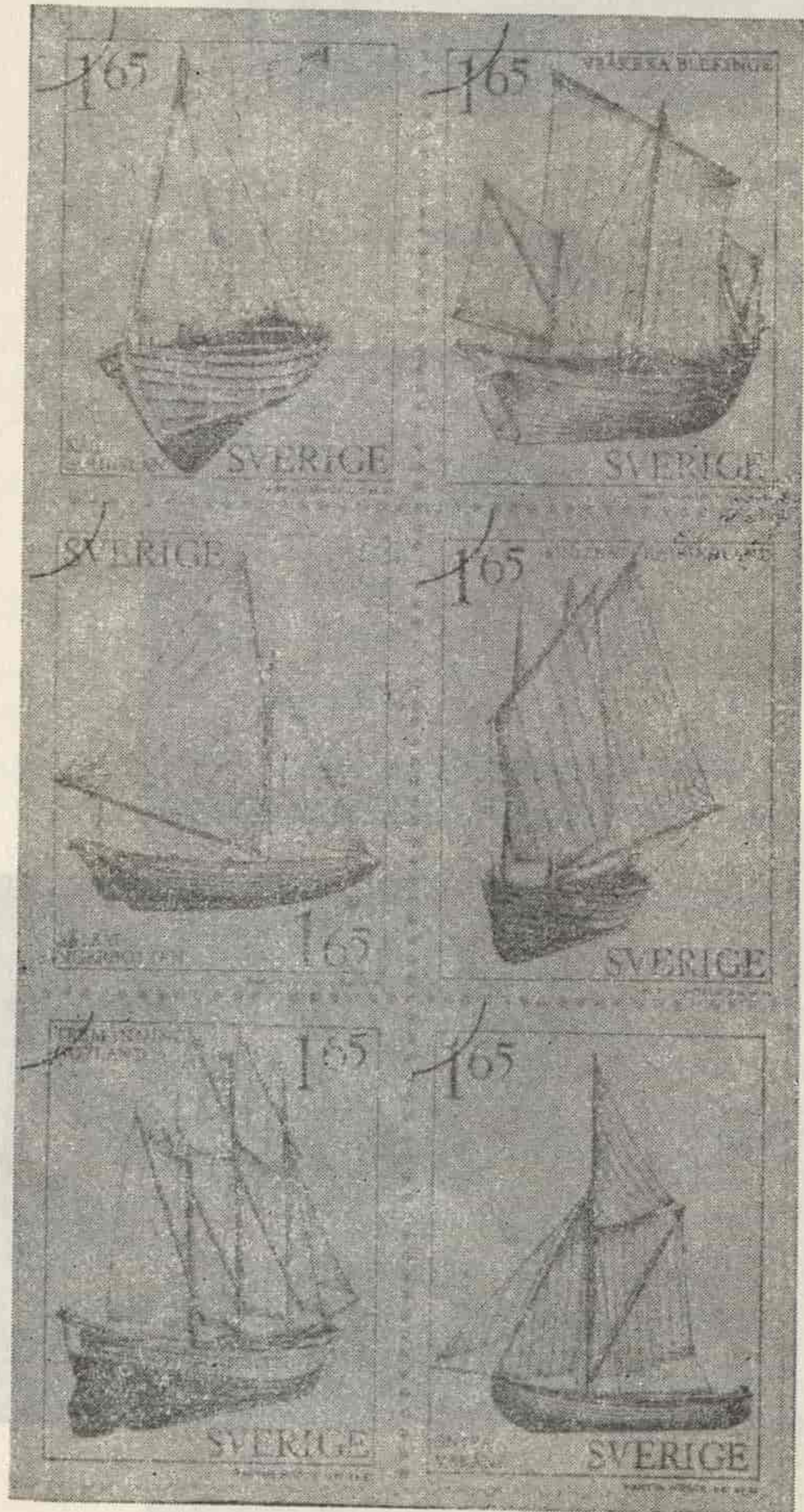
ŠVAJCARSKA

9. mart: Godišnjice, 4 vr.
9. mart: A. Anker
9. mart: Avio pošta
4. maj: Evropa CEPT, 2 vr.
27. maj: Pro patria, 4 vr.

ŠVEDSKA

28. april: Evropa CEPT, 2 vr.
28. april: Godina invalida, 2 vr.
18. maj: Za privatnu poštu, 4 vr.
26. maj: Brodovi, 6 vr.

ŠPANIJA

4. mart: Zimske univerzitetske igre sveta
27. mart: Pikaso

VANEVROPA

ALŽIR

20. mart: Svetski dan zaštite šuma, 2 vr.
15. april: Međ. kongres hidatidologije
17. april: Dan škole
17. april: Mehmed Bakir el Ibrahim

ASENSION

27. april: Spejs šatl

AUSTRALIJA

18. februar: Ličnosti sporta, 4 vr.
20. maj: Kopači zlata, 4 vr.
17. juni: Umetnost
15. juli: Godina invalida
29. juli: Venčanje princa, 2 vr.

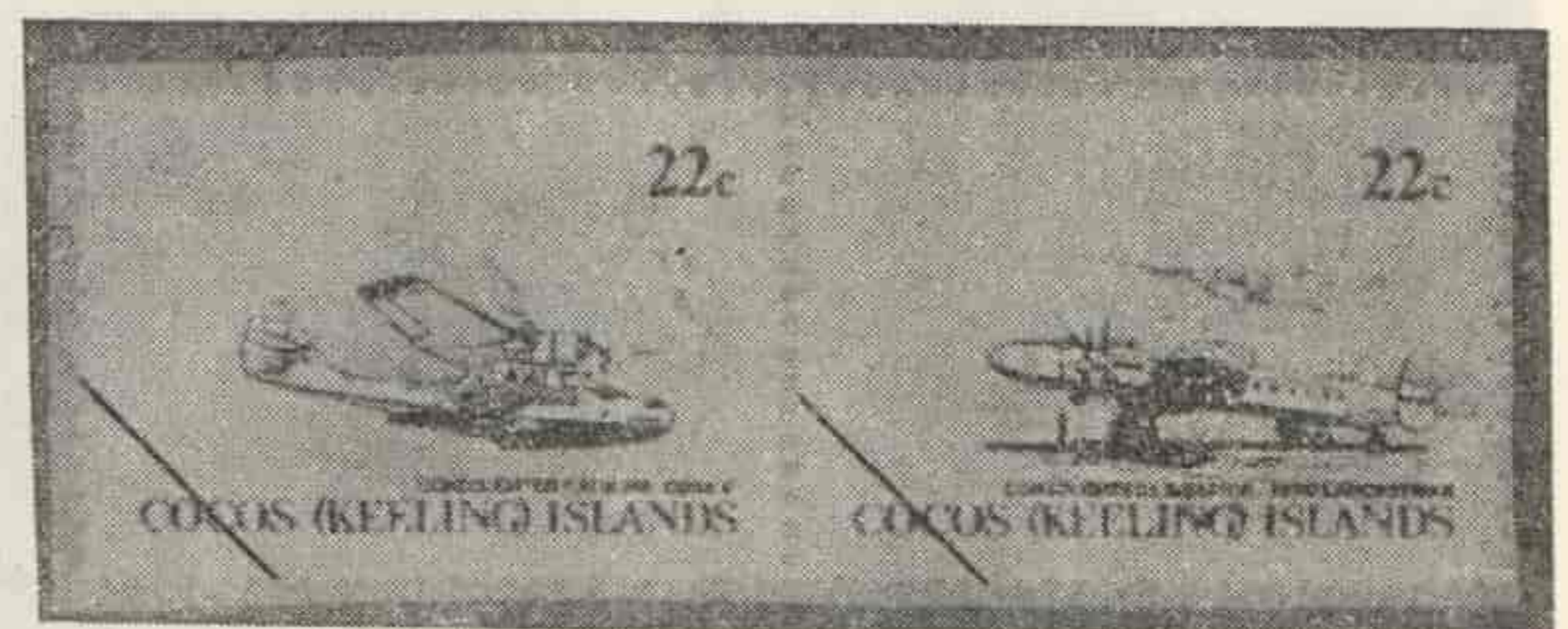
KANADA

22. maj: Umetnost, 3 vr.

KOKOSOVA OSTRVA

12. maj: Avioni, 5 vr.

LESOTO

20. april: Ptice, 13 vr.

MONGOLIJA

28. april: Filatelističke izložbe, blok

20. maj: Revolucionarna narodna partija, blok

MONTSERAT

20. mart: Ribe:, 16 vr.

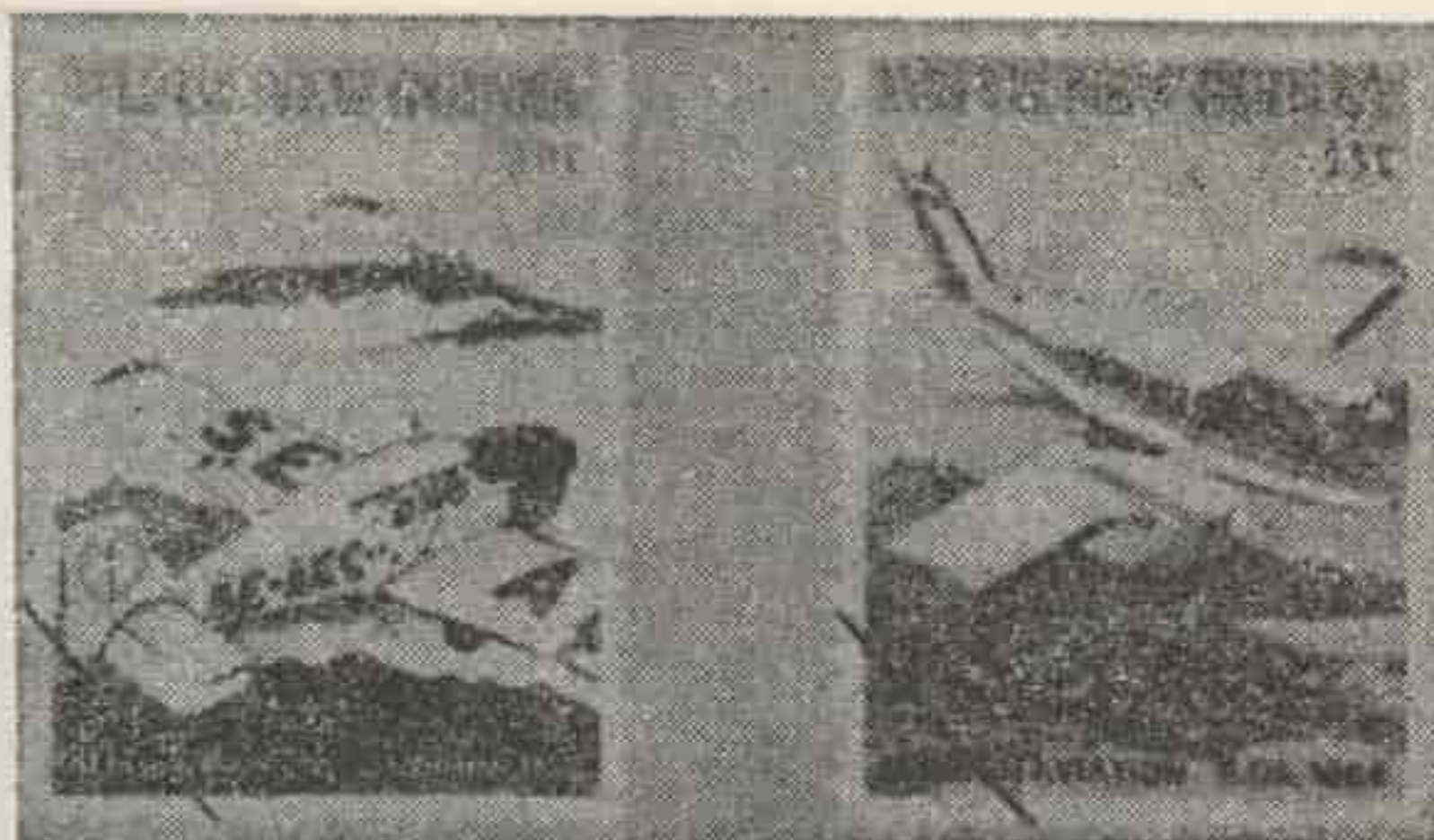
NOVI ZELAND

1. april: Porodični život, 4 vr.

PAPUA NOVA GVINEJA

17. juni: Avioni, 5 vr.

S A D

8. april: Redovna marka

24. april: Američka zastava, 4 vr.

1. maj: Crveni krst

8. maj: Štednja

14. maj: Fauna, 10 vr.

18. maj: Transport

28. maj: Rahel Karson

3. juni: Charles R. Drew

18. juni: 100-god. Univerziteta u Pensilvaniji

26. juni: Fauna, 4 vr.

29. juni: Godina invalida

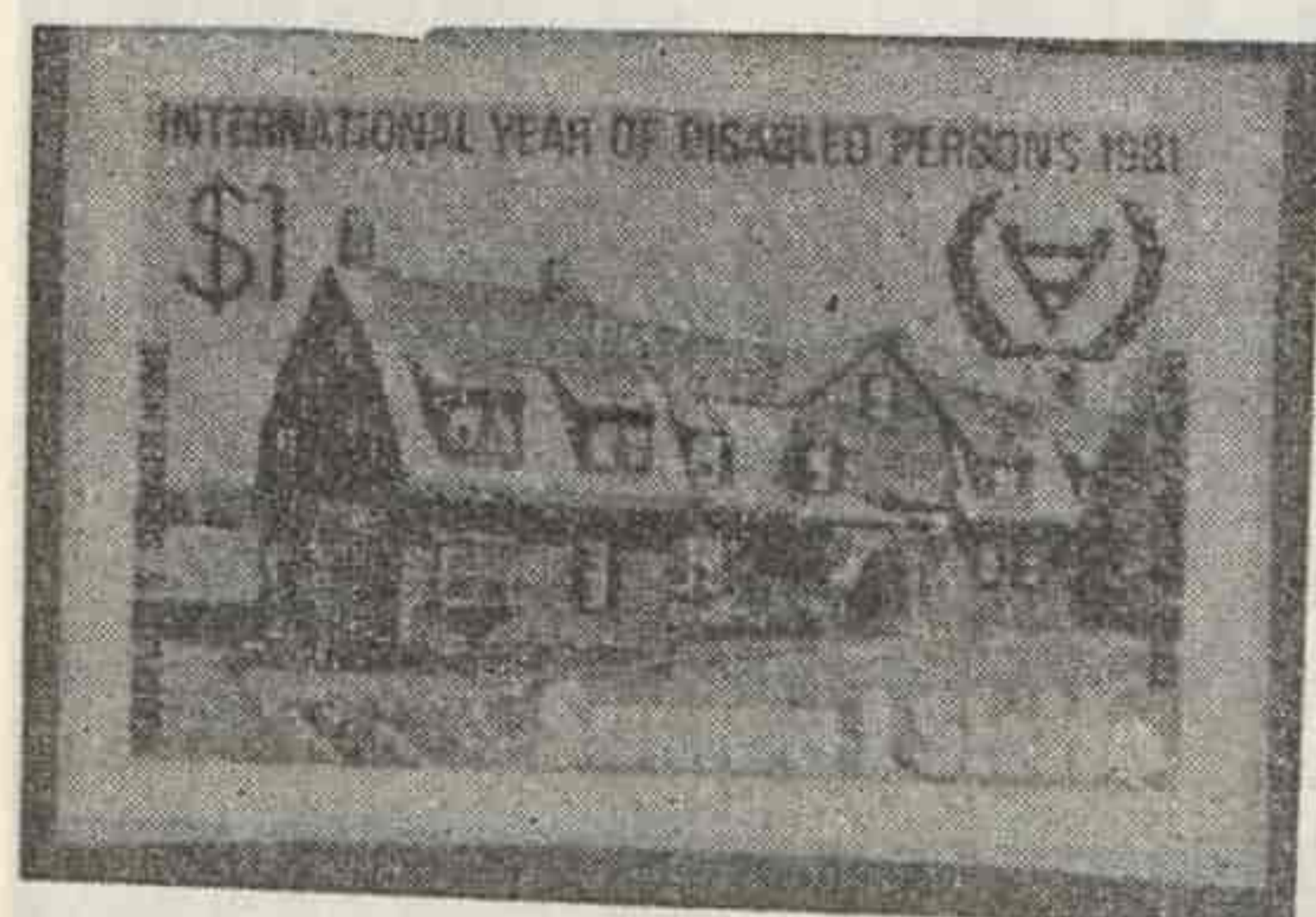
TUNIS

7. januar: H. von Stefan

SAMOA I SIZIFO

29. april: Godina invalida, 6 vr.

UJEDINJENE NACIJE

6. mart: Godina invalida, 6 vr.

TURKS I KAIKOS

25. februar: Kaktusi, 4 vr. i blok

MALI OGLASI

Želim informacije o novim izdanjima, kupovini i razmeni maraka Jugoslavije. Adresa: HEINZ SAGMEISTER, Rua Campos Sales 79., 36200 BARBACENA — MG — BRASIL

Tražim dopisivanje i razmenu maraka sa filatelistima Jugoslavije. Adresa: SIMONFI JOSIF, Of. post Il Casuta 243, TIRGU MURES — 4300, RUMUNIJA

Interesuje me razmena maraka, koverata i dopisnica sa jugoslovenskim filatelistima. Adresa: KRUSINSKI ZYGMENT, ul. Sniadedziak 7/1, PL 35006 RZESZOW 2., POLJSKA

Želim razmenu maraka i filatelističkih časopisa. Adresa: Mr SABITI ANGABU, P. O. Box 4156, KINSHASA 2., ZAIR

Tražim marke Jugoslavije, Grčke, Kipra i Britanskog Komonvelta. Nudim marke DDR, Poljske i SSSR. Adresa: E. ZAWADZKI, 70953 SZCZECIN 3, Box 42., POLJSKA

Za marke Jugoslavije nudim čiste i žigosane marke SSSR. Pisati na ruskom i nemačkom jeziku. Adresa: NIKOLAJ RIBAČKO, 341035 Doneckaja obl. ŽDANOV — 35. pr. Metallurgov 204-A, kv. 7. SSSR

Želim razmenu maraka na temu flora, sport i slikarstvo. Adresa: RADUCU CONSTANTIN, CP 517, TIRGOVISTE 5,0200 RUMUNIJA

Tražim partnera za razmenu maraka. Adresa: PIOTR GRIGORUK, 17200 HAJNOWKA, ul. Spizowa 14. POLJSKA

Za marke Jugoslavije i časopis »Filatelista«, nudim marke i koverta iz Italije. Adresa: TINO DE PALMA, Casella postale, PARETE (CASERTA) 81030, ITALIJA

Pored maraka interesuju me i stare novčanice iz perioda Drugog svetskog rata. Kupujem i razmenjujem. Adresa: MASAHIRO MISHIKAWA, 2-23-3-B2 Furukawa, Unane Setagaya, TOKYO, JAPAN

Želim razmenu maraka sa filatelistima Jugoslavije. Adresa: BÖHLER ROBERT, Kismoragyi ut 16., H — 7165 MORAGY, MAĐARSKA

Interesuje me nabavka jugoslovenskih noviteta u količinama i dobijanje prospekata o novim izdanjima. Adresa: LINUS PFISTER, Frohalde 20., CH — 8180 BÜLACH, ŠVAJCARSKA

Sakupljam marke Jugoslavije od 1921. godine i tražim ozbiljnog partnera za razmenu. Nudim čiste i žigosane marke ČSSR i Mađarske. Dopisivanje na srpskohrvatskom, mađarskom ili ruskom jeziku. Adresa: LUDVIG GYULAFFY, Lenjinovu ul. 2050/49, USTIN L. 40001 ČEHOSLOVAČKA

Želim razmenu noviteta sa jugoslovenskim filatelistima. Adresa: CONDREA AUREL, BUCURESTI 7000 Sector VI, Str. Valea Argesului 3. — 77436, Bl. D 11, Scara E Etaj III, ap. 48. RUMUNIJA

Tražim partnera za razmenu maraka. Adresa: PAVELIU PETRE, Str. Dimbovitei 13., PLOESTI — PRAHOVA 2000, RUMUNIJA

Želim razmenu noviteta. Adresa: R. H. OSSOWSKI, 1020 BERLIN, Postfach 926, DDR

Interesuje me razmena celina i razglednica iz celog sveta. Adresa: IWAN GÜZELLEW, Bul. Petko Todorov bl. 11. vh. A, 1408 SOFIA, BUGARSKA

Tražim partnera za razmenu maraka. Adresa: ANDRZEJ ZAKUTYNSKI, 75202 KOSZALIN 4, P. O. Box 124., POLJSKA

Sakupljam marke na temu sport i fauna. Nudim marke SSSR. Adresa: TIŠENKO GRIGORIJ, 324082 KRIVOJ ROG, ul. Šorsa 54/14. SSSR

Interesuje me razmena maraka i filatelističke literature. Adresa: LABAU M. AUREL, Str. Giurgeni 7-Bl. F 8 Ap. 10., 74724 BUCURESTI, RUMUNIJA.

Želim prepisku i razmenu sa filatelistima Jugoslavije. Sakupljam marke Paragvaja i socijalističkih zemalja. Nudim marke i značke SSSR. Adresa: A. P. DZJUBA, 320059 DNEPROPETROVSK, pr. Kirova 129 b/177, SSSR

Interesuje me razmena noviteta. Adresa: CRETU CORNEL, c. p. 68 — 2150 CIMPINA, RUMUNIJA

Tražim partnera za razmenu maraka. Adresa: RUDOLF KNOTHE, 6219 BAD SALZUNGEN, Strasse des 7. oktober 57. DDR

Želim razmenu noviteta i međunarodnih kupona za odgovor. Adresa: SOKRATES MAVROPOULOS, 1 Skopadon, LARISA, GRČKA

Želim razmenu žigosanih maraka i razglednica. Adresa: JOVAN COMPLETT, Str. 1. mai bl. E, Sc. 3, ap. 12., 1794 ANINA, RUMUNIJA

Interesuje me dopisivanje i razmena maraka na temu flora i fauna. Adresa: VOLDEMAR MECANINA, ul. Dzershinski 115-33, ALMA ATA 480072, SSSR

Sakupljam čiste i žigosane marke Jugoslavije i Italije, maksimum karte i FDC. Adresa: MARIAN TIRDEA, PITESTI 300, Razboeni, Bl. D2, Sc. I, ap. 20., RUMUNIJA

Za čiste i žigosane marke SSSR, Vijetnama, Koreje i Mongolije tražim marke i

blokove zemalja zapadne Evrope. Adresa: V. V. BASKO, L. Tolstogo 5A/22, 305004 KURSK, SSSR

Interesuje me prepiska i razmena sa kolekcionarima. Adresa: VASILIJ KLIČKOV, A/JA 165, 340066 DONECK, SSSR

Tražim partnera za razmenu maraka. Adresa: VJEČESLAV PIVENJ, 324047 KRIVOI ROG, ul. Samotečnaja 9/29. SSSR

Želim prepisku i razmenu sa jugoslovenskim kolekcionarima. Adresa: O. S. FILIPOV, 323010 Dnepropetrovskaja obl., Pavlogradski r — n, s Verbski, ul. Frunze 36. SSSR

Interesuje me nabavka noviteta jugoslovenskih maraka u količinama. Adresa: ALAIN PIRON, 44 Rue Biron, 24000 PERIGUEUX, FRANCUSKA

Tražim šah i umetnost na markama i kovertima. Adresa: MIHAIL L. KRIMSKI, ul. Malinovskoga 31/105, 270059 ODESSA, SSSR

Tražim čiste marke SFRJ od 1945 — 1960, novitete u tabačićima od 9 komada i umetnost na markama Paragvaja. Nudim novitete SSSR u količinama. Adresa: LEONID YURKO, P. O. Box 52, 332440 BERDYANSK, Ukraine, SSSR

Želim razmenu maraka. Adresa: GLIGOR LIVIU, Str. Cpt. Licaret 1. Bl. B 33, Sc. 4, Apt. 145., 7000 BUCHAREST 57, RUMUNIJA

Za knjige i marke SSSR tražim novitete zapadnoevropskih maraka. Adresa: SIMON MILKUS, Čkalova 95. ap. 11., 270007 ODESSA 7, SSSR

Skupljam časopise, stereo ploče, plakate i marke. Adresa: K. N. ZINČENKO, 343220 SLAVIANSK, per. Vinogradni 7, kv. 21. SSSR

Nudim marke za stereoploče. Adresa: M. PELICHOVSKY, Na piskach 529, 25301 HOSTIVICE I, ČEHOSLOVAČKA

Interesuje me sve što je do sada izdato u filateliji Jugoslavije na temu stonog tenisa a posebno marke, koverta i žigovi na temu »SPENS 81«. Adresa: EHRENFRIED BALKE, Steinweg 16, D 3350 KREIENSEN 1. SR NEMAČKA

Sakupljam marke, blokove i FDC Jugoslavije. Nudim isto iz SSSR. Adresa: VALENTAS KNYVA, 234910 UTENA, Taikos 20 56, LITHUANIA SSR

Tražim marke Arabije, Paragvaja, Afrike na teme: fauna, psi i mačke, umetnost, aktovi, kosmos, brodovi. Nudim marke SSSR, ČSSR, DDR, Vijetnama, Koreje i Kube. Korespodencija na srpskohrvatskom. Adresa: VADIM BOGOMOLJCEV, a/ja 128, 400066 VOLGOGRAD 66, SSSR

Interesuje me razmena maraka na temu sport i kosmos. Nudim marke SSSR, Rumunije i arapskih zemalja. Adresa: MATACHE LUCIAN, Str. Dristor 231, Bl. 8, ap. 1., 74374 BUCURESTI 19, RUMUNIJA

Za marke Jugoslavije na temu sport, flora i fauna, nudim marke SSSR. Adresa: VLADIMIR ILJKIV, 292240 MEŽREČJE, 3, Ljvov — Sokalj, SSSR

Za marke Jugoslavije nudim marke Rumunije. Adresa: PORUMBEL CORNEL, Str. Ch. Darwin 2., 8700 CONSTANTA, RUMUNIJA

Tražim partnera za razmenu maraka na teme »Olimpijada u Moskvi« i »Međunarodna godina deteta«. Korespodencija na srpskohrvatskom. Adresa: OLEG GUTSALOV, pr. 12. december 7/2 — 13, 332440 BERDYANSK, Ukraine, SSSR

Želim razmenu sa filatelistima Jugoslavije. Adresa: OLEG TIHONOV, 248600 KALUGA, 2 Krasnoarmejski per. 3, kv. 19. SSSR

Za čiste marke Rumunije tražim marke, FDC i maksimumkarte Jugoslavije na temu umetnost, flora, fauna i sport. Adresa: IOAN OPRIS, 2500 ALBA IULIA, Str. Iasilor 66. RUMUNIJA

Sakupljam marke i koverta na temu Dan marke i filatelija na markama. Adresa: ALOIS STEINHART, Am Kapf 8, 7481 HETTINGEN — 1., SR NEMAČKA

Nudim marke SSSR i socijalističkih zemalja u zamenu za gramofonske ploče. Adresa: SERGEJ PODOSENOV, 316050 KIROVGRAD, a/ja 41. SSSR

Interesuju me marke na temu olimpijada i kosmos. Adresa: MIECZYSTAV TROJNAR, 85858 BYDGOSICZ, ul. Przuj. Pol. — Radz. 5/57. POLJSKA

Interesuju me marke celog sveta na temu umetnost i fauna. Adresa: VALENTIN AKIMOV, 300026 TULA, ul. A. Pavlova 1 G, kv. 26. SSSR

Želim prepisku i razmenu maraka sa jugoslovenskim filatelistima. Adresa: ALEKSANDR ČISTJAKOV, 212020 MOGILEV, ul. Skrinikova 12/6, SSSR

Tražim partnera za razmenu maraka. Adresa: VASILIU JONEL, 1700 RESITA, Aleea Roman 3, sc. ap. 28. RUMUNIJA

Želim prepisku sa filatelistima Jugoslavije. Adresa: J. FELDMAN, 232042 VILNJUS, ul. Đeržinskog 174. kv. 74., Litovskaja SSR.

Interesuju me marke na temu umetnost, flora, fauna, kosmos i marke arapskih zemalja. Nudim marke SSSR i DDR. Adresa: SERGEJ P. PISKARIV, 305000 KURSK, Glavpostamt do vostrebovanija, SSSR.

Želim partnera koji me može snabdevati jugoslovenskim filatelističkim novitetima od januara 1980. godine. Adresa: N.M. PLAVIN, K. Bugoc 3—7, 232024 VILNIUS, SSSR.

Želim razmenu maraka sa Jugoslovenski mfilatelistima. Nudim Rumuniju od 1945. do danas. AUREL MESAROS, Str. ANTON PANN 4/1, 4800 BAIA MARE, RUMUNIJA.

Nudim čiste i žigosane marke SSSR od 1917—1980. FDC i maksimumkarte. Tražim marke Jugoslavije 1960—1970. po mankolisti, kao i novitete i FDC iz 1979. i 1980. godine. Korespodencija na srpskohrvatskom. Razmena na bazi Mihel i Iver kataloga. Adresa: SERGEY ČIŽOV, Len. komsomola 25/19, 286021 VINNICA 21, SSSR.

Tražim partnera za stalnu nabavku jugoslovenskih noviteta i u tabačićima. Adresa: HEILMUT GARBODE, Unterer Kirchwiesenweg 6, 6000 FRANKFURT/MAIN 56, SR NEMAČKA. Interesuje me razmena maraka Bugarske i Jugoslavije. Nudim marke i blokove Rumunije, SSSR i Arapskih zemalja. Korespodencija na engleskom i ruskom. Adresa: VOINEA SORIN, Str. Dristor 231, Bl. 8. ap. 47. Cod. 74374, Sect. 3. BUCURESTI 19, RUMUNIJA.

Sakupljam čiste marke, FDC, maksimum karte i prigodne žigove Jugoslavije. Adresa: ATANAS AVRAMOV, 5350 TRIAVNA, Str. Georgi Dimitrov 90. BUGARSKA.

Sakupljam marke celog sveta na temu kosmos. Adresa: VALENTIN MATAACHE, Str. Dristor 231, Bl. 8, ap. 1., 74374 Sect. 3. BUCURESTI 19, RUMUNIJA.

Želim partnera za stalnu razmenu svih novih izdanja jugoslovenskih maraka, FDC, kao i časopisa. Adresa: Y. T. LEUNG, 414, Kui on house, Wo. lok Estate, Kloun Tong, KOWLOON, HONG KONG.

Interesuju me marke sa likom J. B. Tita. Adresa: R. C. HART, 444 Knowlton St. MONTREAL, Que. KANADA, H8R — 3C6.

Kupujem marke starih nemačkih gradova, pre svega Bajern. Takođe, pisma i celine, kao i obrađene gotove zbirke. Adresa: Dr WALTER MERTA, Rauchstrasse 10, 8000 MÜNCHEN 80. SR NEMAČKA.

Prodajemo i menjamo serije maraka, blokove, žigosane i čiste, stare i nove, kao i FDC na teme: cveće, životinje, sport, kosmos i sl. Zainteresovani smo za sve novitete, serije i blokove, zupčane i sečene, na sve teme. Adresa: GROUPE PHILANUZA, B.P. 11554 KINSHASA 1, ZAIRE.

Skupljam pisma i dopisnice Holandije (1852—1970), marke Holandije (1852—1980), marke Švedske i Norveške (1855—1940) kao i marke SR Nemačke (1946—1980). Adresa: H. BULTMAN, Zeeweg 16 B, 1865 AC BERGEN AAN ZEE, HOLANDIJA.

Želim razmenu maraka sa jugoslovenskim filatelistima. Korespodencija na srpskohrvatskom i nemačkom jeziku. Adresa: MARIUSZ ZBROCH, Expresowa 12 m I, 03—183 WARSZAWA, POLJSKA.

Interesuju me stalna i dugoročna nabavka koverata prvog dana (FDC) jugoslovenskih izdanja. Adresa: BRENDAN P. WALSH, 49 Green Road, MULLINGAR, County Vestmeath, IRSKA.

Interesuje me razmena razglednica. Adresa: CLUB INTERNATIONAL, Mr. jun. LOTHAR ROTHE, 8020 DRESDEN, Hercules str. 16, DDR.

Želim razmenu sa filatelistima Jugoslavije noviteta na temu umetnost, flora, fauna, sport. Korespodencija na engleskom, ruskom, nemačkom i francuskom jeziku. Adresa: Ing. ALEXANDRU CADARIU, Str. Closca 3/43, 2500 ALBAJULIA, RUMUNIJA.

Želim razmenu maraka sa filatelistima Jugoslavije. Adresa Mlle PASCALE GOIN 76, Route de Bon Secours, 08600 GIVET (Arcemus) FRANCUSKA.

Želim razmenu maraka i FDC sa filatelistima Jugoslavije. Adresa: ERWIN GORZELANY, ul. Główna 110, 44293 JEJKOWICE, woj. Katowice, POLJSKA.

Interesuje me razmena maraka, FDC, razglednica i značaka, Adresa: MIECTYSLAV TROJNAR, ul. Przuj. Pol. Radz. 5/57, 85858 BYDGOSZCZ, POLJSKA.

Za marke Jugoslavije nudim marke Poljske. Adresa: JAN MAROHELAK, ul. Jareszynskiego 6/4, 41204 SOSNOWIEC, POLJSKA.

Sakupljam čiste marke na teme — flora, fauna, sport, umetnost. Europa, korespondencija na srpskohrvatskom, engleskom, nemačkom i ruskom. Adresa: GEORGE SWIERAD, P. O. Box 43, 15—214 BIALYSTOK 3, Poljska.

Želim korespondenciju sa filatelistima Jugoslavije. Adresa: MIECZYSTAW ZYTA, Skr. poczt. 161, 34—120 ANDRYCHOW, POLJSKA.

Sakupljam koverta sa žigovima polarnih pošta i stanica Arktika i Antarktika. Želim razmenu i na teme: kosmos, umetnost i životinjski svet. Adresa: BORIS V. SAVICKI, ul. Vereščagina 14, kv. 63,332440 BERIJANSKI, SSSR.

Želim razmenu maraka i filatelističkih časopisa. Adresa: A. GEPHARDT, Dünnw. Mauspf. 431, 5000 KÖLN 80, SR NEMAČKA.

Tražim partnera za razmenu maraka. Adresa: Mrs B.M.Mc KAY, 194 BLENHEIM Rd, Christchurch 4, Novi Zeland.

TRAŽIM PARTNERA IZ JUGOSLAVIJE ZA RAZMENU IZDANJA MARAKA NA TEMU EVROPA CEPT

DENIS TREPIER
Allée du Lys
LE MONT SAINT ADRIEN
F 60 650 la chapelle aux pots
FRANCUSKA

ZAINTERESOVAN SAM ZA NEŽIGOSANE MARKE — SERIJE JUGOSLAVIJE I CELOG SVETA. NUDIM ČISTE MARKE BRAZILA, NOVA I STARA IZDANJA. KORESPONDENCIJA NA ENGLISKOM, ŠPANSKOM, FRANCUSKOM, NEMAČKOM, ITALIJANSKOM, I ESPERANTO.

C. ROGERIO MENDS
Caixa Postal 1686
90000 PORTO ALEGRE — RS
BRAZIL

INTERESUJE ME RAZMENA FILATELISTIČKE LITERATURE I JUGOSLOVENSkih MARAKA I KOVERTATA NA TEMU EVROPA CEPT

JOSE LUIS ZALDIVAR
Virgen del Carmen, 21, 5°, B.
SAN SEBASTIAN
ŠPANIJA

Sakupljam sve jugoslovenske marke. Adresa: ALFRED OPPENKOWSKI, Harthorststrasse 16, 465 GELSENKIRCHEN — HORST, SR NEMAČKA.

Interesuje me razmena maraka sa filatelistima Jugoslavije. Adresa: BUCUR FLORIN, Str. Spiridon Matei. Bl. 9. AP. 33. Cod. 74567 Sect. 3. BUCURESTI 19. RUMUNIJA.

Tražim razmenu maraka — noviteta. Adresa: HORST ALFRED MICHAELIS, 705 LEIPZIG, Kohlgartenstr. 48, DDR.

Sakupljam žigosane marke celog sveta, na temu sport i fauna, a nudim čiste i žigosane marke SSSR. Adresa: JURIJ UKRAJINEC, 324047 KRIVOJ ROG, ul 23 Lljatogo — 105/36, SSSR.

REDOVNI SASTANCI FILATELISTA

ODRŽAVAJU SE SVAKOG ČETVRTKA OD 14 — 18 ČASOVA I SVAKE NEDELJE OD 9 — 14 ČASOVA U PROSTORIJAMA HOTELA »SLAVIJA« U BEOGRADU.

NA OVIM SASTANCIMA STALNO SU DEŽURNI ČLANOVI BEOGRADSKIH DRUŠTAVA »VRAČAR«, »SAVA«, »BEOGRAD« I DRUGI, KOD KOJIH MOŽETE DOBITI SVA NAŠA NOVA IZDANJA MARAKA KAO I SVE OSTALE INFORMACIJE U VEZI FILATELIJE.

Tražim partnera koji može obezbediti u količinama sva filatelistička izdanja u Jugoslaviji povodom zimske olimpijade u Sarajevu. Adresa: Ing. HERBERT PÜSCHEL, DDR, 45 DESSAU, Willy-Lohmann Str. 26.

Interesuje me razmena noviteta u količinama. Adresa: Dr WALTER MERTA, Rauchstrase 10, 8000 MÜNCHEN 80, SR NEMAČKA.

Želim razmenu sa filatelistima Jugoslavije. Adresa: LADISLAV DURIK, 977 01 BREZNO, ŠKN-9, okr. B. Bystrica, ČSSR.

Sakupljam jugoslovenske marke a nudim marke Rumunije. Adresa: DAN DUMITRASCU, Motilor 72, 3400 CLUJ-Napoca, RUMUNIJA.

Želim ozbiljnog partnera za razmenu maraka na duži period. Korespondencija na engleskom i francuskom. Adresa: SY MING DE, 117/26 Shandong Zhong Lu, SHANGHAI, NR KINA.

Sakupljam marke iz celog sveta na temu slikarstvo, a nudim novitete iz Rumunije. Adresa: PETRESCU FLORIN, Str. Cameliei 8, bl. 41, ap. 73, PLOESTI 2000, RUMUNIJA.

Tražim marke SFRJ, SAD, Kanade, SR Nemačke, Izraela i Vatikana. Nudim marke SSSR, DDR, ČSSR, Vijetnama, Kube i Mongolije. Adresa: LEONID YURKO, P.O. Box 52, 332440 BERDYANSK, Ukraine, SSSR.

Sakupljam marke i FDC iz Jugoslavije, na temu flora, fauna, bajke, olimpijade, sport i crveni krst. Adresa: PAJAK ANATOL, 34—120 ANDRYCHOW, Lenartowicza 16/10, POLJSKA.

TRAŽIM RAZGLEDNICE, KOJE PRIKAZIVAJU JEDNAKU SLIKU, KAO POŠTANSKE MARKE JUGOSLAVIJE, POSLE 1966. U ZAMENU DAJEM MAXIMUMKARTE ILI POŠTANSKE MARKE.

JANEZ PLEVEL,
69240 LJUTOMER,
Osterceva 14,

Tražim ozbiljnog partnera za razmenu noviteta, koji me može redovno snabdevati svim jugoslovenskim novitetima počev od 1. januara 1980. godine. Adresa: JEAN POLLITZER, 2. Rue J. E. Voisembert, 92130 ISSY-LES-MOLINEAUX, FRANCUSKA.

Želim razmenu maraka. Nudim marke Rumunije, SSSR i Poljske. Adresa: KIMEL NATAN, Str. Buzoianu 26-32, et. III, ap. 33, C. P. 815 BUCURESTI, RUMUNIJA.

ZA MARKE JUGOSLAVIJE, ŠVAJCARSKE, ENGLJSKE, TRAŽIM MARKE SSSR, ČSSR, DDR i BUGARSKE.

JOVAN JOVANOVIĆ,
11 BEOGRAD
Kosančićev Venac 5.

